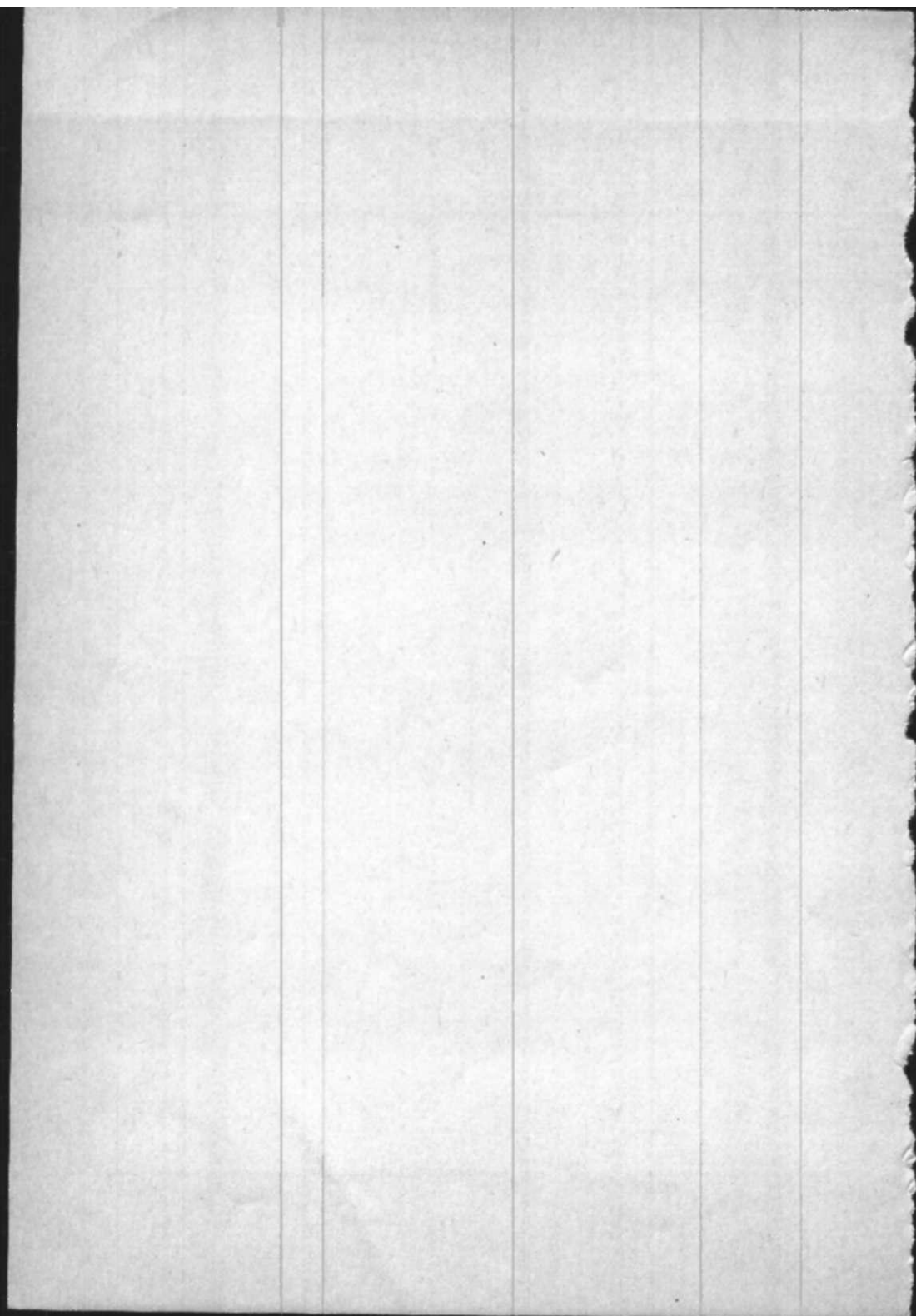

KERTOMUS
SOSIALIDEMORAATTISEN
NUORISON KESKUSLIITON
TOIMINNASTA v. 1967

KERTOMUS
SOSIALIDEMORAATTISEN
NUORISON KESKUSLIITON
TOIMINNASTA v. 1968

KERTOMUS
SOSIALIDEMORAATTISEN
NUORISON KESKUSLIITON
TOIMINNASTA v. 1969

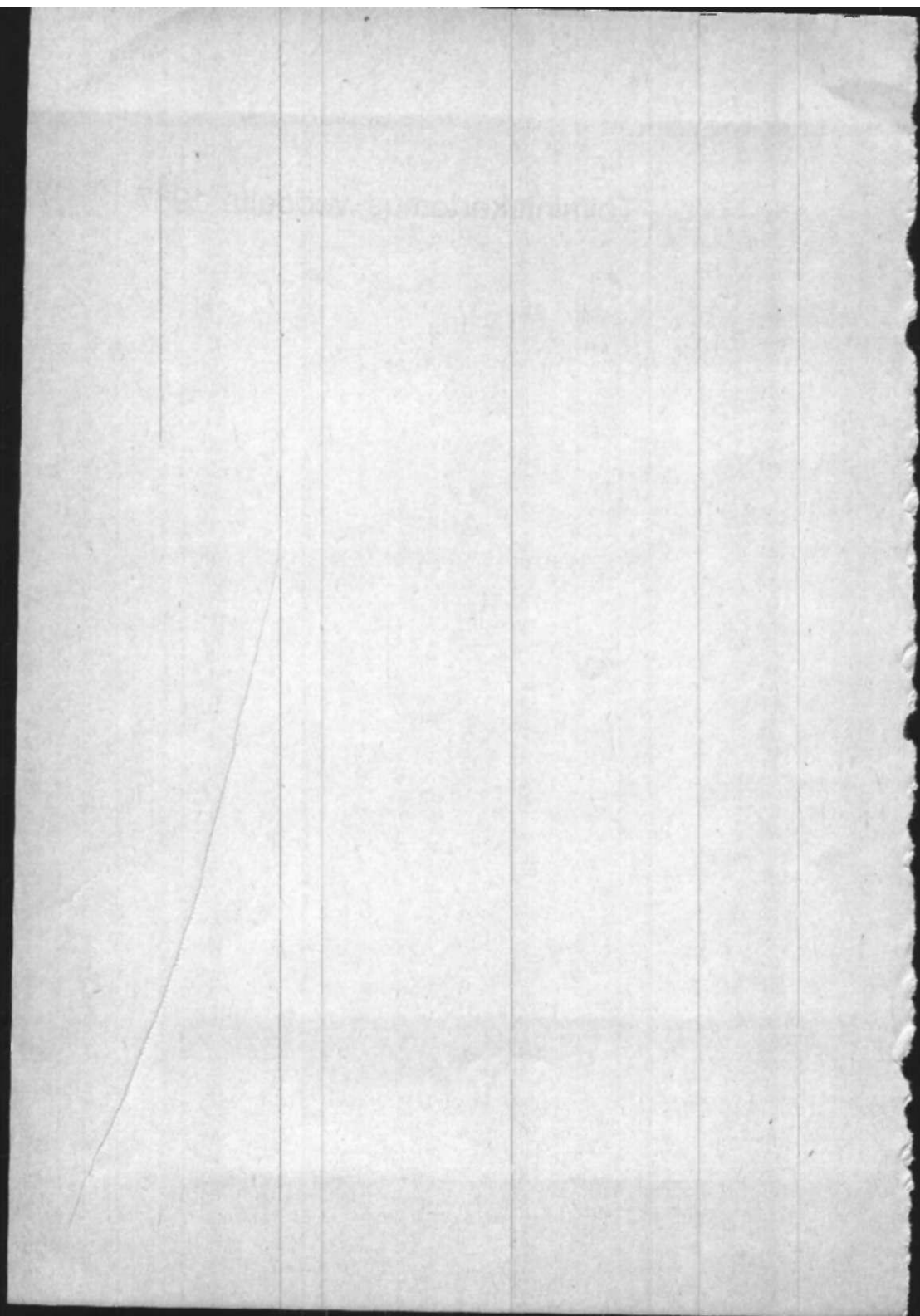
KERTOMUS
SOSIAALISEN KASVUN
TILINPÄÄTYS 1970

KERTOMUS
SOSIAALISEN KASVUN
TILINPÄÄTYS 1970

KERTOMUS
SOSIAALISEN KASVUN
TILINPÄÄTYS 1970

Helsinki 1970 Kirjapaino Matti Verho

Toimintakertomus vuodelta 1967

I. YLEISKATSAUS

1. Kansainvälinen kehitys

Vuoden 1967 aikana heijastui yhä voimistuva sota Vietnamissa ja kesäkuussa taisteluihin puhjennut jännitys Lähi-idässä kansainvälisiin suhteisiin, jotka aikaisempaa enemmän kiristivät, etenkin kahden suurvallan kesken.

Sodankäynti Vietnamissa ei tuonut sotilaallista ratkaisua, kun molemmat osapuolet kiihdyttivät aseellisia ponnistelujaan. Kuitenkin Kansallinen vapautusrintama onnistui suuresti heikentämään amerikkalaisten mutta erityisesti Saigonin hallituksen asemaa, joka kertomusvuonna toimeenpani "vaalit", joissa itse selviytyi voittajana. Rauhanehdokkaan kannatus oli vaikeat olosuhteet huomioiden hyvin merkittävä. USA:n sotilaallista voimaa kohdistettiin kahdelle taholle: sodankäyntinä Etelä-Vietnamissa ja Pohjois-Vietnamin pommituksiin. Asetettuja tavoitteita ei kuitenkaan saavutettu, vaan yhä voimakkaampaa kritiikkiä kohdistettiin presidentti Johnsonin hallitukseen, joka presidentinvaalin lähestyessä on hyvin epäedullisessa asemassa. Loppuvuotena ilmoitettiin senaattori Eugene McCarthy ns. rauhanehdokkaaksi.

Elokuussa 1967 julkaisi Kansallinen vapautusrintama ohjelmansa, jossa se määritteli sisä- ja ulkopoliittiset tavoitteensa. Ohjelmassa tuodaan julki monia uusia näkemyksiä etenkin jälleenyhdistymisen ja sisäpoliittisen järjestyksen suhteen. Pohjois-Vietnam, joka aktiivisesti on tukenut vapautusrintamaa, antoi usean kerran merkkejä halustaan rauhaan, mutta välitysyriyksille ei ole ollut edellytyksiä USA:n taipumattomuuden vuoksi.

Vapautusrintaman vaikutusvalta ja miehitetty alue on jatkuvasti laajentunut, ja on käynyt selvästi ilmi, ettei Saigonin hallitus nauti merkittävää kannatusta. Vielä enemmän kuin Yhdysvallat se haluaa sovitteluratkaisua. USA:n ja sen kanssa liitossa olevien valtioiden asevoimien vahvuus on lisääntynyt, ja aiheuttanut monissa maissa vastustusta ja protestia. Yhä enenevässä määrässä on julkinen mielipide vaatinut Pohjois-Vietnamin pommitusten lakkauttamista.

Pysyvä kriisi Lähi-idässä muuttui sodanuhkaksi YAT:n suljettua Tiranan lahden israelilaisilta aluksilta toukokuun loppupuolella. Välitystoimet, joihin mm. pääsihteeri U Thant ryhtyi, eivät tuoneet ratkaisua, vaan jännitys Israelin ja arabimaiden kesken kasvoi puhjeten 6-päiväiseksi sodaksi kesäkuussa. Kumpikaan suurvalloista ei aktiivisesti tukenut taistelun osapuolia, vaan ne pidättyivät sekaantumasta suoranaisesti. Sodan päättyessä olivat Israelin joukot edenneet Syyriaan, Jordaniaan, Tiranan salmelle ja läpi Siinain niemimaan Suezin kanavalle. Arabivaltioiden kärsimä tappio oli nopeudessaan ja täydellisyydessään yllättävä.

Keskusteltaessa pysyvän rauhan edellytysten luomisesta, on tähdennetty kolmea seikkaa: 1. Arabipakolaisten ongelma on järjestettävä, 2. Israelin olemassaolo ja oikeudet on tunnustettava, 3. Valloitetut alueet on luovutettava takaisin.

Kertomusvuoden aikana ei löydetty edellytyksiä lähentää taistelun osapuolia toisiinsa, vaan jännitys säilyi huolimatta suurvaltojen yrityksistä etsiä ratkaisua Yhdistyneistä Kansakunnista. YK:ssa johtivat pohjoismaat ja eräät puolueettomat valtiot yrityksiä saada YK löytämään näkemys, joka tyydyttäisi kaikkia kriisiin osallisia. Näin ei kuitenkaan tapahtunut. Neuvostoliiton pääministeri A. N. Kosygin ja presidentti Lyndon Johnson neuvottelivat vailla tuloksia Glassborossa.

Ns. suuri proletaarinen kulttuurivallankumous jatkui Kiinassa. Erityisen suurta kritiikkiä kohdistettiin ns. puolueen vastaiseen ryhmään, joka on koettanut säilyttää sisäisen järjestyksen ja parantaa suhteita ainakin osittain kommunistisiin valtioihin ja Yhdysvaltoihin. Vuoden jälkipuoliskolla ilmeni, että Maon ryhmittymä oli voittanut ja niin kulttuurivallankumouksen ulkonaiset puitteet muuttuivat.

Euroopan tilannetta hallitsi edelleen de Gaullen omaksuma itsenäinen ulkopoliittinen linja, Englannin pyrkimykset päästä EEC:n jäseneksi sekä Euroopan turvallisuuskysymyksen ratkaisuun liittyvä Saksan valtiojen välinen ristiriita. Talouselämän huomattaviin ratkaisuihin kuului Englannin suorittama devalvaatio, jolla se pyrki parantamaan kansantalouttaan. Euroopan kommunistiset puolueet kokoontuivat keväällä Karlovy Varyssä käsitellen maanosan turvallisuuskysymyksiä.

Neuvostoliitto vietti vuotta "Lokakuun suuren sosialistisen vallankumouksen" 50-vuotisjuhlavuotena. Kommunistisen leirin sisäinen kiista jatkui.

Kaksi johtavaa suurvaltaa pääsi keskinäiseen sopimukseen ydinsulkusopimuksen sisällöstä. Länsi-Saksa, Kiina ja Ranska ovat esittäneet sitä kohtaan kriittisiä huomautuksia.

Miltei koko vuoden ajan oli Nigeriassa käynnissä sisällissota, joka sai alkunsa Itä-Nigerian itsenäistymispyrkimyksistä. Se julistautui Biafra-nimiseksi itsenäiseksi valtioksi ja kamppaili liittovaltion joukkoja vastaan. YK totesi ettei Etelä-Afrikka ole oikeutettu Lounais-Afrikan hallintaan mutta päätös on jäänyt vaille käytännön seuraamuksia. Rhodesian-ongelman ratkaisussa ei vielä kukaan saavutettu edistystä.

2. Sisäpoliittinen kehitys

Vuoden aikana jatkoi Rafael Paasion johdolla toimiva neljän puolueen yhteishallitus toimintaansa. Johtuen paljolti yleismaailmallisesta taloudellisesta taantumasta, ei taloutemme edelleenkään osoittanut paranemisen merkkejä. Lokakuussa suoritettua devalvaation sekä valtion tulo- ja menoarvion odotetaan parantavan oloja lyhyellä ja pitkällä tähtäimellä. Toimenpiteet joilla pyrittiin tasapainottamaan valtion talous, sen sijaan tuottivat tervehdyttäviä tuloksia. Haittapuolena ilmeni suuri työttömyys sekä kohonnut hintataso.

Työmarkkinoilla oli suhteellisen rauhallista johtuen lähinnä siitä, ettei sopimukset koko laajuudessaan olleet neuvottelun alaisina. Keväällä oli kirjaltajien lakko ja myöhemmin ammattiyhdistysliikkeen eheytyiskeskustelut alkoivat kaikkien osapuolten läsnäollessa. Onnistumisen suhteen esitettiin kuitenkin epäilyksiä, vaikka työväenpuolueet saattoivat julkisuuteen suosituksen eheyttämisestä.

Paitsi talouselämän edellytysten parantamiseen valtiontaloutta kohentamalla pyrki hallitus samanaikaisesti esittämään uudistuksia. Erityistä mielenkiintoa ansaitsee osakseen perhe-eläkelaki sekä peruskoulun puitelakiesitys, jonka hallitus esitti eduskunnalle. Sen käsittelyssä ei asian laajuuden suhteen kuitenkaan saatu ratkaisua. Kiista tässä asiassa liittyy lähinnä kielenopetukseen, opettajatarpeeseen ja yksityisten oppikoulujen asemaan.

Sosialidemokraattisessa ministeriryhmässä tapahtui kaksi muutosta: Martti Viitasen siirryttyä maaherraksi Vaasan lääniin ja Mauno Koiviston tultua nimitetyksi Suomen Pankin pääjohtajaksi tulivat heidän tilalleen Antero Väyrynen ja Eino Raunio.

Yhteistyö hallituksessa sujui sisäisen työrauhan merkeissä. Ajoittaista ristiriitaa aiheutti eräiden hallituspuolueiden edustajien kritiikki. Hallituksen ja opposition väliset vastakohtaisuudet voimistuivat etenkin lähestyvän presidentinvaalin johdosta. Ehdokkaina olivat Urho Kekkonen, Matti Virkkunen ja Veikko Vennamo. Alkuvuodesta suosittivat eräät puolueet, ensisijaisesti sosialidemokraatit, poikkeuslain säätämistä Urho Kekkosen uudelleenvalitsemiseksi, mutta ehdotus sai osakseen vastustusta. Kesällä päätettiin SDP:n, keskustan, SKDL:n, TPSL:n ja ruotsalaisten vähemmistöryhmän kannatuksen varaan rakentuvasta laajapohjaisesta vaaliliitosta. Lokakuussa suoritettua luottamuslauseäänestyksessä, jonka aiheena oli radion ohjelmisto, selvisi hallitus äänin **141—45**.

Sosialidemokraattisen puolueen keskuudessa ja yhteiskunnassa lisääntyi keskustelu sosialismista. Tähän vaikutti etenkin se, että SDP:n piirissä julkituottiin käsityksiä, joiden mukaan on aikaansaattava uudistuksia, jotka takaavat talouselämän häiriötöntä käynnin ja yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden.

Kertomusvuoden aikana saavutti itsenäinen Suomi 50 vuoden iän. Erityisesti jouluksi toimeenpantiin maassa itsenäisyysjuhllisuuksia, joille oli saapunut vieraita maista, joihin Suomella on ystävälliset ja läheiset suhteet.

3. Nuorisopoliittinen tilanne

Edellisen vuoden aikana oli nuorisotyön keskusjärjestöjen edustajien neuvottelukokouksissa noussut voimakkaana esiin ajatus nuorisotyön yhteisen keskusteluforumin tai järjestön aikaansaamisesta. Suunnitelmaa kehittämään oli asetettu toimikunta, jossa oli edustajia eri nuorisotyön sektoreilta. Asiassa ratkaisevaksi tarkoitettu järjestöjen edustajien kokous pidettiin Helsingissä huhtikuun 12 päivänä. Toimikunnan laatimat sääntö- ja ohjelmaesitykset eivät saavuttaneet yksimielistä hyväksymistä eikä pyrkimys yhteistoimintaelimen muodostamiseksi onnistunut. Kokous esitti kuitenkin valtion nuorisotyölautakunnalle muistion, joka sisälsi toivomuksia lautakunnan toimenpiteiksi nuorisotyössä suoritettavien järjestöjen ja yhteisöjen yhteydenpidon järjestämistä ajatellen. Nuorisojärjestöjen välillä on kertomusvuoden aikana

vallinnut tilapäisluotoista yhteistoimintaa erilliskysymyksissä. Tästä on syytä mainita erityisesti hallituspuolueiden nuorisojärjestöjen edustajien keskeiset keskustelut.

Opetusministeriön urheilu- ja nuorisotoimiston sekä valtion nuorisotyölautakunnan toiminta ja merkitys ovat vuoden aikana voimistuneet. Nuorisotyötä on tehty entistä voimakkaammin yleisesti tunnetuksi. Tätä tarkoitusta palveleista tapahtumista on mainittava toukokuussa Otaniemessä järjestetty Nuoriso -67 näyttely ja sen yhteydessä pidetty suuri nuorisokonferenssi, johon osallistui useita satoja nuoria järjestöjen ja kuntien edustajia. Yhteiskunnan tuki nuorisotyölle on jatkuvasti jonkin verran kasvanut. Valtakunnallisten nuorisojärjestöjen avustukset nousivat p. 10—30 %:lla järjestöä kohden ja kansainväliseen toimintaan varatut erityismäärärahat sitäkin runsaammin. Nuorisotyön valtionavusta pääsivät ensi kerran osallisiksi myös poliittiset opiskelijajärjestöt. Kuntien tukitoimenpiteet nuorisotyötä kohtaan ovat myös kehittyneet ja yhä useammat kunnat ovat myöntäneet varoja myös järjestöjen sivutai päätoimisten työntekijäin palkkaukseen.

Valtion nuorisotyölautakunnan koollekutsumista nuorisotyön neuvottelukokouksista muodostui syyskuun 11—12. päivinä järjestetty tilaisuus merkittäväksi ja sen antama nuorison ja nuorisotyön asemaa käsitellyt julkilausuma herätti runsaasti julkista huomiota.

Suomen nuorison yhteiset kansainväliset yhteydet ovat olleet edelleen pääasiallisena valtion nuorisotyölautakunnan hoidossa ja kehittyneet suotuisasti. Erityisen vilkasta on ollut Suomen ja Neuvostoliiton nuorison keskeinen kanssakäyminen, jota ovat leimanneet kummankin valtion 50-vuotisjuhlallisuuDET.

Valtion nuorisotyölautakunnan sosialidemokraattiset jäsenet ovat kansanedustaja Uki Vuottilainen, joka toimii lautakunnan varapuheenjohtajana sekä Martti Pöysälä.

Keskeisiin nuorisokysymyksiin on kertomusvuoden aikana kuulunut nuorisotyölakikomitean mietinnön käsittely. Useimmat nuorisojärjestöt ovat ottaneet esitykseen kantaa ja antaneet siitä lausuntonsa myös opetusministeriölle. Sosialidemokraattinen nuorisoliike on pitänyt lain aikaansaamista kiireellisenä ja tarpeellisenä, mutta on suhtautunut komitean esitykseen kriittisesti katsoen sen suosivan nuorisotyötä, jolla on runsaasti omaisuutta ja tuloja esim. teollisuus- ja liike-elämän lahjoituksina. Niinikään on katsottu, että esityksen periaatteet toteutettuina johtaisivat nuorisotyön kaavoittumiseen ja estäisivät sen muotojen vapaan ja ennakkoluulottoman kehittämisen.

Keskustelu äänioikeusikärajan alentamisesta ei ole ollut niin vilkasta kuin edellisinä vuosina. Vuoden päättyessä odotettiin hallituksen lakiesitystä, joka olisi merkinnyt ikärajojen alentamista 20 vuoteen.

Laajaa nuorisopoliittista keskustelua on edelleen aiheuttanut peruskoulun puitelain käsittely. Erityisesti ovat nousseet esiin kysymys nuorisotyöstä koulun piirissä, uskonnonopetuksen asema ja sisältö sekä pakollisina opetettavien kielten lukumäärä ja opetuksen aloittamisvaihe.

II HALLINTO

1. Liittokokous

Liittomme III varsinainen liittokokous pidettiin Jyväskylässä, Keski-Suomen Keskusammattikoulun juhlasalissa kesäkuun 9—11. päivinä. Kokoukseen osallistui yhteensä 278 henkeä, joista 157 valtuutettua kokousedustajaa 152 perusjärjestöstä.

Kokoukseen oli kutsuttu myös runsaasti ulkolaisia ja kotimaisia kutsuvieraita, joista mainittakoon: Sosialistisen Nuorison Kansainvälisen Liiton (IUSY) presidentti Wilbert Perera Ceylonilta, IUSYn pääsihteeri Jan Häkkerup, SSUsta Ruotsista työvaliokunnan jäsen Sune Ahlen ja kansainvälisten asiain sihteeri Ingemar Engman, Norjan AUF varapuheenjohtaja Britt Hildeng, Tanskan DSU puheenjohtaja Carl-Hans Nielsen ja liittotoimikunnan jäsen Karsten Möller, Länsi-Saksan Jungsozialisten Gunter Toppman ja Die Falkenista liittosihteeri Dieter Lasse, sekä Werner Zeitler ja Lothar Gleitze, Dominikaanisesta tasavallasta Emanuel Espinal, Intian veljesjärjestöstä Prem-lal Misra, Maltalta V. Saviour Fenech, Mauritiuksesta IUSYn varapresidentti Monaf Fakira, Paraguayasta Ricardo Lugo, Tansaniasta Mary Kalima ja Moses Nnauye, sekä Indonesiasta Dina Abidin, kotimaisista opetusministeriön urheilu- ja nuorisotoimistosta esittelijä Taisto Kärkkäinen, Sos.-dem. Puoluetta edusti puoluesihteeri Erkki

Raatikainen, eduskuntaryhmää Meeri Kalavainen, Arvo Ahonen ja A-V. Perheentupa. Lisäksi oli kutsuvieraina lukuista määrä työväenjärjestöjen ja muiden yhteisöjen edustajia.

Liiton puheenjohtajan vaalista käytettiin runsaasti puheenvuoroja, joissa tuotiin esille kaksi ehdokasta kansanedustaja Antti-Veikko Perheentupa ja kansanedustaja Väinö Vilponiemi. Toimitetussa äänestyksessä, jossa jätettiin 104 äänestyslippua, sai Vilponiemi 80 ääntä ja Perheentupa 23, lisäksi oli yksi tyhjä lippu.

Kokouksessa hyväksyttiin kolmen edellisen vuoden toimintakertomukset ja tilinpäätökset. Näiden lisäksi varsinaisina kokousasioina käsiteltiin perus- ja piirijärjestöjen esityksiä, joita oli jätetty kaikkiaan 29. Liittotoimikunnan esitykset: SNK ja vapaa-aikapoliittikka, Vasemmiston yhteistyö, SNKn yhteydet Itä-Euroopan maiden nuorisoon, Kohti uutta koulua sekä Uiko- ja turvallisuuspolitiikka saivat myös hyväksymisen osittaisilla muutoksilla. Näiden esitysten pohjalta liittokoukous antoi julkilausumia Lähi-idän, Kreikan ja Vietnamin tilanteesta sekä SNKn yhteyksistä Itä-Euroopan maiden nuorisoon.

Kokousasioiden ohella liittokokouksen yhteydessä pidettiin toveriillanvietto, jossa SNKlaiset ohjelmaryhmät esittivät ohjelmaa ja Keijo Suksi ja Jan Häkkerup puhuivat.

Toisen kokouspäivän iltana oli nuorisotanssiaiset sekä kokouksen päätyessä kulkue Lounaispuistoon, missä pidettiin kokouksen päättäjäisjuhla, joka samalla oli myös Keski-Suomen sos.-dem. piirin maakuntajuhla.

2. Liittoneuvosto

Sääntömääräinen liittoneuvoston kokous pidettiin Helsingissä, Sos.-dem. Puolueen neuvotteluhuoneessa huhtikuun 23. päivänä. Kokous pidettiin Savonlinnan liittokokouksen valitsemalla kokoonpanolla ja siihen osallistui 14 liittoneuvoston varsinaista ja kolme varajäsentä, 5 liittotoimikunnan jäsentä ja 4 liiton toimitsijaa.

Sääntömääräisten asioiden lisäksi kokous käsitteli liittokokouksen valmisteluun liittyviä kysymyksiä ja keskusteli poliittisesta tilanteesta Väinö Vilponiemen alustuksen pohjalta. Kokous antoi uiko- ja turvallisuuspoliittisen päätöslauselman, jossa lausutaan kannanottoja Suomen ulkopoliittikkaan, politiikkaan YKssa, Suomen ja Neuvostoliiton suhteista, Euroopan turvallisuudesta sekä maailmanrauhasta. Samansisältöinen esitys hyväksyttiin liittokokouksessa.

Liittoneuvoston julkilausuma oli osoitettu nuorille ja se kuului "SNK on nyt jäsenmäärältään suurempi, järjestöllisesti voimakkaampi, poliittisesti aktiivisempi ja toiminnassaan vireämpi kuin aikaisemmin. Nyt SNK valmistautuu kolmanteen liittokokoukseensa kesäkuussa. Toimien ja pohtien nuoret sosialidemokraatit määrittelevät oman nuorisoliikkeensä aseman ja tehtävät vahvistettaessa sosialidemokraattista kokonaisuutta ja sen yhteiskunnallista uudistustyötä. SNK edustaa nuoria sosialidemokraatteja ja esittää vaatimuksensa kaikista niistä asioista, jotka koskettavat nuoren ihmisen elämää nyt ja tulevaisuudessa.

Liittoneuvosto kutsuu kaikkia nuoria jäsenjärjestöjensä reiluun toveripiiriin ja monipuoliseen toimintaan, jota kevät ja kesä SNKssa taas tarjoavat."

Jyväskylässä pidettyyn liittokokoukseen asti työskenteli liittoneuvosto seuraavassa kokoonpanossa:

Centralkommitté:	Nils Höijer	var. Bengt Pihlström
Etelä-Saimaa:	Osmo Kaartinen	var. Aimo Hautala
Helsinki:	Jaakko Kuusela	var. Voitto Nieminen
Hämeenlinna:	Raimo Hyytiäinen	var. Viljo Lindstedt
Joensuu:	Urho Loikkanen	var. Eila Oksman
Keski-Suomi:	Toivo Saloranta	var. Pentti Mäkinen
Kuopio:	Keijo Suksi	var. Risto Meklin
Kymenlaakso:	Kalevi Pärnänen	var. Pirkko Pirinen
Lappi:	Pauli Heinonen	var. Veijo Kallio
Mikkeli:	Eero Niemelin	var. Esko Pöllänen
Oulu:	Jorma Lähti	var. Liisa Simonen
Pori:	Kauko Saari	var. Juhani Halonen
Tampere:	Leo Tamminen	var. Kalevi Liiti
Vaasa:	Aarre Kari	var. Reino Toiviainen
Varsinais-Suomi:	Pertti Tuominen	var. Karin Hakala

sekä

Lauri Sivonen Helsinki, var. Eeva-Liisa Paski Tampere,
Ari Saarelainen Mikkeli, var. Juhani Airas Mikkeli,
Matti Ripatti Kymenlaakso, var. Pertti Rae Kymenlaakso,
Pertti Salo Pori, var. Antti Järvinen Pori,
Per-Erik Ström CK, var. Olavi Saarinen CK,
Heimo Taskinen Helsinki, var. Mauno Hirvisaari,
Uki Voutilainen Joensuu, var. Erkki Kuoppala Helsinki,
Bo Ahlfors Tampere, var. Aarno Tahvanainen Tampere,
Ville Huotarinen Oulu, var. Matti Huotarinen Oulu,
Niilo Johansson Helsinki, var. Jyrki Helle Helsinki.

Liittoneuvosto kokoontui Jyväskylän liittokokouksen valitsemassa kokoonpanossa ylimääräiseen kokoukseen 3. päivänä joulukuuta.

Kokous pidettiin Helsingissä, Sos.-dem. Puolueen neuvotteluhuoneessa. Kokoukseen osallistui 22 liittoneuvoston varsinaista ja yksi varajäsen, 7 liittotoimikunnan jäsentä, 8 liiton toimitsijaa sekä joitakin SNKn ja SDPn jäseniä.

Kokous valitsi liittoneuvostolle puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtajaehdokkaista oli kaksi: Keijo Suksi ja Pertti Paasio. Äänestyksessä sai Suksi 14 ääntä, Paasio 6 sekä lisäksi oli yksi tyhjä lippu. Varapuheenjohtajaksi ehdotettiin Antti Leskinen, Kyösti Helin ja Pertti Paasio. Äänestyksessä sai Antti Leskinen 10 ääntä, Paasio 7 ja Helin 3, kahden äänestäessä tyhjää. Näin liittoneuvoston puheenjohtajaksi valittiin seuraavaksi kolmivuotiskaudeksi Keijo Suksi Kuopiosta ja varapuheenjohtajaksi Antti Leskinen Säamingistä.

Liittoneuvosto käsitteli vuoden 1968 toimintasuunnitelman ja talousarvion lisäksi liittotoimikunnan päätökseen perustuvaa festivaalikysymystä. Liittoneuvosto hyväksyi liittotoimikunnan esittämän päätöslauselman festivaalin osalta, mutta äänestyksen jälkeen asia palautettiin takaisin liittotoimikuntaan, jonka tehtäväksi annettiin valmistella ehdotus SNKn osallistumisesta festivaaliin ja tarpeen vaatiessa kutsuaan liittoneuvoston ylimääräiseen kokoukseen sitä asiaa käsittelemään. Kokouksessa esitti myös kauppa- ja teollisuusministeri Olavi Salonen laajan poliittisen tilannekatsauksen, jossa hän käsitteli Paasion hallituksen politiikkaa, devalvointia ja sen seurausta, työllisyyttä, teollisuuden kehityspyrkimyksiä, valtion yritystoimintaa, ammatikoulutusta, ulkomaankauppaa jne. Alustuksesta käytiin laaja keskustelu.

Kokouksesta annetussa julkilausumassa, korostetaan itsenäisen Suomen tehtäviä ja kehitystä, ulkopoliittikan nykytilaa, järjestäytyneen työväestön osuutta ja merkitystä kansakunnan kehityksessä, SNKn tehtäviä työväenliikkeessä ja suomalaisessa yhteiskunnassa. Julkilausuman loppuosassa esitetään vaatimuksia nuorison aseman parantamiseksi, sisältyen toimintasuunnitelmassa esitettyihin toimintavuoden tavoitteisiin, sekä kansainvälisen politiikan alueella julkilausuma korostaa rauhan asiaa ja YKn tukemista.

Jyväskylässä pidetyssä liittokokouksessa sai liittoneuvosto uuden kokoonpanon seuraavaksi kolmivuotiskaudeksi:

Centralkommitté	Karl-Erik Sandell	var.- Veikko Wigren
Etelä-Saimaa	Aimo Hautala	var. Esko Pyysing
Helsinki	Irja Muikku	var. Ismo Lappalainen
Hämeenlinna	Seppo Salminen	var. Voitto Penttinen
Joensuu	Urho Loikkanen	var. Eila Hirvonen
Keski-Suomi	Pentti Mäkinen	var. Taisto Kuisma
Kuopio	Keijo Suksi	var. Olavi Vepsäläinen
Kymenlaakso	Veli Heikkilä	var. Kirsti Asplund
Lappi	Lauri Vähäjärvi	var. Mikko Rautiainen
Mikkeli	Antti Leskinen	var. Markku Kokki
Oulu	Toivo Kanninen	var. Terttu Pulkkinen
Pori	Simo Järvinen	var. Matti Valttonen
Tampere	Heimo Leinonen	var. Veikko Lamminpää
Uusimaa	Ritva Engström	var. Isto Paananen
Vaasa	Matti Savolainen	var. Reino Toiviainen
Varsinais-Suomi	Pentti Lahti	var. Pertti Tuominen

Lisäjäsenet:

Uki Voutilainen (Joensuu)	Jorma Leppänen (Joensuu)
Matti Ripattila (Kymenlaakso)	Hannu Laakso (Helsinki)
Pertti Paasio (V-Suomi)	Matti Kivikoski (V-Suomi)
Liisa Manninen (Tampere)	Heikki Kanerva (Tampere)
Taisto Sonninen (Oulu)	Seppo Hirvilampi (K-Suomi)
Jussi Pikkusaari (Helsinki)	Aimo Kairamo (Helsinki)
Ari Saarelainen (Mikkeli)	Tauno Jaakkola (Mikkeli)
Pekka Korvenheimo (Helsinki)	Paavo Lipponen (Helsinki)
Kyösti Helin (Helsinki)	Timo Nurmi (Pori)
Jorma Samuelsson (Hämeenlinna)	Risto Keskinen (Helsinki)

3. Liittotoimikunta

Liittotoimikunta kokoontui Savonlinnan liittokokouksen valitsemassa kokoonpanossa kuusi kertaa. Kokouspöytäkirjoihin merkittiin tämän liittotoimikunnan kokouksissa yhteensä 69 pykälää. Jäsenet osallistuivat kokouksiin seuraavasti:

Väinö Vilponiemi 6, Pauli Burman —, Antero Friman 2, Martti Kallio 2, Antti Käpyaho 2, Aulis Leppänen 2, Tryggve Lohikoski —, Teppo Meriluoto —, Keijo Näsi 3, Arvo Salo 4, Terttu Tuomi 5, Liisa Vasama 5 ja Niilo Virkkunen 5 kertaa.

Uudessa Jyväskylän liittokokouksen valitsemassa kokoonpanossa liittotoimikunta kokoontui neljä kertaa ja pöytäkirjoihin merkittiin 60 pykälää. Uuden liittotoimikunnan kokoonpano ja jäsenten kokouksiin osallistuminen ilmenee seuraavasta:

Väinö Vilponiemi puheenjohtajana 3, Taisto Tontti varapuheenjohtajana 3, Hannu Ahonen 4, Jouko Alm 2, Jaakko Kuusela 4, Pauli Kähärä 3, Juhani Laven 2, Keijo Näsi 1, Eila Pokkinen 4, Ulf Sundqvist 3, Pentti Torn 4, Terttu Tuomi 4 ja Niilo Virkkunen 3 kertaa.

Aikaisempaa tapaa noudattaen on liittotoimikunnan kokouksiin osallistuneet liiton toimihenkilöt, jotka ovat toimineet esille tulleiden asioiden esittelijöinä. Liittotoimikunnan kokouskutsu on lähetetty myös liittoneuvoston puheenjohtajille toivomuksella, että hekin osallistuisivat liittotoimikunnan kokouksiin.

4. Jaostot, toimikunnat ja työryhmät

Savonlinnan liittokokouksessa valittu liittotoimikunta nimesi apuelimekseen allamainitut jaostot ja toimikunnat ja valitsi niihin seuraavat jäsenet:

- Liittotoimikunnan työvaliokunta: Väinö Vilponiemi pj., Pauli Burman varapj., Matti Laine siht., Aulis Leppänen, Teppo Meriluoto, Liisa Vasama, Martti Pöysälä varsinaisena ja Arvo Salo, Keijo Näsi ja Terttu Tuomi varajäseninä.
- Talousjaosto: Väinö Vilponiemi pj., Martti Pöysälä siht., Pauli Burman
- Kansainvälisten asiain jaosto: Pauli Burman pj., Martti Pöysälä siht., Lauri Sivonen, Arvo Salo ja Keijo Näsi
- Ohjelmajaosto: Martti Vasama pj., Alpo Halinen siht., Jaakko Kuusela, Arvo Salo, Martti Pöysälä ja Terttu Tuomi
- Poliittinen jaosto: Aulis Leppänen pj., Martti Pöysälä siht., Väinö Vilponiemi, Erkki Raatikainen, Olavi Hurri, Teppo Meriluoto, Kaj Laxen ja Lauri Sivonen
- Sosiaalijaosto: Urpu Vihavainen pj., Taisto Tontti siht., Väinö Vilponiemi, Aarre Manninen, Liisa Vasama, Uki Voutilainen, Heimo Taskinen, Seppo Väisänen, Kalevi Pihanurmi, Anssi Kärkinen, Voitto Hellsten ja Martti Pöysälä
- Koulutus- ja valistusjaosto: Aimo Kairamo pj., Taisto Tontti siht., Keijo Näsi, Martti Vasama ja Martti Pöysälä
- Koululaisjaosto: Martti Vasama pj., Seppo Salminen, Pekka Autti, Rauno Matikainen, Osmo Apunen, Tuomo Tirkkonen ja Pertti Hynynen.

Näiden työskentely on tapahtunut liittotoimikunnan alaisuudessa.

Uusi liittotoimikunta valitsi työvaliokunnan puheenjohtajaksi Väinö Vilponiemen ja jäseniksi Hannu Ahosen, Juhani Lavenin, Jaakko Kallio, Keijo Näsin, Ulf Sundvistin ja Martti Pöysälän. Tässä kokoonpanossa työvaliokunta kokoontui 5 kertaa käsitellen kiireisiä asioita ja valmistellen liittotoimikunnan käsiteltäviä asioita.

Muista toimikunnista ovat kokoontuneet talousjaosto, kansainvälisten asiain jaosto sekä sosiaalijaosto, viimeksimainitun käsitellessä mm. nuorten työsuojelukomitean esitystä sekä liittokokouksesityksiä.

Uusi liittotoimikunta valitsi järjestäytymiskokouksessaan myös työryhmän, jonka tehtävänä oli suunnitella toimintakauden 1967—68 toimintaa. Ryhmään valittiin Martti Pöysälä (pj) Jaakko Kuusela, Juhani Laven, Pentti Torn ja Matti Laine. Työryhmä esitti liittotoimikunnalle ehdotuksensa ja ehdotti lisäksi asetettavaksi muita työryhmiä. Liittotoimikunta keskusteli toimikunta- ja työryhmäkysymyksestä sekä päätyi asettamaan työvaliokunnan lisäksi talousjaoston, johon valitsi liiton puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja sihteerin.

Lisäksi asetettiin kansainvälinen työryhmä, koulutusjärjestämää tutkiva työryhmä, ideologinen työryhmä, kunnallispoliittinen ja vaalityötä suunnittelevat työryhmät. Vuoden loppuun mennessä kaikki työryhmät eivät olleet kokoontuneet ja muidenkin osalta työ oli vielä kesken.

Myös ohjelma- ja kulttuuritoiminnan työryhmä oli koolla käsitellen kulttuuri-kilpailujen ohjesääntöjen muutosta, joka asia jäi kuitenkin seuraavalle vuodelle.

Toimistovaliokunta, johon ovat kuuluneet toimistossa työskentelevät työntekijät kokoontui keskimäärin joka toinen viikko.

5. Liiton toimihenkilöt

Liiton sihteerinä on kertomusvuoden aikana toiminut Martti Pöysälä, järjestösihteerinä Matti J. Laine, tiedotussihteerinä Lauri Sivonen, ohjelmasihteerinä Alpo Halinen, järjestöohjaajina Seppo Puhakka, Pekka Ovaska ja Ritva Penttonen 15.2. alkaen sekä Oulun ja Lapin piirien alueella Lasse Lappinen.

Liiton toimistonhoitajana on ollut Marita Tapaninen ja toimistoapulaisina Raija Tiihonen ja Pirkko Suominen.

Liiton piirijärjestöjen ohjaajina ovat kertomusvuonna toimineet seuraavat henkilöt:

Etelä-Saimaan ja Kymenlaakson piireissä Veijo Kröger
Joensuun piirissä Eila Hirvonen 31.5. saakka
Matti Mikkonen 17—30.8. ja 1.11. alkaen Aune Partanen
Keski-Suomen piirissä Martti Kallio 15.8. alkaen
Porin piirissä Jouko Järvensivu 16.10. alkaen
Mikkelin piirissä Toivo Stenberg
Varsinais-Suomen piirissä Jarno Espola 1.6. alkaen
Helsingin piirissä iltaohjaajina 1.10. alkaen Leena Simqnen, Raili Silventoinen ja Harri Silventoinen.

Lahden kaupungissa on ohjaajana toiminut Timo Aaltonen sekä Kotkan kaupungissa 1.11. alkaen Veli Heikkilä.

Liiton toimistossa työskentelevät toimitsijat suorittivat kertomusvuoden aikana erilaisia valistusmatkoja jäsenjärjestöjen kursseille, neuvottelukokouksiin, keskustelutilaisuuksiin jne. seuraavasti:

Alpo Halinen	118	Pekka Ovaska	128	Martti Pöysälä	90
Matti J. Laine	131	Ritva Penttonen	122	Lauri Sivonen	113
Lasse Lappinen	212	Seppo Puhakka	161	Marita Tapaninen	27

6. Liiton toimisto ja kirjeenvaihto

Liiton toimisto on sijainnut kertomusvuoden ajan Helsingin Työväentalossa, Paa-sivuorenkatu 5 A 15, missä sillä on ollut käytettävissään viisi huonetta.

Liiton toimistosta on vuoden aikana postitettu 13 570 lähetystä.

III PIIRIJÄRJESTÖT JA JÄSENISTÖ

1. Yleistä

Liiton toimenpiteet piirijärjestöihin ja jäsenistöön päin ovat kehittyneet toimintavuoden aikana suhteellisen suotuisasti verrattuna siihen työvoimaan ja edellytyksiin, jota liitolla on ollut käytössään. Käytännöllisesti katsoen ei ole olemassa yhtään piirijärjestöä, jonka toiminta olisi täysin lamassa. Toimintavuoden aikana on pyritty ensisijaisesti kohottamaan kunkin piirijärjestön järjestöllistä voimaa.

Toiseksi on yritetty tehostaa piirijärjestöjen koulutustoimintaa ja sellaista järjestöllistä toimintaa, joka takaisi piirijärjestöjen kautta perusjärjestöille vakaat ja kestävät edellytykset hoitaa sosialidemokraattista nuorisotoimintaa vaalipiirin alueella. Suurena apuna tässä työssä ovat olleet SDP:n piirijärjestöt ja muut työväenliikkeen yhteisöt. Jäljempänä seuraavat tosiasialliset tiedot kertonevat parhaiten saavutetuista tuloksista.

Työvoiman määrään nähden voimme todeta, että tulokset ovat olleet vallitseviin olosuhteisiin nähden myönteiset ja pohja toiminnalliselle nousulle on olemassa. Järjestöllisen työn ja koulutuksellisen linjan edelleen kehittäminen tuo tullessaan lisääntyvää voimaa piirijärjestöihimme ja näin ollen niiden sekä perusjärjestöjen työ kiinteytyy.

Jäsenistön voimakas lisääntyminen on selvästi nähtävissä toimintavuoden aikana, vaikkakaan emme ole pystyneet riittävän tehokkaasti huolehtimaan uuden jäsenistön koulutuksesta ja sen kiinteysttämistä elimellisesti kokonaisvaltaiseen toimintaamme. Pohjaa on kuitenkin toimintavuoden aikana huomattavasti voitu parantaa ja ne kokemukset, joita tehostetussa työssämme olemme voineet havaita, antavat suuntaa jatkuvalla toiminnalla tulevana vuosina. Poliittinen ja koulutuksellinen suunta on epäilemättä tuonut suosiota koko liikkeellemme, siksi on tärkeää jatkaa ponnisteluja erikoisesti piiri- ja perusjärjestöportaan edelleen kehittämiseksi.

2. Piirikokoukset

Piirikokousten aika, paikka ja liiton edustus selviää seuraavasta:

Piirijärjestö	Paikka ja aika	Liiton edustaja
Etelä-Saimaa	Imatrankoski 9.4.	Martti Pöysälä
Helsinki	Helsinki 12.2.	Matti Laine
Hämeenlinna	Toijala 5.3.	Matti Laine
Joensuu	Ilomantsi 5.3.	Martti Pöysälä
Keski-Suomi	Jyväskylä 12.3.	Martti Pöysälä
		Seppo Puhakka
Kuopio	Varkaus 2.4.	Seppo Puhakka
Kymenlaakso	Voikkaa 2.4.	Matti Laine
Lappi	Rovaniemi 2.4.	Lauri Sivonen
Mikkeli	Pieksämäki 19.3.	Keijo Suksi
Oulu	Kajaani 19.3.	Alpo Halinen
Pori	Rauma 12.3.	Väinö Vilponiemi
		Matti Laine
Tampere	Tampere 26.2.	Väinö Vilponiemi !
Uusimaa	Järvenpää 26.2.	Lauri Sivonen
Vaasa	Seinäjoki 19.3.	Pekka Ovaska
Varsinais-Suomi	Turku 19.3.	Matti Laine
CK	Pietarsaari 19.3.	Lauri Sivonen

Ylimääräisiä piirikokouksia pidettiin:

Kymenlaakso	Inkeroinen 3—4.5.	Pekka Ovaska
Helsinki	Helsinki 28.5.	Martti Pöysälä
Hämeenlinna	Hämeenlinna 4.6.	Martti Pöysälä
Etelä-Saimaa	Lappeenranta 9—10.9.	Matti Laine
Kuopio	Kuopio 1.10.	Matti Laine
Tampere	Tampere 29.10.	Lauri Sivonen
Vaasa	Pietarsaari 19.11.	Matti Laine, Pekka Ovaska

Liiton edustaja esitteli piirikokouksissa liittotoimikunnan esityksen: "Kesätoimintamme" ja toisen esityksen, jossa korostettiin järjestöllisen työn tärkeyttä piiri- ja perusjärjestöissä sekä koulutustoimintaa.

Muutamissa piirikokouksissa liiton edustaja esitti myös lyhyen poliittisen katsauksen.

3. Piiritoimikunnat

a) toimihenkilöt

Piirijärjestö	Puheenjohtaja	Sihteeri
Etelä-Saimaa	Eila Pokkinen	Aimo Hautala
Helsinki	Hannu Ahonen	Irja Muikku
Hämeenlinna	Voitto Penttinen	Raija Turki
Joensuu	Urho Loikkanen	Eila Hirvonen

Keski-Suomi	Pentti Mäkinen	Ritva Ahonen
Kuopio	Heikki Tarvainen	Ritva Hyvärinen
Kymenlaakso	Pauli Kähärä	Veijo Kröger
Lappi	Lauri Vähäjärvi	Jorma Koskinen
Mikkeli	Antti Leskinen	Maila Leskinen
Oulu	Eero Niemelin	Toivo Kanninen
Pori	Simo Järvinen	Marja-Liisa Havu
Tampere	Antti A Halme	Liisa Manninen
		Matti Nurmi
Uusimaa	Riitta Liisa Vepsä	Pentti Torn
Vaasa	Matti Savolainen	Katariina Risku
	Osmo Leppänen	
Varsinais-Suomi	Pentti Laitinen	Ritva Grönlund
CK	Olle Lindberg	Hannu Laakso

b) kokoukset

Toimintavuoden aikana liiton toimiston edustajat kävivät useissa piiritoimikuntien kokouksissa. Varsinkin vuoden syksyllä esiteltiin lähiajan toimintaa liittotoimikunnan päätösten valossa. Nämä kokoukset olivat monessa tapauksessa laajennettuja siten, että perusjärjestöjen johtokuntien edustajat olivat myös paikalla.

4. Perusjärjestöt ja jäsenistö

Uusia perusjärjestöjä hyväksyttiin liiton jäsenyyteen toimintavuoden aikana 19, joista 8 rekisteröityä osastoa ja 11 puolueosaston nuorisosaostoa.

Perusjärjestöjä oli vuoden päättyessä yhteensä 384.

5. Neuvottelukokoukset

Yhteistoiminnassa liiton ja piirijärjestöjen piiritoimikuntien kanssa järjestettiin toimintavuoden aikana piirien perusjärjestöjen edustajille sekä kevät- että syysneuvottelukokouksia.

Kevätneuvottelukokouksissa käsiteltiin lähinnä liittokokouksen asioita, kuin myös tulevaan kesätoimintaan liittyviä kysymyksiä. Tärkeimpinä asioina olivat kuitenkin liittokokoukselle tehdyt perus- ja piirijärjestöjen esitykset ja muut liittokokoukseen liittyvät asiat.

Kevätneuvottelukokouksia järjestettiin seuraavasti:

Etelä-Saimaa	Lappeenranta 28.5.	Pekka Ovaska
Helsinki	Helsinki 1.4.	Matti Laine
Helsinki	Helsinki 28.5.	Martti Pöysälä
Hämeenlinna	Lammi 15—16.4.	Matti Laine, Terttu Tuomi
Kymenlaakso	Inkeroinen 3—4.5.	Pekka Ovaska
Kuopio	Kiuruvesi 27—28.5.	Lauri Sivonen
Joensuu	Joensuu 28.5.	Seppo Puhakka
Keski-Suomi	Äänekoski 20—21.5.	Seppo Puhakka
Lappi	Tornio 21.5.	Martti Pöysälä
Mikkeli	Mikkeli 3.6.	Matti Laine
Oulu	Haukipudas 27—28.5.	Matti Laine
Pori	Pori 27—28.5.	Alpo Halinen
Tampere	Viiala 20—21.5.	Matti Laine
Uusimaa	Helsinki 28.5.	Martti Pöysälä
Varsinais-Suomi	Turku 3.6.	Pekka Ovaska

Syysneuvottelukokouksissa käsiteltiin "Jäsen tuo jäsenen" kampanjaan liittyviä kysymyksiä, perus- ja piirijärjestöjen koulutus- ja opintotoimintaan sekä kunnallispoliittiseen aktiivisuuteen liittyviä kysymyksiä.

Niitä järjestettiin seuraavasti:

Etelä-Saimaa	Lappeenranta 7—8.10.	Pekka Ovaska
Helsinki	Helsinki 25.9.	Lauri Sivonen
Hämeenlinna	Tervakoski 16—17.9.	Matti Laine
		Terttu Tuomi
Joensuu	Eno 16—17.9.	Lauri Sivonen
Keski-Suomi	Korpilahti 14—15.10.	Alpo Halinen
Kymenlaakso	Kotka 23—24.9.	Lauri Sivonen

Kuopio	Kuopio 1.10.	Matti Laine
Lappi	Kemi 24.9.	Martti Pöysälä
Mikkeli	Heimari 9—10.9.	Pekka Ovaska
Pori	Pori 30.9.—1.10.	Seppo Puhakka
		Väinö Vilponiemi
Tampere	Tampere 29.10.	Lauri Sivonen
Oulu	Haukipudas 13—15.10.	Lauri Sivonen
Uusimaa	Helsinki 6.10.	Lauri Sivonen
		Seppo Puhakka
Vaasa	Seinäjoki 16—17.9.	Pekka Ovaska

Näiden lisäksi on järjestetty muutamia neuvottelukokouksia piiritoimikuntien ja perusjärjestöjen johtokuntien jäsenten kesken, joissa muutamissa on myös liiton edustaja ollut paikalla.

IV KOULUTUSTOIMINTA

1. Yleistä

Toimintavuoden aikana on jatkettu sitä kolmijakoista koulutustoimintaa, joka Savonlinnan liittokokouksessa hahmoteltiin porrastettuna palvelemaan kokonaisvaltaista kasvatustehtäväämme. Toimintavuoden aikana kokeiltiin myös uusia muotoja ja ne osoittautuivat onnistuneiksi ja niitä on päätetty jatkaa. Loppiaisenä pidetty ideologisuusluonteinen seminaari antoi esimerkin senlaatuiseen koulutustoiminnan jatkamiseen.

Liiton keskuskurssit ovat antaneet aihetta tilanteen tarkasteluun siltä osin, että niiden lisäämisen tarve on ilmeinen. Taloudelliset tekijät ovat kuitenkin estämässä tarpeenmukaisen laajenemisen. Viikon mittaisten kurssien lisääntyvä suosio antaa pohjaa tulevaisuudessa yrittää myös pitempiä, ehkä kuukausien mittaisia kurssisuunnitelmia toteuttavaan toimintaan tähtääviä toimenpiteitä varten.

Työvoiman lisääntyessä ja tehtävien kasvaessa on jo toimintavuoden aikana ollut havaittavissa tarvetta lisätä ja syventää toimitsijakoulutusta. Ammattitaitoisuuden vaatimus nuorisjärjestöjen työssä tulee korostumaan. Toimintavuoden aikana ei saatu aikaan todellista koulutusta toimitsijoille, jonka tarkoituksena olisi ollut ammattitaitoisuuden lisääminen.

Toimintavuoden aikana on voitu vähän lisätä piiri- ja aluekurssien muodossa koulutustoimintaa, mutta vieläkin se on haparoivaa ja jää jälkeen muusta liiton koulutustoiminnasta. Se on kuitenkin nähtävä erääksi tärkeimmäksi kohteeksi tulevaisuudessa. Lisääntyvässä määrin olemme saaneet yhteiskunnan ja myös työväenliikkeen yhteisiä varoja käyttöömmä tämänlaatuudessa työssä. Piirien toimeenpanemat poliittiset kurssit ovat onnistuneet siellä missä on löydetty edellytyksiä niiden toimeenpanemiselle.

Opintokerhotoimintamme, joka on tärkeimpiä perusjärjestöissä suoritettavia koulutustoiminnan muotoja, on kasvanut toimintavuoden aikana. Kuitenkin on todettava, ettei sitä ole tajuttu niin eläväksi ja primääriseksi tehtäväksi, kuin sen luonne edellyttäisi meidän koulutusjärjestelmässämme. Rinnan opintokerhomuotoisen koulutustoiminnan kehittämisen kanssa on lisättävä opintomateriaalia yhdessä Työväen Sivistysliiton kanssa. Toimintavuoden aikana saadut kokemukset antavat pohjaa uudelle työlle. Opintokerhokoulutuksessa on ollut voittopuolisesti esillä ohjelma- ja kulttuuritoiminnan opiskelu, mutta myös lisääntyvästi järjestölliseen valmiuteen tähtäävä opinto. Poliittis-yhteiskunnallinen opiskelu opintokerhoissa ei ole vielä valannut sille kuuluvaa sijaansa.

2. Liiton kurssit

a) Seminaarit ja neuvottelupäivät

Liiton toimesta järjestettiin loppiaisenä ideologinen seminaari Keurusselän lomahotellissa. Seminaariin osallistui 46 liiton jäsentä lähes kaikista piirijärjestöistä. Seminaarin alustajina toimivat: V. O. Veilahti, Kalevi Sorsa, Erkki Raatikainen, Pentti Viita, Väinö Vilponiemi ja Martti Pöysälä. Aiheina oli: Sosialidemokraattinen ideologia — rajankäynti oikealle ja vasemmalle, Rikkaat ja köyhät maat — sota vai rauha, Kansainvälisen työväenliikkeen ongelmat, Yhteiskunnan muuttumislähtöt, Työväenliikkeen tämän hetken ongelmat ja Sos.-dem. nuorisoliikkeen poliittisten tavoitteiden ohjelmointi.

Seminaarissa tehtiin runsaasti ryhmitöitä ja lisäksi oli paneelikeskusteluja. Seminaari järjestettiin omakustannusperiaatteella.

Niin ikään liiton toimesta järjestettiin pyhäinmiesten päivänä poliittinen seminaari Sos.-dem. Raittiusliiton lomakodissa Tervalammillä, jolle osallistui lähes viisikymmentä SNKlaista. Seminaarin avasi liiton varapuheenjohtaja Taisto Tontti. Aiheina olivat: Sosialidemokratia ja Suomen itsenäisyys (V. O. Veilahti), Demokraattinen sosialismi taloudellisen kansanvallan toteuttajana (Väinö Liukkonen), Sosialidemokratia nuorten asianajajana (Pekka Korvenheimo) sekä Sosialidemokratia paremman yhteiskunnan muovaajana (Erkki Raatikainen). Seminaarissa tehtiin ryhmitöitä em. aiheista. Seminaarin yhteydessä pidettiin myös piirijärjestöjen edustajille neuvottelutilaisuus, jossa alustivat liiton vastaavat toimihenkilöt.

b) Keskuskurssit

Toimintavuoden aikana pidettiin kolme viikon mittaista keskuskurssia.

1. Osastonohjaajakurssi

pidettiin KTVn kurssikeskuksessa Karjaalla 26.2.—4.3. Kurssille osallistui 42 perusjärjestöjen jäsentä, lähinnä johtokuntien jäseniä. Kurssin ohjaajina olivat Matti J. Laine, Pekka Ovaska ja Lauri Sivonen. Vieraillevina luennoitsijoina toimivat Väinö Vilponiemi, Viljo Ripatti, Jussi Pikkusaari, Ari Kekkinen, Ilpo Rossi, Marita Tapaninen, Martti Pöysälä ja Alpo Halinen. Kurssilla oli pääpaino järjestöllisessä koulutuksessa, mutta myös poliittiseen toimintaan perehdyttiin.

2. Koululaiskurssi

pidettiin Papulahden Urheiluopistossa 21—26.8. Kurssille osallistui vain 10 lähinnä lukio- ja koululaista SNKlaista. Kurssin ohjaajana toimi Matti J. Laine. Luennoimassa kävivät Aimo Kairamo, Jarkko Sauli, Ari Kekkinen, Ritva Penttonen, Lauri Sivonen, Juhani Laven, Väinö Vilponiemi ja Martti Pöysälä.

Kurssilla paneuduttiin koululaistoiminnallisiin seikkoihin, kansainväliseen toimintaan, Suomen Teiniliittoon, organisaatiokysymyksiin, mutta myös päivän politiikkaan.

3. Ohjelmatoiminnan kurssi

pidettiin KTVn kurssikodissa Karjaalla 17—23.9. Kurssin ohjaajina toimivat Alpo Halinen ja Ritva Penttonen. Muina ohjaajina ja luennoitsijoina Niilo Johansson, Rauhala Hirvisaari, Pauli Vätinen, Kaarina Lampinen, Anni Vallanti, Risto Laakkonen ja SNKn vastaavat sihteerit.

Kurssilla syvennettiin ohjelmatoiminnan uusiin muotoihin teoriassa ja käytännön harjoituksissa. Kurssille osallistui 23 perusjärjestöjen ohjelmatoiminnan ohjaajaa.

c) Toimitsijakurssit

Varsinaisia SNKn toimitsijoille tarkoitettuja toimitsijapäiviä ei järjestetty kuin yksi ja se pidettiin Työväen Akatemiassa 16.5. Siellä oli esillä järjestölliset ja koulutukselliset asiat sekä kesätoimintaan kuin myös alustavasti syystoimintaan liittyvät toiminnalliset suunnitelmat.

Tämän lisäksi toimitsijat osallistuivat puolueen piirisihteerin- ja toimitsijapäiviin, joissa myös epävirallisesti pidettiin SNKn toimitsijain neuvotteluja.

Yhteyttä toimitsijoihin on pidetty silloin tällöin lähetetyillä kirjeillä.

3. Piiri- ja aluekurssit

Liiton toimesta ei varsinaisesti järjestetty ollenkaan piiri- ja aluekursseja, mutta liitto osallistui joihinkin luennoitsija-apua antaen.

Oulun ja Lapin piireille järjestettiin yhteistyössä TSL:n ja em. piirien kanssa poliittinen seminaari 3—5.2., jossa liiton edustajina olivat Martti Pöysälä ja Alpo Halinen. Helsingin ja Uudenmaan piirit järjestivät 8—9.4. Helsingissä poliittisen kurssin, jossa Lauri Sivonen edusti liittoa. Vaasan piirissä poliittinen seminaari oli Seinäjoella 3—4.5., jossa kävi mm. Lauri Sivonen. Mikkelin piirissä oli opinto-ohjaajien kurssi 14—15.10., jossa mukana oli Pekka Ovaska. Ruotsinkielinen piiri CK lähesti omille perusjärjestöilleen poliittisen seminaarin 3—5.11. Järvenpäässä. Kymenlaakson piiri piti poliittisen kurssin 11—12.11., jossa liiton edustajana oli Matti Lane.

Helsingin piirissä toimi ns. ohjaajakoulu, jossa liiton toimihenkilöt kävivät luennoimassa ja ohjaamassa useana iltana.

SDP järjesti yhteiskuntatiedon päiviä eri puolilla maata. Näissä tilaisuuksissa kävi Martti Pöysälä ja Matti Laine luennoimassa aiheesta "Nuoriso valitsijaryhmänä".

4. Opintokerhotoiminta

Liittomme perusjärjestöissä oli toimintavuoden aikana opintokerhoja toiminnassa Työväen Sivistysliittoon kirjattuina (opintovuoden 1966—1967 aikana) kaikkiaan 217 joista 177 oli valtionapuun oikeuttavia. Nousua oli edelliseen vuoteen verrattuna jonkin verran, keskittyen opiskelu kirjekurssiin "Toimiva nuoriso — SNK", josta suosio kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna. Myös uusien kurssien, kuten "Viisaampaan harastamiseen" tilaukset osoittavat nousua vuoden lopulla. SNKlaisia näissä opiskeli kaikkiaan 2053. Toimintavuoden lopulla saatettiin alulle myös ns. kunnallisvaalinyt-tyjen toimittaminen yhteistyössä TSL:n kanssa mutta sen tulokset näkyvät vasta seuraavana vuonna.

Opintokerhotoiminnasta on lähetetty erillisiä tiedotuskirjeitä ja toimintaselostuksia perusjärjestöille, samoin kuin opintokerhoasiat ovat olleet esillä kaikilla kursseilla ja neuvottelupäivillä.

5. Ohjelmatoiminnan piiri ja aluekurssit

Kuten edellä on mainittu on ohjelmatoiminnan koulutustyö vilkastunut piirijärjestöissä huomattavasti.

Piirikurssien määrä kaksikymmentä (20) jakautuu tasaisesti kaikkien muiden paitsi Varsinais-Suomen ja Helsingin piirien osalle. Mainitut piirijärjestöt eivät ole kurssia järjestäneet.

Aluekurssien lukumäärä viisikymmentä neljä (54) jakautuu myös tasaisesti piirijärjestöjen kesken. Luettelosta puuttuvat edellisten lisäksi vain Tampere ja Etelä-Saimaa.

Kaikilla piiri- ja aluekurseilla on ollut liiton ohjaaja. Edellisten lisäksi on ohjelmaohjaaja suorittanut ohjauskierroksia perusjärjestöissä.

V TIEDOTUSTOIMINTA

1. Kirjeet

Liiton perusjärjestöille postitettiin vuoden aikana tiedotuskirjeitä 17 kertaa, yhteismäärältään 6 400 kappaletta. Kirjeiden yhteydessä lähetettiin alustusmateriaalia poliittisista ja muista kysymyksistä, muiden järjestöjen kustantamaa materiaalia, koulutusaineistoa ja "toimintavihjeitä".

Piirijärjestöille lähetettiin 9 tiedotuskirjetä. Keskeisellä tavalla kiinnitettiin huomiota toiminnallisiin kysymyksiin ja politiikkaan. Vuoden aikana ryhdyttiin luottamushenkilöitä informoimaan liittotoimikunnan päätöksistä. Myös erityisryhmiin oltiin kirjeenvaihdossa.

2. Materiaalipalvelu

Vuoden aikana valmistui jäsenhankinnassa neuvova opas "Enemmän jäseniä" sekä esittelylehtinen "Nuorten SNK". Molemmat saavuttivat osakseen hyväksyntää. Niin ikään ilmestyi Nuorin Siivin esittelylehtinen sekä toimintapahtumiin liittyviä julisteita. Myös muuta materiaalia toimitettiin perusjärjestöille (vrt. edellinen kohta). Liittotoimikunta nimesi sosialidemokraattisen nuorisoliikkeen historiikin toimittajaksi Aimo Kairamon, joka historiikki tulee valmistuttuaan muodostamaan oleellisen osan tiedotus- ja valistustoiminnassamme.

3. Muu

Liiton toimistosta on lähetetty jatkuvasti aineistoa SNKn toiminnasta ja politiikasta t-lehdille, jota nämä ovatkin julkaisseet. Lehdet ovat suhtautuneet muutamaa poikkeusta lukuunottamatta myönteisesti tähän aineistoon. Eräissä lehdissä on ilmenyt myös oma-aloitteellisuutta SNKn toimintaa ja poliittisia kannanottoja kohtaan. Erityistä huomiota on herättänyt lehdistössä eräät Nuorin Siivin kirjoitukset. Keväällä oii televisiossa SNKta esittelevä ohjelma. Samoin on aineistoa toimitettu porvarilliselle lehdistölle ja muille tiedotusvälineille, jota ei kuitenkaan ole julkaistu suhteellisesti yhtä paljon kuin t-lehdissä.

Liiton luottamus- ja toimihenkilöt ovat kirjoituksissaan ja puheissaan koskettelleet SNK:aa ja nuorisotoimintaa yleensäkin.

4. Nuorin Siivin

Liiton äänenkannattaja NUORIN SIIVIN on ollut pääasiallinen yhteydenpitoväline SNKn jäsenistöön. Se ilmestyi kahdeksan kertaa keskimäärin 32-sivuisena ja maksoi 6—7 mk. Lehden sisältö on aiheuttanut aikaisempaa enemmän keskustelua lukijoiden keskuudessa. Päätoimittajana on ollut Martti Pöysälä ja toimitussihteerinä

Lauri Sivonen. Lehden taitosta huolehti numeroon 4 saakka Hellevi Taleva, minkä jälkeen tehtävä siirtyi liittotoimikunnan päätöksellä lehden toimitussihteerille.

Toimitusneuvostoon kuului I vuosipuoliskolla: Liisa Vasama, Teppo Meriluoto, Pasi Markelin, Olli Ojala, Riitta Ahonen, Pentti Torn, Riitta Tunturi ja Taisto Teräs. II vuosipuoliskolla oli kokoonpano: Juhani Laven, Niilo Johansson, Olli Ojala, Riitta Ahonen, Maarit Sinervo, Keijo Näsi ja Taisto Teräs.

Lehden sisällön kehittämispyrkimyksiä on vaikeuttanut avustajien vähälukisuus ja vapaaehtoisuus. Uuitenkin on voitu päästä lähemmäksi tavoitteita, jonka mukaan viihde, politiikka ja järjestöasiat olisi pidettävä tasapainossa keskenään. Loppuvuonna päätti liittotoimikunta mielipidetutkimuksen suorittamisesta SNKlaisten keskuudessa.

Levikkikilpailussa menestyi asiamiesten sarjassa parhaiten Toivo J. Kanninen (Oulun osasto), perusjärjestöjen sarjassa Oulun Sos.-dem. Nuoriso-osasto ja piiri-järjestöjen sarjassa Oulun Sos.-dem. Nuorisopiiri.

VI KULTTUURI JA OHJELMATOIMINTA

1. Yleistä

Kulunut vuosi muodostui kulttuuri- ja ohjelmatoiminnan osalta tilastoja tarkasteltaessa aikaisempia saavutuksia vaatimattomammaksi. Tähän voidaan katsoa olevan syynä sen että toimintavuosi oli liittokokousvuosi ja ohjelmatoiminnallisia liittokeskeisiä suur tapahtumia ei tämän vuoden osalle sattunut.

Lisääntyneen ohjaajavoiman ansiosta liiton toimistossa on alan koulutustoiminta ollut kuitenkin vilkasta ja on ollut havaittavissa piirijärjestöjen keskittyneen vuoden 1968 III liittouhlien varten.

Alnoaksi liiton järjestämäksi toimintatapahtumaksi muodostui **SNK:n kirjallisuus, sävellys ja kuvaamataiteen harrastekilpailu.**

Tämä kilpailu oli liiton karsintakilpailu, josta arvostelijoiden valinnan mukaan parhaat työt lähetettiin edustamaan SNK:ta Valtion nuorisotyölautakunnan järjestämään, lääneille ja valtakunnallisille nuorisojärjestöille tarkoitettuun kilpailuun.

Liiton kilpailuun osallistui 32 kilpailijaa jakautuen kilpailun eri aloille seuraavasti: Kirjallisuus 12, kuvaamataide 16, harrasteet 3 ja sävellykset 1. Valtion kilpailussa menestyivät parhaiten yksinlaulusävellyksissä Ismo Toivonen ja Helsingin Eteläinen Sos.-dem. Nuoriso-osasto seuralehtien sarjassa. Molemmat tulivat palkituiksi. Liiton osanotto mainittuun kilpailuun ei kuitenkaan ollut pieni, sillä läänien edustuksissa esiintyi lukuisasti SNK:n perusjärjestöjen edustajia.

2. Valtakunnallinen nuorisonäyttely

Toimintavuoden helluntaina järjesti valtion nuorisotyölautakunta nuorisotyönäyttelyn Otaniemessä. SNK valmistutti näyttelyyn oman osaston, jonka materiaalia on myöhemmin joko kokonaisuudessaan tai osittain käytetty lukuisissa liiton piiri- ja perusjärjestöjen järjestämissä näyttelyissä.

3. Ohjelmatoiminnan esittäytymistilaisuuksia

Liiton järjestämien tilaisuuksien, liittokokous ja retkeilypäivät, ohjelmista on huolehdittu omin esiintyjävoimin. Liittouhlien avajaistilaisuuden ohjelmassa esiintyivät: Kulosaaren yhtye, Savonlinnan, Mikkelin ja Heinolan yhdistetty puhekuoro, Lahden lauluyhtye sekä Eteläisten tanssiryhmä. Pääjuhlan ohjelmassa esiintyivät edellisten lisäksi Vähärauman, Pieksämäen, Heinolan ja Säynätsalon lauluryhmät sekä Lauritsalan ja Haminan yhdistetyt tanhuryhmät.

Juurikassa järjestetyssä toveri-illanvietossa täydensivät ohjelmaa Karjaan puhekuoro ja saman osaston jazz-yhtye.

Retkeilypäivien ohjelma oli niin ikään kokonaan SNK:n ohjelmavoimin hoidettu. Virroilla, jossa retkeilypäivät järjestettiin esiintyivät: Kulosaaren yhtye, Vähärauman ohjelmaryhmät, Eteläisten tanssiryhmät sekä Haminan tanhuryhmä.

Muista liiton ohjelmaryhmien esiintymisistä mainittakoon marraskuussa B-Messuhallissa järjestetyssä Sosialidemokratian päivän juhla, jossa Eteläisten ohjelmaryhmä esitti ajankohtaisen kuvaelman "Kreikka se kivinen olympiamaa".

4. Materiaalipalvelu

Ohjelmatoimintaa harrastavien perusjärjestöjen tilattavissa on edelleenkin ollut Nyytty. Tämä on ilmestynyt neljä kertaa vuodessa. Väliaikoina on nyytyn tilaajille toimitettu ajankohtaista ohjelmamateriaalia. Näistä mainittakoon erikoisesti presidentin valitsijamiesvaaleja varten toimitettu kabareeohjelma: "Ilmeitä isänmaan kas-

voilla", joka poliittisessa rohkeudessaan sai joskus jopa vanhemman puolueväen toimesta esityskiellon.

Jo aikaisemmin aloitettu magnetofoninauhapalvelu on kertomusvuoden aikana huomattavasti vilkastunut. Tämä johtuu siitä että nauhureita on nyt jo miltei jokaisen perusjärjestön käytössä.

Ryhmittäin tapahtuvan opiskelutoiminnan voidaan katsoa huomattavasti lisääntyneen. Tähän on vaikuttanut SN:n toimesta TSL:n kautta perusjärjestöjen käyttöön toimitettu "Viisaampaan harrastamiseen" -opintosuunnitelma.

5. Piirijuhlat

Ohjelmatoiminnan ns. hiljaisesta vuodesta kertovat seuraavat tiedot piirijärjestöjen järjestämistä piirien kulttuurikilpailuista:

Oulu	18—19.3.	Kajaanissa	SNKn ed.	Halinen
Keski-Suomi	1— 2.4.	Puuppolassa		Penttonen
Mikkeli	18—19.3.	Pieksämäellä		Virkkunen
Tampere	22—23.4.	Korkeakoskella		Laine
Uusimaa	4.5.	Hyrylässä		Halinen

Edellisten lisäksi vain Mikkelin piiri järjesti erilliset Näyttämöpäivät Mäntyharjulla 28—29.1. Liiton edustajana Halinen.

VII LEIRI- JA RETKEILYTOIMINTA

1. Yleistä

Liittomme piirissä, jäsenistön keskuudessa on varsinkin kesäaikaisella leiri- ja retkeilytoiminnalla suuri suosio. Toimintavuoden aikana järjestettiin lukuisia mahdollisuuksia osallistua mielenkiintoisiin kohteisiin tapahtuviin yhteisiin matkoihin Pohjoismaiden leiri kohosi toimintavuoden tärkeimmäksi tapahtumaksi koko liiton toimintaa ajatellen, vaikkakin osanottajamäärä sille oli melko vähäinen. Kaiken kaikkiaan jäsenistömme keskuudessa vallitseva innostus tätä toimintaa kohtaan on kuitenkin kasvanut ja entistä selvemmin on tajuttu vapaa- ja loma-aikana tapahtuva matkailu- ja leireilytoiminnan osuus.

Kun SNK on myös Kuntoliikunnan Keskusliiton jäsenjärjestö, on sen jäsenistön piirissä alettu harrastaa enenevässä määrin sellaista liikuntaa joka palvelee kehittävää vapaa-ajanviettoa samalla kun se antaa terveydellistä toimintaa.

Toimintavuonna järjestettiin perinteelliset retkeilypäivät, jotka pohjoismaisen leirin ohella jäivätkin ainoiksi tapahtumiksi mitä liiton keskitetyin yrityksin järjestettiin. Mutta tämän lisäksi useat piirit ja perusjärjestöt tarjosivat jäsenistölle mahdollisuuksia antoisaan retkeilyyn, leirintään ja matkailuun.

2. Retkeilypäivät

Liiton IX retkeilypäivät pidettiin Virroilla, Vaasan piirissä, elokuun 12—13. päivinä. Päiville osallistui arviolta noin 800—900 SNK-laista. Päivien pääjuhlassa Virtain H'ekkarannalla puhuivat Virtain kunnanvaltuuston puheenjohtaja Manu Saari, kansanedustaa Veikko Helle ja Martti Pöysälä.

Lauantaina 12. p:nä oli retkeilypäivien avajaiset, jossa esiintyivät SNK-laiset ohjelmaryhmit ja Väinö Vilponiemi puhui.

Retkeilypäivillä suoritettiin SNK:n urheilumestaruuskilpailut perinteellisissä lajeissa. Tulokset muodostuivat seuraaviksi:

Piirijärjestöjen välinen ruotsalaisviesti: 1) Vaasa (Olli Similä, Matti Tuomola, Seppo Huovinen, Jussi Niemi) 2.17.8, 2) Hämeenlinna (Raila 'urkl, Jari Lehtovirta, Reijo Päivärinta, Seppo Forss) 2.19.0, 3) Uusimaa (Tuula-Maija Savolainen, Risto Koski, Raimo Valtonen, Risto Ruusi) 2.24.0, 4) Vaasa II 2.26.8, 5) Mikkeli 2.27.0, 6) Kuopio 2.42.8, 7) SNK:n toimisto 2.42.9.

Tyttö-en 3-ottelu: 1) Raila Kurki, Turenki 1912 pistettä (100 13.5, pituus 4.82, kuula 8.00), 2) Raija Pessi Lahdenkylä 1224 pist. (15.5 — 3.91 — 6.38).

Poikien 3-ottelut 1) Pentti Salonen Lahti 1838 pistettä (100 m 12.2 — pituus 6.19 — kuula 12.81) 2) Seppo Forss Turenki 1831,5 pist. (11.9 — 6.10 — 12.08) 3) Raimo Valtonen Kerava 1770 pist. 4) Seppo Huovinen Lahdenkylä 1760 pist. 5) Matti Tuomola Lahdenkylä 1734 pist. 6) Risto Koski Kerava 1577 pist.

Tvtölen 50 m rintauinti: 1) Seija Toivonen Iittala, 55.0, 2) Anitta Lintunen, Turenki 1.00.1, 3) Anja Kaarina Tuomi, Turenki 1.00.8.

Poikien 100 m vapaauinti: 1) Markku Virtanen, Turenki, 128.0, 2) Jarmo Virtanen,

Turenki, 1.28.0, 3) Hannu Kiminkinen, Turenki 2.26.0.

Osastojen 4x25 m viestiuinti: 1) Lahti (Ulla Ahonen, Ari Vuorinen, Rainer Loihuranta, Jari Lehtovirta) 1.11.0, 2) Iittala (Esko Nummela, Pauli Vuorinen, Seija Toivonen, Kalevi Toivonen) 1.11.0, 3) Turenki (Anitta Lintunen, Keijo Koskinen, Markku Virtanen, Jarmo Virtanen) 1.11.1.

Tyttöjen lentopallo: 1) Turenki, 2) Iittala (loppuottelu 2—0).

Poikien lentopallo: 1) Kuopio, 2) Turenki, 3) Tainionkoski (loppuottelu 3—1).

Pöytätennis — tytöt: 1) Arja Jalava, Turun Sos.-dem. Kijlan nuorisosaasto, 2) Ritva Hyvärinen, Kuopio, loppuottelu 2—0 (21—16, 21—12).

Pöytätennis, pojat: 1) Hannu Kajander Turun Sos.-dem. Kiilan nuorisoi., 2) Timo Tuomi Turenkin Sos.-dem. Nuorisosaasto (loppuottelu 2—0, (loppuottelu 2—0 (21—8, Tuomi Turenkin Sos.-dem. Nuorisosaasto, loppuottelu 2—0 (21—8, 21—11).

Pöytätennis, sekanelinpeli: 1) Hannu Kajander — Arja Jalava, Turun sos.-dem. Kiilan nuorisosaasto, 2) Kalervo Järvi — Ritva Ahtola, Turku loppuottelu 2—0 (21—12, 21—12).

Jalkapallo-ottelu:

Vaasan piiri — Muu Suomi 0—5.

3. Leirit

a) Pohjoismaainen leiri

pidettiin Pohjolan Sos.-dem. Nuorisoliiton (FNSUn) järjestämänä Gotlannissa 30.6.—14.7. SNKiaisryhmään kuului kaikkiaan 38 nuorta. Matkaohjaajina toimivat Martti Pöysälä, Ritva Penttinen ja Matti Laine.

Leirillä oli kaikkiaan noin 600 osanottajaa. Leirin aikana pidettiin seminaarit poliittisesta toiminnasta ja ammatillisesta liikkeestä.

Leirillä suoritetuissa henkisissä kilpailuissa SNKiaiset ottivat haltuunsa kolme ensimmäistä sijaa. Samoin tavoin kävi useissa urheilukilpailuissa, joita leirillä järjestettiin.

b) piirienleirit

Useat piirit järjestivät jäsenistölleen kesän aikana leirejä ja retkiä. Etelä-Saimaan, Kuopion, Mikkelin, Oulun, Lapin ja Kymenlaakson piirit järjestivät omat retkeilypäivänsä, joille myös liiton edustajat osallistuivat. Näiden lisäksi Hämeenlinnan piiri järjesti matkan Ylläkselle, ja Helsingin piiri matkan Leningradiin, joilla molemmilla oli osanottajia täydet linjat. Oulun piiri järjesti patikkaretken "Karhunkierroksen", jolle osallistui SNKiaisia myös muista piireistä.

Hyvin monet perusjärjestöt pitivät jäsenistölleen kuin myös muille tarkoitettuja viikonloppuleirejä, joista ei tässä yhteydessä ole tarkempia tietoja lukumäärästä ja osallistujista.

VIII POLIITTINEN TOIMINTA

1. Yleistä

Liiton poliittisen työn tapahtumat ja toimenpiteet sisältyvät tässä kertomuksessa pääasiassa kohtiin Koulutustoiminta, Kansainvälinen toiminta ja Hallinto, joista ne selvinnevät. Kertomusvuoden aikana on koko SNK:n organisaatiossa tapahtunut selvää aktivoitumista, joka ilmenee sekä poliittisten päätösten ja aloitteiden lukumäärässä että keskustelun ja poliittisen koulutustoiminnan aikaisempaa suurempana vilkkautena. Liittokokouksen ja liittoneuvoston päätöksiin ja julkilausumaan on edellä viitattu. Liittotoimikunnan vireillepanemista esityksistä on paikallaan mainita valtiopäiville jätetyt eduskunta-aloitteet, joista merkittävin lienee toivomusaloite, jossa hallitusta kehoitetaan ryhtymään suunnittelemaan ja valmistelemaan yhtenäistä ja kokonaisvaltaista, teoreettisen ja ammatillisen koulutuksen samanarvoisuudelle rakentuvaa koulujärjestelmää. Liittotoimikunta on myös kiirehtinyt peruskoulu-uudistuksen toteuttamista ja lausunut kantansa peruskoulun kielenopetukseen vaatiessa kotimaisten kielten kielten ja yhden yhden vieraan kielen opetuksen aloittamista uuden koulun ala-asteella. Liittotoimikunta on ottanut kantaa useissa kansainvälisissä kysymyksissä sekä julkilausumien että liiton muille elimille tekemiensä esitysten muodossa. Huhtikuun 3. päivänä antamassaan päätöslauselmassa se antoi tukensa pyrkimykselle luoda yhteyksiä sosialidemokraattisten puolueiden ja Itä-Euroopan kommunistipuolueiden välille.

2. Nuori linja

Vuoden 1966 puolella aloitettu Nuori linja-hanke saatiin kertomusvuoden aikana päätökseen. Perusjärjestöille toimitettujen ohjeiden ja keskustelumateriaalin pohjalta järjestettyjen tilaisuuksien lukumäärästä ei toimistolle ole tullut tarkkaan tietoa, mutta aktiivisuuden lisääntymistä perusjärjestöjen poliittisessa toiminnassa voitiin havaita. Hankkeeseen liittyvään haastatteluun, jonka kenttätöön perusjärjestöt hoitivat, saatiin 1630 sellaista vastausta, joita voitiin edelleen käsitellä. Nämä vastaukset saatiin kokonaisuudessaan liiton jäsenpiiriin ulkopuolelta. Tutkimusten tulokset on toimitettu lehdistölle ja jäsenkenttään. Tulokset herättivät melkoisesti keskustelua ja laajan julkisen huomion.

3. Presidentin valitsijamiesvaalit

SNK:n liittotoimikunnan tehtyä päätöksen liiton yhtymisestä tukemaan presidentti Kekkonen uudelleenvalintaa se nimesi puheenjohtaja Vilponiemen jäseneksi valtuuskuntaan, joka pyysi tohtori Kekosta asettumaan laajan parlamentaarisen enemmistön yhteiseksi ehdokkaaksi.

Myöhemmin liittotoimikunta päätti osallistumisesta Urho Kekkonen vaaliliiton toimintaan ja nimesi Pöysälän ja Laineen vaaliliiton Nuoret valitsevat Kekkonen-toimikunnan jäseniksi. Vaaliliiton suureen valtuuskuntaan kuului jäsenenä Väinö Vilponiemi ja neuvottelukuntaan Martti Pöysälä. SNKn edustus ja toiminta vaaliliiton organisaatiossa hoidettiin pääasiassa SDP:n omien vaalityöelinten kautta. Eräissä vaalipiireissä muodostettiin NVK-toimikuntia, joihin myös SNKn piirien edustajat osallistuivat.

Nuorisoon kohdistuvan vaalityön tärkeimmiksi tapahtumaksi muodostuivat Helsingissä ja Oulussa järjestetyt nuorten vaalijuhlat, joiden toteuttamiseen valtakunnalliset ja piirien NVK-toimikunnat osallistuivat. NVK-toimikunta antoi nuorisolle tarkoitettua julkilausuman ja suunnitteli Nuoret valitsevat Kekkonen-tunnuksella varustetun mainosteipin. Muutoin pyrittiin sekä vaaliliiton että puolueen vaalityössä huolehtimaan siitä, että yleinen vaalityö ottaa riittävästi huomioon nuoret valitsijakäluokat. Nuorten ja SNKoon kuuluvien sosialidemokraattisten ehdokkaiden määrä oli kohtalainen huomioiden sen, että puolueen ehdokkaiden luku vaaliliiton listoilla jäi kokonaisuudessaan varsin pieneksi.

4. Vuoden 1968 kunnallisvaalit

Kunnallisvaalityön suunnittelu ja valmistelu SNK:ssa aloitettiin elokuussa, jolloin liittotoimikunnan asettama toimintaa suunnitteleva työryhmä esitti vaalityön pääsuunnitelmia. Myöhemmin syksyllä liittotoimikunta vahvisti SNK:n vaalityösuunnitelman. Vaalityön käynnistyksessä SNKn osalta muodostuivat tärkeimmiksi tapahtumiksi tämän kysymyksen merkeissä pidetyt piiritoimikuntien kokoukset sekä nuoriin kohdistuvan vaalityön selvittely puolueen piireittäin järjestämällä kuntapäälliköiden koulutuspäivillä. Piiri- ja perusjärjestöille toimitettiin syyskauden aikana verrattain runsaasti ehdokasasettelua, puoluejäsenyyden käyttämistä ja käytännön kysymyksiä koskevia ohjeita ja informaatiota. Vaalityö jatkuu liiton ja piirien työsuunnitelmien mukaisesti yhteistyössä SDP:n organisaation kanssa. Tavoitteena on mahdollisimman voimakkaan työn suorittaminen yhtenäisen linjan mukaisesti koko maassa mukaan lukien ne alueet ja kunnat joissa SNK:lla ei ole omia jäsenjärjestöjä.

IX KOTIMAISET JÄRJESTÖSUHTEET

Yhteistyö Sosialidemokraattisen Puolueen kanssa on ollut hedelmällistä ja kitkattonta koko organisaation laajuudella. Työyhteys liiton ja puolueen toimistojen kesken on ollut tiivistä ja SNKn työntekijät ja luottamushenkilöt ovat osallistuneet entistä runsaammin puolueen johto- ja apuelinten toimintaan. SNKn puheenjohtaja on kuullut puoluetöimikuntaan. Koulutustoiminnan alueella on yhteistoiminta ollut erittäin laajaa.

Nuorten Kotkain Keskusliiton kanssa SNK:lla on ollut perinteellisesti kiinteät yhteydet, joskin toivomukset niiden tiivistämiseksi ja kehittämiseksi edelleen ovat varsin aiheellisia. SNKn piiriohjaajat ovat avustaneet Nuorten Kotkain kenttätöyssä.

Liiton koulutustyölle on yhteistoiminta Työväen Sivistysliiton kanssa muodostunut entistä merkittävämmäksi. Yhteistyön muodot ovat monipuolistuneet. Erityisesti on mainittava SNKn perusjärjestöjen työtä tukevan opintomateriaalin kehittyminen ja TSL:n tukia SNKn syrjäseutujen alueella suorittamalle kurssitoiminnalle. TSL:n edusta-

jistoon kuuluvat Matti Laine ja Lauri Sivonen ja toimikuntaan Martti Pöysälä.

SNKn ja SONKn edustajien kesken on ylläpidetty kiinteätä työyhteyttä. SNK on toimenpiteillään myötävaikuttanut poliittisten opiskelijajärjestöjen toimintaedellytysten kehittämiseen.

SNK on ylläpitänyt yhteyksiä ammatillisiin keskusjärjestöihin ja niiden edustajiin ja seurannut ammattiyhdistysliikkeen eheytymispyrkimyksiä. SNK ei ole ottanut kantaa ay-liikkeen sisäisiin kysymyksiin.

Edistysmieliseen osuuskauppaliikkeeseen, Sos.-dem. Raittiusliittoon, Työväen Urheiluseurojen Keskusliittoon ja Kuntoliikunnan Keskusliittoon on pidetty säännöllistä yhteyttä ja viimeksimainittujen kanssa on varsinkin koulutustoiminnan alueella harjoitettu menestyksellistä yhteistyötä. KKK:n hallituksessa on liiton edustaja järjestösihteeri Laine.

SNK on suorittanut työväenliikkeen opistoihin jatkuvasti oppilashankintaa ja ollut muutoinkin yhteistoiminnassa erityisesti Työväen Akatemian, VVO:n ja Pohjolan Opiston kanssa.

Liitto on osallistunut Pohjola-Norden r.y:n toimintaan; edustajana järjestön vuosikokouksessa ja nuorisosedustajiston kokouksissa on ollut Lauri Sivonen.

Liiton aktiivisuus Suomi-Neuvostoliitto Seuran työssä on kertomusvuoden aikana koko organisaation laajuudella lisääntynyt. Seuran edustajakokouksessa oli liiton edustajana varapuheenjohtaja Taisto Tontti.

Etelä-Afrikkatoimikunnan hallituksessa liittoa edustaa edelleen Lauri Sivonen. Liitto on levittänyt informaatiota toimikunnan työstä.

Edellisten lisäksi SNK kuuluu Suomen YK-liittoon, Suomen Retkeilymajajärjestöön, Kansalaisjärjestöjen Raittiustoiminnan Keskusliittoon, Deference and Aid-Rahastoon, Väinö Tannerin Säätiöön ja Työväen Matkailuliittoon.

Marraskuun liittotoimikunta päätti SNK:n liittymisestä Kreikan Demokratian Puolesta-yhdistykseen.

X KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

1. IUSY

Kuten aikaisempinakin vuosina, on SNK osallistunut mahdollisimman tehokkaasti IUSY:n työhön. Vuoden 1967 aikana on IUSY:llä ollut aikaisempaa laajempi osuus SNK:n kansainvälisessä toiminnassa. Liittoa ja pohjoismaisia sos.-dem. nuorisojärjestöjä sen toimistossa edustanut Lauri Sivonen on osallistunut kahteen pidettyyn kokoukseen, nimittäin Bilbaossa, Espanjassa helmikuun 2—5. päivinä sekä Jönköpingissä, Ruotsissa kesäkuun 16. päivänä. Jälkimmäinen tilaisuus oli samanaikaisesti toimeenpanevan komitean kokouksen kanssa, jossa SNK:ta edusti Martti Pöysälä.

Toimeenpaneva komitea antoi julkilausumat mm. seuraavista kysymyksistä: Lähi-idän tilanne, Euroopan turvallisuus, Kreikka, Vietnam, alueellinen yhteistoiminta, väestöongelma ja latinalainen Amerikka. Kokouksessa piti dominikaanisen tasavallan entinen presidentti Juan Bosch mielenkiintoisen puheen Etelä-Amerikan poliittisista oloista.

Lehdistölle on välitetty tietoutta em. kokousten tekemistä päätöksistä. Monet kiinnostuneet SNK-laiset ovat tutustuneet IUSY:n toimintaan ja politiikkaan IUSY-Surveyn välityksellä. Lisäksi on liiton toimisto pyydettyä antanut lisätietoja.

IUSY:n presidentti Wilbert Perera vieraili maassamme kaksi kertaa, nimittäin pohjoismaisella ohjaajakurssilla Karjaalla (jonka matkan aikana hän kävi Raumalla, Turussa ja Helsingissä) sekä liittokokouksessamme. Pääsihteeri Jan Häkkerup vieraili liittokokouksessa. Toimiston japanilainen jäsen Sachiko Taguchi keskusteli SNK:n edustajien kanssa 30. huhtikuuta.

Kertomusvuoden aikana oli NKK:n vieraana IFM:n pääsihteeri ja IUSY:n varapresidentti Miguel Martinez, jonka kanssa SNK:n edustajilla oli mahdollisuus tapamiseen. Syyskuussa suorittivat IUSY-matkalla olleet Ceylonin SLFPY:n edustajat Hector Arrarawala ja Osmond Wimalanage vierailun maahamme.

Liiton edustajana oli keväällä IUSY:n Luxembourgin seminaarissa Pertti Hynynen. Lokakuun alussa Roomassa pidettyyn Euroopan järjestöjen edustajien kokoukseen osallistui Martti Pöysälä.

SNK:n toimisto on ollut kirjeyhteydessä useisiin IUSY:n jäsenjärjestöihin, lähettäen SNK:ta esittelevää materiaalia ja vastannut esitettyihin pyyntöihin ja toivomuksiin.

2. Pohjoismainen yhteistoiminta

Pohjoismainen yhteistoiminta Pohjolan Sosialidemokraattisen Nuorisoliiton (FNSU) piirissä on ollut edelleen vilkasta. Kertomusvuoden aikana järjestettiin pohjoismainen ohjaajakurssi, leiri, kongressi ja liittojen johdon konferenssi. Liittotoimikunta kokoontui 6 kertaa. Ålborgin ja Leangkollenin kokoukset olivat toiminnallisten tapahtumien yhteydessä.

Pohjoismainen ohjaajakurssi järjestettiin KTV:n kurssikeskuksessa Karjaalla maaliskuun 12—18. päivinä, ja sille osallistui kolmisenkymmentä nuorisoliittolaista eri maista. Luennoitsijoina kurssilla vieraili mm. Lars Lindeman, Jaakko Rantanen, Sakari Kjär, Jaakko Turkka, Wilbert Perera ja Bo Toresson. Ohjelmassa kiinnitettiin huomiota Suomen poliittiseen elämään ja pohjoismaisiin ja ulkopoliittisiin kysymyksiin. SNKlaisia oli mukana 7.

FNSU:n leiri, joka samalla oli Ruotsin SSU:n juhlaleiri, oli Gotlannissa Ruotsissa 13—23. heinäkuuta. SNK:sta osallistui n. 40 henkeä, jotka olivat aktiivisesti mukana poliittisissa seminaareissa ja illanvietoissa ohjelmasuorittajina. Seminaarissa alusti mm. Martti Pöysälä.

FNSU:n III kongressi Ålborgissa 18—20. elokuuta päätti Porissa 1965 alkaneen 2-vuotiskauden, jonka aikana liiton sihteeristön tehtävät olivat olleet SNK:n hoidettavana. Kongressiin saakka kuului SNK:sta FNSU:n liittotoimikuntaan Martti Pöysälä puheenjohtajana sekä jäsenenä Arvo Salo ja Lauri Sivonen. Ålborgissa valittuun liittotoimikuntaan tuli Suomesta Martti Pöysälä ja Lauri Sivonen.

Ålborgin kongressin pääteemana oli "Sosialidemokraattinen ulkopoliitiikka", josta piti alustuksen Tanskan silloinen pää- ja ulkoministeri Jens-Otto Krag. SNK-laisvaimuuskunta, jonka vahvuus oli 31, osallistui aktiivisesti valiokuntatyöskentelyyn. Kongressi käsitteli parisenkymmentä esitystä, joiden aihepiiri vaihteli Euroopan turvallisuudesta ja Saksan kysymyksestä viisumivapauden kautta kulttuuripoliitiikkaan.

Leangkollenissa, Norjassa 10—13. joulukuuta järjestettyyn pohjoismaiseen kokoukseen osallistui SNK:sta puheenjohtaja Väinö Vilponiemi, pääsihteeri Martti Pöysälä ja liittotoimikunnan jäsen Ulf Sundqvist. Tilaisuudessa tarkasteltiin lähinnä FNSU:n tulevaisuuden tehtäviä.

Liittotoimikunta teki vuoden aikana esityksiä pohjoismaiden neuvostolle, ulkoministerikokoukselle ja sos.-dem. puolueille mm. Kreikan tilanteesta ja ulkomaalaispolitiikasta.

Kun kertomusvuoden aikana pidettiin Tanskan, Norjan ja Ruotsin liittojen liittokokoukset, oli SNK niissä edustettuna. Samoin oli SNK:n liittokokouksessa pohjoismainen edustus.

Suuri osa yhteistoimintaa on ollut materiaalin vaihtoa ja käytännön yhteistoimintaa poliittisissa ja toiminnallisissa kysymyksissä.

3. Muu kansainvälinen toiminta

SNK on osallistunut aktiivisesti valtion nuorisotyölautakunnan johtamaan kansainväliseen toimintaan, ja erityisesti on hyväksikäytetty niitä keskustelutilaisuuksia, joita lautakunta on järjestänyt. Tällöin liiton edustajat ovat voineet tutustua lähinnä Neuvostoliiton ja kummankin Saksan valtion nuorison edustajien mielipiteisiin: SNK on ottanut osaa Suomi-Neuvostoliitto Seuran työhön, ystävyysviikon ja -päivän tapahtumiin. Kertomusvuoden aikana kävivät Neuvostoliitossa Martti Pöysälä, Pekka Ovaska ja Seppo Puhakka.

Liiton jäsenistö sekä useat piiri- ja perusjärjestöt ovat osallistuneet Suomen ja Neuvostoliiton nuorison yhteistoimintaan lääni- ja paikallisella tasolla. Myös turistikokouksia Neuvostoliittoon on järjestetty. Liiton suhteet Neuvostoliittoon ovat laajentuneet joskaan ei riittävässä määrässä. Kertomusvuoden aikana on käyty useita keskusteluja lähemmän yhteistoiminnan aloittamisesta.

SNK otti osaa Suomen ja Unkarin ystävyysviikkoon. Liittotoimikunta on tehnyt päätöksen suhteiden kehittämisestä Unkarin nuorisoon ja tätä tarkoittava keskustelu on käyty Unkarin MIOT:n edustajien kanssa. Budapestissa pidetyssä seminaarissa marraskuussa oli huomioitsijana mukana Pekka J. Korvenheimo.

Yhteistoiminta SNK:n ja Jugoslavian nuorison liiton kesken on jatkunut pääasiassa materiaalin vaihdon ja poliittisten päätösten informoinnin merkeissä. Jugoslavian nuorison liiton edustaja, kasvatusasioista vastaava toimihenkilö Milan Miluti-

novic vieraili maassamme SNK:n kutsusta kesäkuun 21—27. päivinä. Matkan aikana hänellä oli tilaisuus keskustella liiton edustajien kanssa, tutustua SNK:hon ja nuorisotoimintaan yleensäkin sekä neuvotella liittojen välisten suhteiden kehittämistä.

Liittotoimikunta on vastaanottanut DDR:n nuorisjärjestö FDJ:n kutsun lähettää valtuuskunta ja hyväksynyt tarjouksen ryhtyä materiaalin vaihtoon.

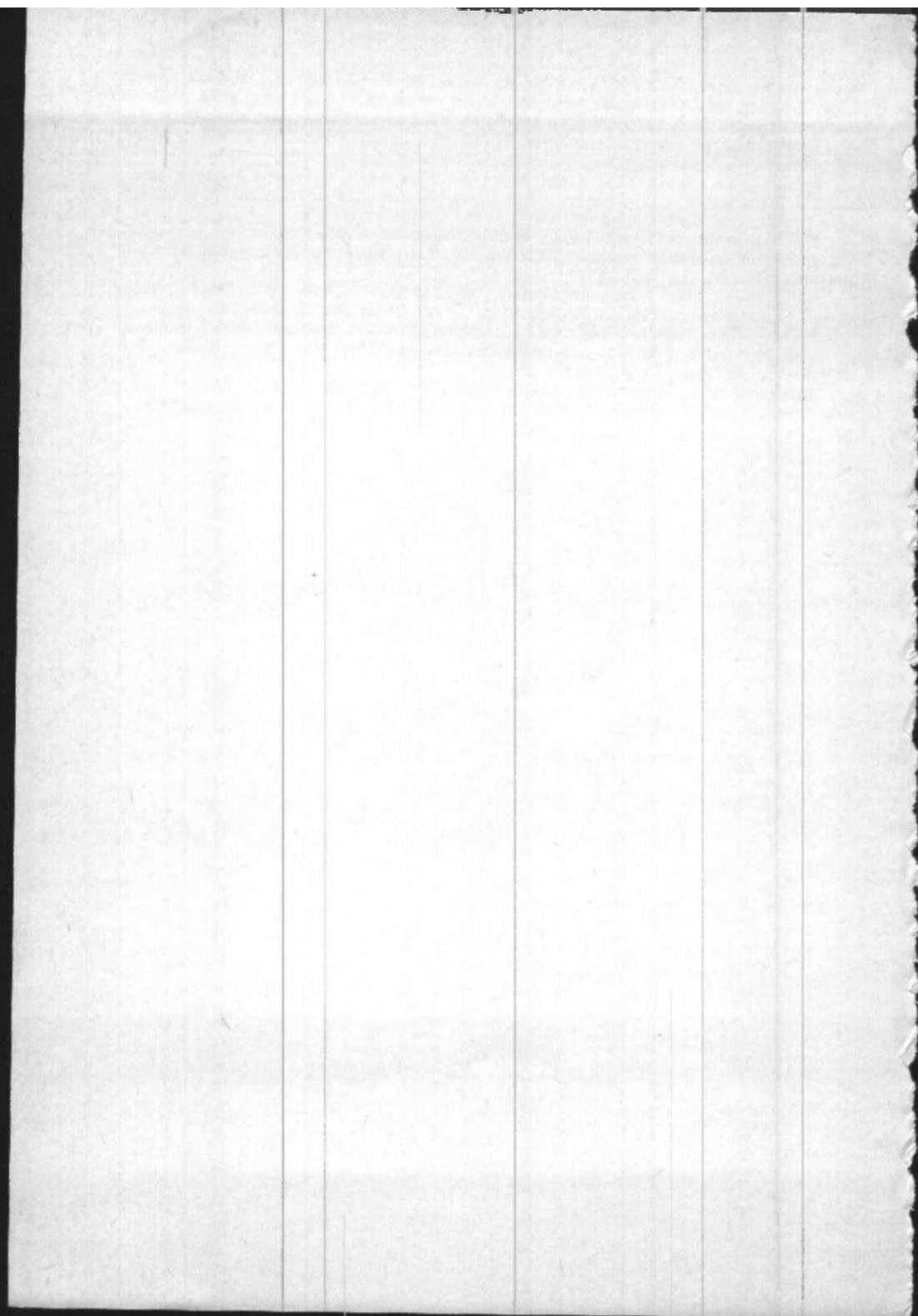
Huhtikuussa vieraili Suomessa neljän päivän ajan israelilaisen veljesjärjestön Mapain toimihenkilö David Halevy, joka tapasi SNK:n, SDP:n ja SONK:n edustajia sekä tutustui nuorisotoimintaan.

Liiton varapuheenjohtaja Taisto Tontti osallistui syksyllä valtion nuorisotyölautakunnan valtuuskunnan matkalle Japaniin tutustuen siellä nuorisotoimintaan ja yhteiskuntaelämään.

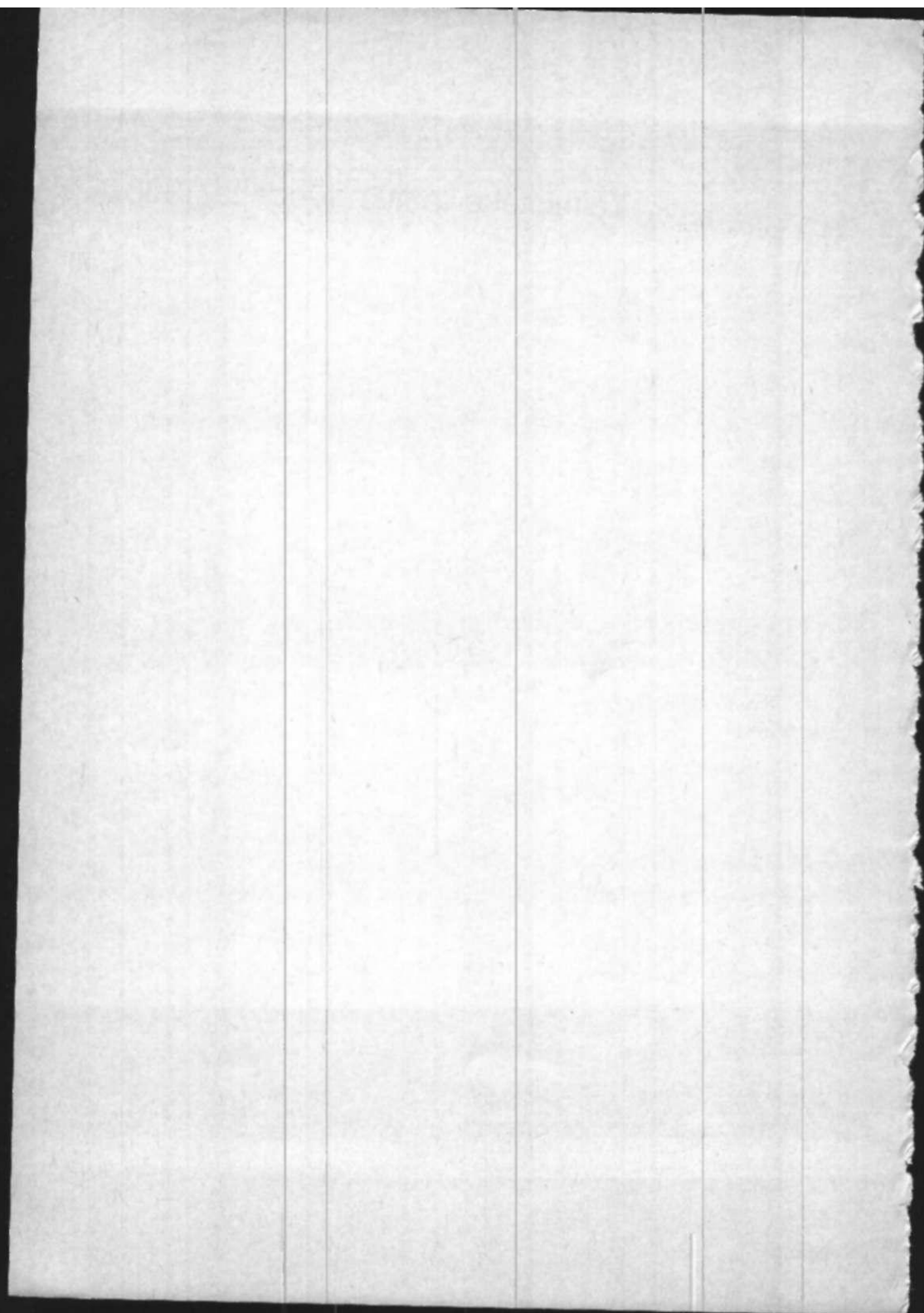
Hallituspuolueiden nuorisjärjestöjen yhteiseen DDR:n matkaan otti osaa helmikuussa liittoneuvoston puheenjohtaja Keijo Suksi sekä pääsihteeri Martti Pöysälä.

SJD — Die Falkenin kutsusta suorittivat SNK:n edustajat Jaakko Kuusela ja Lauri Sivonen joulukuussa opintomatkan Länsi-Saksaan osallistuen myös Jung-sozialisten kongressiin Mainzissa.

Pohjola-Nordenin Islannin matkalle osallistui Marita Tapaninen. Lisäksi liiton edustajat keskustelivat afrikkalaisten vapautusliikkeiden toimihenkilöiden kanssa.

Toimintakertomus vuodelta 1968

I YLEISKATSAUS

1. Kansainvälinen kehitys

Vuoden hallitsevimpiä aiheita olivat Vietnam, Biafra, Tshekkoslovakia, kansainvälinen valuuttakriisi, Yhdysvaltojen presidentinvaali, levottomuudet Ranskassa, ydinsulkusopimus ja Euroopan turvallisuus.

Sota Vietnamin tuhoi edelleen sekä maan eteläistä että pohjoista osaa sodanvastaisten mielipiteiden saadessa yhä lisääntyvää voimakkuutta maailman eri puolilla. Vasta marraskuussa, jolloin Yhdysvallat ilmoitti päättäneensä lopettaa Pohjois-Vietnamin pommitukset, näytti syntyvän edellytykset saavuttaa tuloksia toukokuussa alkaneilla keskusteluilla toisen osapuolen kanssa. Pariisin neuvottelujen alkupuolella jo osoittautui, että neuvottelut joihin NLF ja Saigonin hallitus liittyivät myöhemmin Vietnamin sodan lopettamisesta ja tulevaisuudesta järjestelemisestä eivät johda pikaisiin ratkaisuihin.

Nigerian liittovaltion itäisen osan, Biafran, erkanemisesta omalle itsenäiselle tielleen aiheutunut sota liittovaltion kanssa sai yhä näkyvämpiä ja järkyttävämpiä muotoja. Kiistassa on ollut vaikea löytää ratkaisua, kun Nigeria on vaatinut Biafran antautumista. Biafran nälänhätä aikaansai monissa maissa julkisen toiminnan aallon.

Vuoden alussa Tshekkoslovakiassa tapahtunut vallansiirto vanhoilliselta uudistusmieliselle ryhmälle johti uuteen politiikkaan, "liberalisointiin", mikä kuitenkin herätti sekä uiko- että sisäpoliittiselta kannalta epäilyksiä monissa kommunistisissa maissa, ja kiista sai näkyviä ulkonaisia muotoja. Tästä huolimatta viiden Varsovan liiton maan toimenpide elokuun 21. päivänä Tshekkoslovakian miehityksestä oli yllätys, joka aiheutti paljon järkytystä yleisessä mielipiteessä. Sen jälkeen tapahtuneissa neuvotteluissa on kuitenkin näkökannat lähentyneet, mikä on johtanut myös siihen että monista uudistuksista on pidättäydytty.

Kansainvälinen valuuttakriisi horjutti kahteen kertaan valuuttajärjestelmää ja pyrkimyksistä huolimatta suurten teollisuusvaltioiden toimenpiteet poistaa uhka epäonnistuivat.

Yhdysvaltojen presidentinvaaleissa marraskuussa valittiin tehtävään niukalla enemmistöllä Richard M. Nixon, USA:n varapresidentti vv. 1952-60. Demokraattien ehdokas Hubert Humphrey oli saavuttanut ehdokkuuden sen jälkeen, kun hänen kanssaan kilvoitellut Robert F. Kennedy oli murhattu ja Eugene McCarthy oli hävinnyt ehdokaskilpailun.

Ranskan pääkaupungissa puhkesi toukokuussa levottomuuksia, jotka halvaannuttivat yhteiskunnan toiminnan ja olivat saattaa maan hallinnon mellakoivien opiskelijoiden ja työläisten käsiin, de Gaulle vakiinnutti kuitenkin otteensa.

Kertomusvuonna USA ja Neuvostoliitto sopimukseen ydinsulkusopimuksen tekstistä. Tämä sopimus hyväksyttiin myöhemmin Genevessä ja lähetettiin hallituksille ratifioitavaksi.

Euroopan turvallisuutta on yhä häirinnyt militarismin kehitys sekä fascististen Kreikan, Espanjan ja Portugalin hallinnot. Uusnatsismi jatkoi etenemistään Saksan liittotasavallassa.

2. Sisäpoliittinen kehitys

Ensin Rafael Paasion ja myöhemmin Mauno Koiviston johtamat hallitukset jouduivat kertomusvuoden aikana kiinnittämään kaiken huomionsa työttömyyden vähentämiseen, mikä kuitenkin osoittautui liian suureksi tehtäväksi useiden kielteisten tekijöiden yhteisvaikutuksesta: kansainvälisen laman, rakennemlutoksen, rationalisoinnin, kireän taloudellisen tilanteen ja investointihaluttomuuden.

Paasion hallituksessa oli edustettuna SDP, keskusta, SKDL ja TPSL. Koiviston hallituksessa, joka toimi maaliskuusta lähtien, on ollut lisäksi ruotsalainen kansanpuolue.

Hallituksien tärkeimmistä toimenpiteistä voidaan mainita perhe-eläkelakiesityksen antaminen eduskunnalle, myötävaikuttaminen vakautustoimenpiteisin joiden seurauksena hntataso on vakiintunut, peruskoulun puitelain hyväksyminen eduskuntakäsittelyssä, autotehtaan perustaminen ja tuki valtiojohtoisen teollisuuden kehittämiseksi.

Hallitusten toimenpiteitä atomivoima-asiassa ja sähköveturikysymyksessä arvosteltiin voimakkaasti erityisesti opposition piirissä.

Vuoden aikana Suomi valittiin YK:n turvallisuusneuvostoon kahdeksi vuodeksi. Joulukuussa eduskunta päätti Suomen liittymisestä OECD:n jäseneksi.

Tammikuussa pidetyssä presidentin valitsijamiesvaalissa menestyi parhaiten Urho Kekkosen vaaliliitto saaden 201 valitsijamiestä. Matti Virkkunen sai 66 ja Veikko Vennamo 33 valitsijamiestä. Vaaleissa sai puolueista eniten ääniä kokoomus, seuraaviksi tuli keskusta, SKDL ja sosialidemokraatit. Vaalissa 15. helmikuuta valittiin Urho Kekkonen Suomen presidentiksi seuraavaksi 6-vuotiskaudeksi.

Lokakuussa toimeenpannuissa kunnallisvaaleissa oli etualalla hallituspolitiikka, ja kunnalliset kysymykset jäivät vähemmälle huomiolle. Opposition raivokkaista hyökkäyksistä huolimatta sosialidemokraatit säilyttivät suurimman puolueen paikan. Menetyksiä kärsivät keskusta ja SKDL, etenemistä tapahtui kokoomuksen ja SMP:n kohdalla. Tuloksen seurauksena monissa kunnissa poistui vasemmistoenemmistö.

Syyskaudella suoritetuissa E-osuusliikkeiden edustajistojen täydennysvaaleissa säilyttivät sosialidemokraatit asemansa, paikoitellen tapahtui etenemistäkin.

Poliittisen elämän tärkeitä puolia oli SMP:n nousu näkyväksi poliittiseksi tekijäksi ja asettautuminen palvelemaan kokoomuksen pyrkimyksiä. Kokoomuksen ja liberaalien keskuudessa tapahtui poliittisen linjan jyrkentymistä. Suuntaristiriidat kommunistisen liikkeen keskuudessa kärjistyivät edelleen SKP:n puoluekokouksen lähestyessä.

Vuoden aikana vieraili SDP:n valtuuskunta neuvottelemassa NKP:n edustajien kanssa Neuvostoliitossa. Vierailun lopuksi annetussa kommunikéissa todetaan osapuolien päättäneen aloittaa jatkuvan yhteistoiminnan. Vierailu päätti sen epätyytyttävän tilan, joka pitkään oli vallinnut SDP:n ja NKP:n välisissä suhteissa.

Kertomusvuonna saavutettiin edistystä ammattiyhdistysliikkeen eheytyyneisyyden suhteen, mutta näkyviä tuloksia ei ilmennyt, vaan ne siirtyivät vuodelle 1969.

3. Nuorisopoliittinen tilanne

Keskustelu nuorison oikeuksista yhteiskunnassa sekä sen osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksista on ollut kertomusvuonna kaikkialla maailmassa laajan huomion kohteena. Useassa maassa, niin idässä kuin lännessäkin, erityisesti opiskelevien nuorisoryhmien aktiivisuus on purkautunut levottomuuksina, mielenosoituksina sekä ulkoparlamentaarisena ja vallankumouksellisenä toimintana. Myös omassa maassamme on ollut havaittavissa uusien nuorison toimintajärjestöjen ja -ryhmien kasvavaa aktiivisuutta.

Järjestyneessä poliittisessa toiminnassa nuorisoseurajärjestö on johtanut nuoren sukupolven vaikutuksen ja voiman lisääntymiseen puolueissa ja kasvavaan edustukseen yhteiskunnan elimissä. Selvinä esimerkkeinä tästä kehityksestä ovat Suomessa lokakuussa pidettyjen kunnallisvaalien tulokset sekä Ruotsin parlamenttivaalit, joiden tuloksena tapahtui voimakasta nuorentumista erityisesti sosialidemokraattisessa valtiopäiväryhmässä.

Nuorison vaikutusmahdollisuuksien konkreettista lisäämistä koskevassa keskustelussa ovat olleet esillä vaatimukset äänioikeusikärajan alentamisesta 18 vuoteen. Täysi-ikäisyyssäännösten ja oikeustoimikelpoisuutta koskevien ikärajojen vastaavaa tarkistamista on myös voimakkaasti vaadittu. Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliitto on luonnollisesti toiminut näiden uudistusten saavuttamiseksi omien päätöksensä mukaisesti. Koululais- ja opiskelijajärjestöt ovat yhdessä poliittisten nuorisojärjestöjen kanssa esittäneet lukuisia koululaitoksen ajanmukaistamista koskevia vaatimuksia ja työskennelleet koululaisten ja opiskelijoiden oikeusturvan sekä todellisen kouludemokratian aikaansaamiseksi.

Suomalaisista yhteiskuntaa koetelleista vaikeuksista on vakavin ollut työttömyys, joka erityisesti talvikausina on kohdistunut hätkähdyttävän voimakkaana nuoriin työntekijöihin. Vakavaa arvostelua on herättänyt se, että hallituksen toimenpiteet eivät ole olennaisesti helpottaneet tilannetta. Nuorison osalta on lisäksi todettava, että uuden, työllisyyttä edistäviä ammattikursseja koskevan lain soveltaminen on monin paikoin ollut erittäin epätydyttävää.

Myönteisistä nuorisoa koskevista uudistuksista voidaan mainita peruskoulun puitelain hyväksyminen eduskunnassa vuoden 1968 keuhällä. SNK:n taholta on koros-

tettu, että peruskoulun toteutuminen merkitsee kuitenkin vain askelta kohti demokraattista ja todella yhtenäistä koulutusjärjestelmää. Vaatimus koulun kokonaisuudistuksen vireillepanosta on koettu välttämättömäksi ja kiireelliseksi tehtäväksi. Myönteisiin saavutuksiin on edelleen luettava opintotukeen osoitettujen määrärahojen lisääntyminen valtion vuoden 1969 tulo- ja menoarviossa sekä päätös valtion opintotukikeskuksen perustamisesta.

Yhteiskunnan tuki nuorisotyölle on tasaisesti joskin niukasti kasvanut. Opetusministeriö on edelleen jakanut veikkausvoittovaroista valtakunnallisille nuorisojärjestöille toiminta-avustuksia sekä erityistukea kansainväliseen nuorisotoimintaan. Sisäasiainministeriö on raha-automaattien tuotosta myönnettyillä avustuksilla tukenut mm. varhaisnuorisojärjestöjä. Kuntien tuki nuorisotyölle on kehittynyt ilahduttavasti ja maan suurimmat kaupungit, Helsinkiä lukuunottamatta, ovat tukeneet taloudellisesti myös nuorisojärjestöjen päätoimisten työntekijäin palkkausta.

Keskustelu nuorisotyölaista vilkastui uudelleen vuoden aikana opetusministeriön asetettua heinäkuussa ns. II nuorisolakitoimikunnan valmistelevaan uutta esitystä laiksi nuorisotyöstä ja siihen annettavasta valtionavusta. Toimikunta ei saanut kertomusvuoden aikana työtään valmiiksi. On kuitenkin todettava, että useimpien nuorisojärjestöjen edustajat arvostelivat heiltä pyydetyissä lausunnoissa voimakkaasti toimikunnan esittämiä näkökantoja.

Nuorisojärjestöjen yhteistyö on ollut sattumanvaraista. Valtion nuorisotyölautakunnan järjestämät neuvottelutilaisuudet ovat muodostaneet ainoan laajan foorumin yhteisille keskusteluille ja yhteisten mielipiteiden esiintuomiselle. Poliittisten nuorisojärjestöjen kesken on varsinkin syyskaudella harjoitettu varsin kiinteätä yhteydenpitoa nuorisopoliittisissa kysymyksissä. Tämän yhteistyön tuloksena ovat hahmottuneet mm. Nuorisio 69-kampanjan toimintalinjat.

Nuorisotyön yhteisistä kansainvälisistä kontakteista on edelleen huolehtinut pääasiallisesti Opetusministeriön urheilu- ja nuorisotoimisto ja valtion nuorisotyölautakunta. Sen yhteistyöohjelmat ovat sisältäneet runsaasti kontakti- ja toimintamahdollisuuksia nuorisojärjestöille.

Vuoden huomattavin kansainvälinen nuorisotapahtuma oli maailman nuorison ja ylioppilaiden IX rauhan, ystävyyden ja solidaarisuuden festivaali Sofiassa. Festivaaliin osallistui Suomesta 600-jäseninen valtuuskunta, johon kuului myös 7-henkinen SNK:n liittotoimikunnan valtuuttama sosialidemokraattista nuorisoliikettä edustava ryhmä. SNK:n liittotoimikunta ja liittoneuvosto ovat käsitelleet ryhmän raportin.

II HALLINTO

1. Liittoneuvosto

Sääntömääräinen liittoneuvoston kokous pidettiin Helsingissä, Sos.-dem. Puolueen neuvotteluhuoneessa maaliskuun 31. päivänä. Siihen osallistui 17 liittoneuvoston varsinaista ja 5 varajäsentä, 9 liittotoimikunnan jäsentä ja 7 liiton toimitsijaa.

Sääntömääräisten asioiden lisäksi kokous keskusteli poliittisesta tilanteesta teollisuusministeri Väinö Leskisen alustuksen pohjalta.

Liittoneuvosto kokoontui ylimääräiseen liittoneuvoston kokoukseen lokakuun 27. päivänä käsitellen liiton toimintasuunnitelman ja talousarvion vuodelle 1969, raportin Sofian festivaalista, sekä keskusteli kahdesta poliittisesta tilanteesta: "SNK:n kansainväliset suhteet" Taisto Tontin alustuksesta ja "Vaalikauden loppukiri hallituspolitiikassa" ministeri Jussi Linnamon alustuksesta.

Liittoneuvoston antamassa julkilausumassa tähdennetään valmistautumista vuoden 1970 eduskuntavaaleihin, paheksutaan vuoden 1969 tulo- ja menoarvion sisältöä erikoisesti kodinperustamislanojen puuttumisen johdosta sekä otetaan kantaa ay-liikkeen eheyttämiseen. Liittoneuvoston ylimääräiseen kokoukseen osallistui 14 neuvoston varsinaista ja 2 varajäsentä, liittotoimikunnan 2 jäsentä sekä toimitsijoita 7.

Liittoneuvostolla on ollut toimintavuotena seuraava kokoonpano:

Karl-Erik Sandell	Centralkommitté	var. Veikko Wigren
Aimo Hautala	Etelä-Saimaa	var. Esko Pyysing
Irja Muikku	Helsinki	var. Ismo Lappalainen
Seppo Salminen	Hämeenlinna	var. Voitto Penttinen
Urho Loikkanen	Joensuu	var. Eila Hirvonen
Pentti Mäkinen	Keski-Suomi	var. Taisto Kuisma

Keijo Suksi	Kuopio	var. Olavi Vepsäläinen
Veli Heikkilä	Kymenlaakso	var. Kirsti Asplund
Lauri Vähäjärvi	Lappi	var. Mikko Rautiainen
Antti Leskinen	Mikkeli	var. Markku Kokki
Toivo Kanninen	Oulu	var. Terttu Pulkkinen
Simo Järvinen	Pori	var. —
Heimo Leinonen	Tampere	var. Veikko Lamminpää
Ritva Engström	Uusimaa	var. Isto Paananen
Matti Savolainen	Vaasa	var. Reino Toiviainen
Pentti Lahti	Varsinais-Suomi	var. Pertti Tuominen

Lisäjäsenet:

Uki Voutilainen (Joensuu)	Jorma Leppänen (Joensuu)
Matti Ripattila (Kymenlaakso)	Hannu Laakso (Helsinki)
Pertti Paasio (V-Suomi)	Matti Kivikoski (V-Suomi)
Liisa Manninen (Tampere)	Heikki Kanerva (Tampere)
Taisto Sonninen (Oulu)	Seppo Hirvilammi (K-Suomi)
Jussi Pikkusaari (Helsinki)	Aimo Kairamo (Helsinki)
Ari Saarelainen (Mikkeli)	Tauno Jaakkola (Mikkeli)
Pekka Korvenheimo (Helsinki)	Paavo Lipponen (Helsinki)
Kyösti Helin (Helsinki)	Timo Nurmi (Pori)
Jorma Samuelsson (Hämeenlinna)	Risto Keskinen (Helsinki)

2. Liittotoimikunta

Liittotoimikunta kokoontui 9 kertaa. Kokouspöytäkirjoihin merkittiin tämän liittotoimikunnan kokouksissa yhteensä 113 pykälää.

Lisäksi pidettiin yksi puhelinkokous.

Jäsenet osallistuivat kokouksiin seuraavasti: Väinö Vilponiemi puheenjohtajana 9, Taisto Tontti varapuheenjohtajana 6, Hannu Ahonen 4, Jouko Alm 4, Jaakko Kuusela 7, Pauli Kähä 4, Juhani Laven 5, Keijo Näsi 2, Eila Pokkinen 4, Ulf Sundqvist 7, Pentti Torn 8, Terttu Tuomi 6 ja Niilo Virkkunen 3 kertaa.

Aikaisempaa tapaa noudattaen on liittotoimikunnan kokouksiin osallistuneet liiton toimihenkilöt, jotka ovat toimineet esille tulleiden asioiden esittelijöinä. Liittotoimikunnan kokouskutsu on lähetetty myös liittoneuvoston puheenjohtajille toivomuksella, että osallistuisivat liittotoimikunnan kokouksiin.

3. Jaostot, toimikunnat ja työryhmät

Työvaliokuntaan ovat kuuluneet Väinö Vilponiemi, Hannu Ahonen, Juhani Laven, Jaakko Kuusela, Keijo Näsi, Ulf Sundqvist ja Martti Pöysälä. Se kokoontui 6 kertaa käsitellen kiireisiä asioita ja valmistellen liittotoimikunnan käsiteltäviä asioita.

Muista toimikunnista ovat kokoontuneet talousjaosto ja kansainvälisen toiminnan työryhmä sekä opiskelijatoiminnan työryhmä. Viimeksi mainitun ehdotuksesta järjestettiin retkeilypäivien yhteydessä kouluseminaari johon osallistui yli 30 osanottajaa. Seminaari antoi julkilausuman.

Myös ideologinen työryhmä kokoontui, mutta sen tulokset siirtyivät seuraavan toimintavuoden puolelle.

Toimistovaliokunta, johon ovat kuuluneet toimistossa työskentelevät työntekijät kokoontui tarpeen vaatiessa, useimmiten joka viikko.

4. Liiton toimihenkilöt

Liiton sihteerinä on kertomusvuoden aikana toiminut Martti Pöysälä, järjestösihteerinä Matti J. Laine, tiedotussihteerinä Lauri Sivonen, ohjelmassihteerinä Alpo Halinen, järjestöohjaajina Seppo Puhakka, Pekka Ovaska ja Ritva Penttonen sekä Oulun ja Lapin piirien alueilla Lasse Lappinen 29. 2. saakka ja 2. 5. alkaen Matti Ahde.

Liiton toimistosihteerinä on ollut Marita Tapaninen, toimistoapulaisina Raija Tiinonen ja Pirkko Suominen.

Liiton piirijärjestöjen ohjaajina ovat toimineet:

Etelä-Saimaan ja Kymenlaakson piireissä Veijo Kröger
 Joensuun piirissä Aune Partanen 30. 8. saakka
 Keski-Suomen piirissä Martti Kallio 30.5. saakka ja 1.6. alkaen Matti Savolainen
 Porin piirissä Jouko Järvensivu
 Mikkelin piirissä Toivo Stenberg
 Varsinais-Suomen piirissä Jarno Espola
 Tampereen piirissä Matti Nurmi
 Helsingin piirissä iltaohjaajina Leena Simonen, Raili Silventoinen ja Harri Silventoinen 30.5. saakka ja 1.9. alkaen Sade Hynynen
 Lahden kaupungissa Timo Aaltonen ja
 Kotkan kaupungissa Veli Heikkilä.
 Liiton toimistossa työskentelevät toimitsijat suorittivat kertomusvuoden aikana erilaisia valistusmatkoja jäsenjärjestöjen kursseille, neuvottelukokouksiin, keskustelutilaisuuksiin jne. seuraavasti:

Alpo Halinen	140	matkapäivää	Seppo Puhakka	159
Matti J. Laine	127		Martti Pöysälä	116
Pekka Ovaska	147	"	Lauri Sivonen	106
Ritva Penttonen	147	"	Marita Tapaninen	28

5. Liiton toimisto ja kirjeenvaihto

Liiton toimisto sijaitsi 17.12. saakka Helsingin Työväentalossa, Paasivuorenkatu 5 A 15 ja 19.12. alkaen IV linja 3—5 F.

Liiton toimistosta on kertomusvuoden aikana postitettu 17 434 lähetystä.

III PIIRIJÄRJESTÖT JA JÄSENISTÖ

1. Piirikokoukset

Piirikokousten aika, paikka ja liiton edustus selviää seuraavasta:

Piirijärjestö	Paikka ja aika	Liiton edustaja
Etelä-Saimaa	Joutseno 18. 2.	Seppo Puhakka
Helsinki	Helsinki 18.2.	Lauri Sivonen
Hämeenlinna	Iittala 3. 3.	Lauri Sivonen
		Terttu Tuomi
Joensuu	Eno 24. 3.	Laine, Halinen
Keski-Suomi	Jyväskylä 25. 2.	Matti J. Laine
Kuopio	Varkaus 7. 4.	Lauri Sivonen
Kymenlaakso	Kotka	Martti Pöysälä
Mikkeli	Savonlinna	Ulf Sundvist
		Alpo Halinen
Oulu	Nivala 7. 4.	Alpo Halinen
Pori	Pori 24. 3.	Väinö Vilponiemi
		Seppo Puhakka
Tampere	Tampere 25. 2.	Martti Pöysälä
Uusimaa	Porvoo 25. 2.	Seppo Puhakka
Vaasa	Kokkola 18.2.	Pekka Ovaska
Varsinais-Suomi	Uusikaupunki 24. 3.	Lauri Sivonen
CK	Loviisa 10. 3.	Martti Pöysälä

Ylimääräisiä piirikokouksia pidettiin:

Kymenlaakso	Hamina 22—23. 5.	Sivonen, Halinen
Helsinki	Helsinki 30.10.	Matti Laine
Hämeenlinna	Hämeenlinna 1.12.	Lauri Sivonen
Vaasa	Vaasa 17.11.	Seppo Puhakka
Joensuu	Joensuu 8.12.	Martti Pöysälä
Pori	Pori 1.12.	Martti Pöysälä
Uusimaa	Hyvinkää 17.11.	Matti Laine
Mikkeli	Heinola 8.12.	Matti Laine
Kymenlaakso	Voikkaa 17.11.	Lauri Sivonen
Keski-Suomi	Jyväskylä 9—10.11.	Seppo Puhakka
Oulu	Haukipudas 7—8. 9.	Martti Pöysälä

2. Piiritoimikunnat

a) toimihenkilöt

Piirijärjestö	Puheenjohtaja	Sihtööri
Etelä-Saimaa	Eila Pokkinen	Aimo Hautala
Helsinki	Raimo Oksanen	Leila Salo
Hämeenlinna	Voitto Penttinen	Raija Kurki
Joensuu	Urho Loikkanen	Eila Hirvonen
Keski-Suomi	Pentti Mäkinen	Ritva Ahonen
Kuopio	Olavi Vepsäläinen	Ritva Hyvärinen
Kymenlaakso	Pauli Kähärä	Veijo Kröger
Lappi	Lauri Vähäjärvi	Jorma Koskinen
Mikkeli	Antti Leskinen	Vesa Laamanen
Oulu	Toivo J. Kanninen	Juhani Myöhänen
	Timo Nyman	Kari Vierimaa
Pori	Simo Järvinen	Marja-Liisa Havu
Tampere	Matti Kiviniitty	Eila Nieminen
Uusimaa	Jaakko Kuusela	Tapio Viherä
Vaasa	Osmo Leppänen	Katariina Risku
		Reija Aaltonen
Varsinais-Suomi	Pentti Lahti	Pirjo Pelkiö
CK	Marianne Laxen	Karl-Erik Sandell

b) kokoukset

Toimintavuoden aikana liiton toimiston edustajat kävivät useissa piiritoimikuntien kokouksissa. Varsinkin vuoden syksyllä esiteltiin lähiajan toimintaa liittotoimikunnan päätösten valossa. Nämä kokoukset olivat monessa tapauksessa laajennettuja siten, että perusjärjestöjen johtokuntien edustajat olivat myös paikalla.

3. Perusjärjestöt ja Jäsenistö

Uusia perusjärjestöjä hyväksyttiin liiton jäsenyyteen toimintavuoden aikana 13.

Perusjärjestöjä oli vuoden päättyessä yhteensä 404.

4. Neuvottelukokoukset

Yhteistoiminnassa liiton ja piirijärjestöjen piiritoimikuntien kanssa järjestettiin toimintavuoden aikana piirien perusjärjestöjen edustajille sekä kevät- että syysneuvottelukokouksia.

Kevätneuvottelukokouksissa käsiteltiin lähinnä kunnallisvaaliasioita, kuin myös tulevaan kesätoimintaan liittyviä kysymyksiä.

Kevätneuvottelukokouksia järjestettiin seuraavasti:

Helsinki	Helsinki 16.4.	Lauri Sivonen
Hämeenlinna	Aulanko 27—28.4.	Matti Laine .Terttu Tuomi
Joensuu	Joensuu 18—19.5.	Lauri Sivonen
Keski-Suomi	Säynätsalo 15—16.6.	Lauri Sivonen
Mikkeli	Kangasniemi 4—5.5	Matti Laine, Pekka Ovaska
Pori	Pori 26.5.	Lauri Sivonen
Tampere	Hämeenkyrö 18—19	Pekka Ovaska
Uusimaa	Virkkala 20.5.	Seppo Puhakka
	Järvenpää 21.5.	Seppo Puhakka
	Helsinki 24.5.	Seppo Puhakka
Vaasa	Seinäjoki 27—28.4.	Pekka Ovaska

Syysneuvottelukokouksissa käsiteltiin vuoden 1969 toimintaan liittyviä kysymyksiä, perus- ja piirijärjestöjen koulutus- ja opintotoimintaan sekä kunnallispoliittiseen aktiivisuuteen liittyviä kysymyksiä.

Niitä järjestettiin seuraavasti:

Helsinki	Helsinki 27.9.	Ritva Penttonen
Hämeenlinna	Leppäkoski 19—20.10.	Martti Pöysälä
Joensuu	Joensuu 14—15.9.	Lauri Sivonen
Keski-Suomi	Keuruu 14—15.9.	Martti Pöysälä
Kymenlaakso	Sippola 24—25.8.	Seppo Puhakka
Kuopio	Kuopio 19—20.10.	Matti Laine
Lappi	Haukipudas 7—8.9.	Martti Pöysälä

Pori	Rauma 12.9.	Pekka Ovaska
Tampere	Nokia 27.10.	Seppo Puhakka
Oulu	Haukipudas 7—8.9.	Martti Pöysälä
Uusimaa	Helsinki 21.10.	Seppo Puhakka
	Hyrylä 8.10.	Seppo Puhakka
Vaasa	Seinäjoki 19—20.10.	Lauri Sivonen

Näiden lisäksi on järjestetty muutamia neuvottelukokouksia piiritoimikuntien ja perusjärjestöjen johtokuntien jäsenten kesken, joissa muutamissa on myös liiton edustaja ollut paikalla.

IV KOULUTUSTOIMINTA

1. Liiton seminaarit

Liiton toimesta järjestettiin loppiaisena toiminnallinen pulmapalaveri Voionmaan Opistossa. Seminaariin osallistui 58 liiton jäsentä lähes kaikista piirijärjestöistä. Seminaarin alustajina toimivat: Juhani Yli-Rantala, Ilkka-Christian Björklund, Aarno Pelto-
koski, Väinö Vilponiemi, Kauko Riikonen ja Jouko Järvensivu.

Alustuksissa käsiteltiin mm. nuorisotoiminnan muotoja, tiedotustoimintaa, kunnallista nuorisotyötä, ja poliittista tilannetta. Seminaarissa tehtiin ryhmätöitä ja niiden pohjalta tehtiin raportti.

Retkeilypäivien yhteydessä järjestettiin Kouluseminaari kaksipäiväisenä, johon osallistui neljänäkymmentä liiton jäsentä. Seminaarissa käsiteltiin koulunuudistuskysymyksiä ja annettiin julkilausuma. Alustajina toimivat: Olavi Hurri, Martti Meliais, Paavo Lipponen, Martti Ruohonen ja Matti J. Laine.

Pyhäinmiestenpäivänä marraskuussa järjestettiin Karjaalla KTV:n kurssikodissa seminaari jossa käsiteltiin kunnallis- ja kulttuuripoliittisia kysymyksiä. Osanottajia oli 49.

Alustajina toimivat: Yrjö J. Virtanen, Jaakko Kuusela, Ilkka Sumu, Taisto Tontti, Aimo Kairamo, Matti J. Laine ja Jussi Pikkusaari. Seminaarissa tehtiin ryhmätöitä ja siitä julkaistiin julkilausuma ja toimitettiin raportti.

2. Keskuskurssit

a) Osastonohjaajakurssi

pidettiin KTV:n kurssikodissa Karjaalla 3—9.3. Kurssille osallistui 25 perusjärjestöjen jäsentä, lähinnä johtokuntien jäseniä. Ohjaajina toimivat Matti J. Laine ja Pekka Ovaska. Vierailevina luennoitsijoina toimivat: Martti Pöysälä, Keijo Näsi, Marita Tapaninen, Lauri Sivonen, Alpo Halinen ja Väinö Vilponiemi.

b) Näyttämötoiminnan kurssi

Tervalammen Uittokodissa 13—19.10. Kurssiohjelma oli laadittu palvelemaan seuraavana vuonna pidettäviä SNK:n IV Näyttämöpäiviä. Pääaiheina olivat näytelmät ja kabareet. Näytelmäohjaajina toimi Paul Holm TNL:stä ja kabareeohjauksesta huolehtii Seppo Vallgren. Kurssilla oli osanottajia 32 SNK:n jäsentä 13:sta piirijärjestöstä edustaen 22 perusjärjestöä.

c) Toimitsijakurssit

Toimitsijoiden neuvottelututkintaa pidettiin kaksi. Toinen oli pulmapalaverin alussa ennen loppiaista ja toinen syyskuun alussa, molemmat Voionmaan opistossa. Esillä olivat koulutus- ja järjestöasiat sekä poliittiset kysymykset.

Liiton johtavat toimitsijat ovat osallistuneet puolueen toimitsijaneuvotteluihin.

3. Piiri- ja aluekurssit

Niitä pidettiin useissa piirijärjestöissä, joissa liiton edustajat olivat myös luennoimassa. Piirikursseja pidettiin kunnallisvaalien merkeissä useissa piireissä, lisäksi oli poliittisia ja järjestöllisiä kursseja aikaisempaan verrattuna enemmän.

4. Esittävän kulttuuritoiminnan piiri- ja aluekurssit

Seuraavat piirijärjestöt järjestivät kertomusvuoden aikana kurssin: Uusimaa, Mikkelin, Lapin, Vaasan, Tampereen, Pori, Joensuun, kukin yhden sekä Keski-Suomen piiri kaksi kurssia. Kaikkiaan 9 kurssia. Kaikilla kursseilla oli mukana liiton ohjaaja.

Aluekursseja joissa oli mukana kahden tai useamman perusjärjestön ohjaajia järjestettiin 12. Ohjaajina toimivat liiton ohjaajat. Lisäksi suoritettiin liiton toimistosta 84 osastokäyntiä esittävän kulttuuritoiminnan ohjauksen merkeissä.

Esittävän kulttuuritoiminnan perusjärjestöissä tapahtuva koulutus- ja opintotoi-

minta on kertomusvuoden aikana tapahtunut "Nyyttyyn" sisällytetyn opintomateriaalin pohjalta. Runkona on käytetty TSL:n julkaisemaa "Viisaampaan harrastamiseen" -opintosuunnitelmaa.

5. Opintokerhotoiminta

Liittomme perusjärjestöissä oli toimintavuoden aikana opintokerhoja toiminnassa Työväen Sivistysliittoon kirjattuina (opintovuoden 1967—1968 aikana) kaikkiaan 229. Nousua oli edelliseen vuoteen 12 kerhoa, keskittyen opiskelu kirjekerksiin "Toimiva nuoriso — SNK", jonka suosio kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna. Myös "Viisaampaan harrastamiseen"-tilaukset osoittavat nousua.

Opintokerhotoiminnasta on lähetetty erillisiä tiedotuskirjeitä ja toimintaselostuksia perusjärjestöille, samoin kuin opintokerhoasiat ovat olleet esillä kaikilla kursseilla ja neuvottelupäivillä.

V TIEDOTUSTOIMINTA

Liiton toimisto on jatkanut tiedotustoimintaa aikaisempien suuntaviivojen mukaisesti piiri- ja perusjärjestöihin. Tiedotustoiminnassa on otettu huomioon ajankohdaiset toimintatapahtumat ja poliittiset päätökset SNK:n piirissä.

Perus- ja piirijärjestöille on toimitettu toimintaa edesauttavaa ja neuvovaa aineistoa.

Toiminnallisista tapahtumista ja tehdyistä päätöksistä on saatettu tietoja t-lehdistölle ja porvarillisille julkaisuille, jotka ovat julkaisseet sitä vaihtelevassa laajuudessa. Porvarillinen lehdistö on kiinnittänyt usein huomiota liiton äänenkannattajan mielipiteisiin, joka on merkinnyt SNK:n kantojen julkitulemistä. Liittotoimikunnan kokouksista on lähetetty muistiot rajoitetulle määrälle työväenliikkeen toimi- ja luottamushenkilöitä.

Vuoden aikana otettiin toinen painos esitteestä "Nuorten SNK" sekä painatettiin ohjelmavihko "SNK:n mielipide" ja lehtinen "Sosialidemokratia ja nuorison osallistumismahdollisuudet".

Postitusta erityisryhmille on vaikeuttanut se, ettei toimiston käytössä ole ollut riittävästi tietoja luottamustoimenhaltijoista.

Syytä siihen, ettei piirien ja perusjärjestöjen tiedotustoiminta ole ollut kyllin tehokasta, voidaan pitää opintoaineiston riittämätöntä käyttöä ja tosiasiaa, ettei tiedotustoimintaan ole kiinnitetty huomiota esim. nimeämällä tiedotussihteereitä.

VI NUORIN SIIVIN

Liiton äänenkannattaja ilmestyi kertomusvuonna 8 kertaa ja maksoi tilaajille aikaisempaan tapaan 6 markkaa. Lehden asiamieskilpailun voitti Toivo J. Kanninen. Osastojen kilpailun voitti Oulun Sos.-dem. Nuoriso-osasto, piirijärjestöjen Oulun piiri. Parhaiten menestyneitä palkittiin.

Lehden päätoimittajana on ollut Martti Pöysälä ja toimitussihteerinä Lauri Sivo-nen, joka myös on suorittanut lehden taiton. Toimitusneuvostoon kuului Juhani Laven, Niilo Johansson, Eero Hankonen, Anja Niinioja ja Taisto Teräs.

Tavoite saavuttaa lehden tilaajamäärä korkeammaksi ja kehittää sen sisältö kaikkia lukijapiirejä tyydyttäväksi ei ole onnistunut.

VII ESITTÄVÄ KULTTUURITOIMINTA

Kertomusvuoden ohjelmatoimintaa sävyttivät keväällä pidetyt III Liittojuhlat esitustaidollisine kilpailuineen 1—3. 6. Lahdessa, Valtakunnalliset Nuorison Liikunta- ja musiikkikilpailut 27—28.4. Tampereella, sekä kunnallisvaalit ja samassa yhteydessä Liittojuhlien kanssa järjestetty kulttuuripoliittinen seminaari.

Liittojuhlien esitustaidollisiin kilpailuihin sovellettiin uutta ohjesääntöä, jossa olennaisimmat muutokset entisiin sääntöihin ovat kilpailijoiden jakaminen entisen sijajärjestyksen asemasta A-, B- ja C-sarjoihin sekä pistejärjestelmän pois jättäminen. Sääntömuutoksen tarkoitus, perinteellisen kilpailuasetelman korostamisen vähentäminen, saavutti tarkoituksensa. Arvostelun päätarkoitukseksi jäi lähinnä kilpailijoiden harrastuksen ohjaaminen. Kunkin sarjan kaikista kilpailuesityksistä antoivat arvostelijat kirjallisen arvioinnin.

Arvostelijoina toimivat sarjoittain seuraavat henkilöt:

Puhetaito	Arvostelijat	Hannu Jyrkänne
Puhekuoro		Simo Tamminen
Lausunta		Eino Salakka
Huumori		Reino Oinonen
	Sihteeri	Aarne Karppinen
Tanhut	Arvostelijat	Tuija Tamminen
Ryhmätanssi		Helvi Jukarainen
Yksintanssi		Erkki Ovaskainen
Jazzbaletti		Aulikki Hohtamo
	Sihteeri	Raija Kurki
Kisälli- ja kisällitärilaulu	Arvostelijat	Kerttu Näsi
		Anni Pelin
		Veli Heikkilä
	Sihteeri	Pirkko Vainio
Lauluyhtyeet	Arvostelijat	Lyyli Kuusto
Yksinlaulu		Hildegard Koivisto
		Arvo Airio
	Sihteeri	Hilkka Anolin
Soitinyhtyeet	Arvostelijat	Kaarlo Kuusto
(tanssi-, jazz- ja muut)		Joel Rihu
Soitinmusiikki		Pekka Nurmikallio
		Eero Ikola
	Sihteeri	Keijo Dahlman
Iskelmälaulu	Arvostelijat	Anni Pelin
		Erkki Pälli
		Hildegard Koivisto
	Sihteeri	Timo Lehto
Seura- ja seinälehdet	Arvostelijat	Niilo Johansson
		Erkki Wiksten

Arvostelijaryhmässä ensin mainittu edustaa liittotoimikuntaa.

Kilpailuihin osallistui 43 ryhmä- ja 40 yksinesitystä.

Tulokset muodostuivat seuraavanlaisiksi:

R y h m ä l a j i t

Seuralehdet

A-ryhmä: Kokkolan Sosialidemokraattisen Keskusteluseuran Nuorisojärjestö

(Nuoli).

B-ryhmä: Lahden Sosialidemokraattinen Nuoriso-osasto (Virike),

Ylöjärven Sosialidemokraattinen Nuorisosaasto (Uusi Pirtti),

Helsingin Eteläinen Sosialidemokraattinen Nuoriso-osasto (Eteläisten Papru).

Seinälehdet

A-ryhmä: Viialan Sosialidemokraattinen Nuoriso-osasto.

Soitinyhtyeet

a) tanssiyhtyeet

A-ryhmä: Kulosaaren tanssiyhtye (Helsinki), Toppilan tanssiyhtye (Oulu), Heino-lan tanssiyhtye (Mikkeli).

B-ryhmä: Kaarinan tanssiyhtye (Varsinais-Suomi), Kotkan tanssiyhtye (Kymen-laakso).

b) jazzyhtyeet

A-ryhmä: Kulosaaren jazzyhtye (Helsinki),

B-ryhmä: Karjaan jazzyhtye (Uusimaa).

c) muut soitinyhtyeet

A-ryhmä: Kotkan soittokunta (Kymenlaakso).

Lauluyhtyeet

A-ryhmä: Toppilan lauluyhtye (Oulu), Kulosaaren lauluyhtye (Helsinki),

B-ryhmä: Vähärauman lauluyhtye (Pori),

C-ryhmä: Lahden lauluyhtye (Hämeenlinna), Tampereen lauluyhtye (Tampere).

Puhekuorot

- A-ryhmä: Mäntän puhekuoro (Tampere), Jyväskylän puhekuoro (Keski-Suomi),
B-ryhmä: Toppilan puhekuoro (Oulu), Karjaan puhekuoro (Uusimaa).

Kansantanhut

- A-ryhmä: Lauritsala (Etelä-Saimaa),
B-ryhmä: Hamina (Kymenlaakso),
C-ryhmä: Nivala (Oulu), Karkkila (Uusimaa), Tahmela (Tampere), Äänekoski (Keski-Suomi).

Ryhmätanssi

- A-ryhmä: Lauritsala (Etelä-Saimaa), Kruunuhaka (Helsinki),
B-ryhmä: Inkeroinen (Kymenlaakso),
C-ryhmä: Uusikylä (Oulu), Eno (Joensuu), Mänttä (Tampere).

Jazzbaletti

- A-ryhmä: Hyrylä (Uusimaa),
B-ryhmä: Säynätsalo (Keski-Suomi),
C-ryhmä: Kruunuhaka (Helsinki).

Kisällit

- A-ryhmä: Lahti (Hämeenlinna), Kulosaari (Helsinki), Kajaani (Oulu),
B-ryhmä: Mänttä (Tampere),
C-ryhmä: Vähärauma (Pori), Kaarina (Varsinais-Suomi).

Kisällit

- A-ryhmä: Kulosaari (Helsinki), Vähärauma (Pori),
B-ryhmä: Tampere (Tampere).

Piirien järjestys muodostui seuraavaksi: Helsinki (9), Tampere (6), Oulu (6), Keski-Suomi (4), Mikkeli (4), Kymenlaakso (3), Uusimaa (2), Kuopio ja Etelä-Saimaa (2), Hämeenlinna (1), Varsinais-Suomi (1), Vaasa (1) ja Joensuu (—).

Henkilökohtaiset kilpailut

Lausunta

- A-ryhmä: Terhi Lehto (Tampere), Ulla Pöyry (Mikkeli), Marjukka Tuominen (Varsinais-Suomi), Pirkko Meltola (Keski-Suomi),
B-ryhmä: Ritva Saastamoinen (Uusimaa), Anneli Väisänen (Hämeenlinna).

Yksinlaulu — tytöt ja pojat

- A-ryhmä: Olavi Rönkkö (Kuopio), Jukka Helin (K-laakso), Seija Rönkkö (Kuopio),
B-ryhmä: Marjut Hillo (Keski-Suomi),
C-ryhmä: Heli Nordling (Pori), Ahti Jokinen (Tampere), Markku Vesamäki (Keski-Suomi).

Puhetaito

- A-ryhmä: Osmo Järvinen (Mikkeli), Jorma Rotko (Tampere),
B-ryhmä: Jorma Leppänen (Joensuu), Mikko Puhakka (Etelä-Saimaa),
C-ryhmä: Kari Rantanen (Hämeenlinna).

Yskintanssi

- A-ryhmä: Pirjo Krankka (Tampere),
B-ryhmä: Marja-Liisa Terho (Hämeenlinna),
C-ryhmä: Liisa Laukkanen (Keski-Suomi).

Huumori

- A-ryhmä: Risto Karvonen (Oulu).

Iskelmälaulu

- A-ryhmä: Lasse Kiri (Kymenlaakso), Hannele Virkkunen (Oulu), Pekka Ek (Helsinki), Riitta Kinnunen (Keski-Suomi), Ahti Jokinen (Tampere),
B-ryhmä: Seija Anita Rönkkö (Kuopio), Urpo Nikander (Uusimaa).

Soitinmusiikki**a) piano**

- A-ryhmä: Veli-Matti Puurtinen (Mikkeli),
B-ryhmä: Urpo Kaikkonen.

b) haitari

- A-ryhmä: Erkki Ihalainen (Keski-Suomi), Elise Laiho (Helsinki),
B-ryhmä: Hannu Luukkonen (Mikkeli).

c) kielisoittimet

A-ryhmä: Risto Laakkonen (Uusimaa),
d) puhaltimet
A-ryhmä: Raimo Korhonen (Helsinki), Pirjo Mäkinen (Oulu),
B-ryhmä: Eeva Arrelahti(Mikkeli),
C-ryhmä: Timo Lahti (Tampere).
Liittojuhlien yhteydessä järjestetyssä kulttuuripoliittisessa seminaarissa esiintyivät luennoitsijoina: Arvo Salo "Porvarin pihdit kulttuurissa", Aulis Vainio "Kunnallista kulttuurihallinnosta" ja Alpo Halinen "Rihmarullaa vai risupartaa". Luentojen ja käytyjen keskustelujen pohjalta annettiin julkilausuma.
Nuorison valtakunnalliset musiikki- ja liikuntakilpailut pidettiin Tampereella 27—28.4.1968. SNK:n edustajina oli mukana 48 kilpailijaa 14 eri sarjassa. Kilpailussa arvioitiin vain kärki, johon SNK-laisia sijoittui seuraavasti:
Tanhut — 6. Lauritsalan Sos.-dem. Nuoret.
Ryhmätanssit — 2. Lauritsalan Sos.-dem. Nuoret
Jazzpuhaltimet sarja 20—29 v. — 1. Raimo Korhonen.
Taidetanssi — 3. Inkeröisten Sos.-dem. Nuoret (Kymen läänin edust), 5. Kruunuhaan Sos.-dem. Nuoret.
Kisällilaulu, miehet — 1. Kulosaaren Sos.-dem. Nuoret.
Iskelmälaulu, tytöt sarja 16—19 v. — 4. Heli Aironen, pojat sarja 16—19 v. — 5. Kristian Laurell, naiset sarja 20—29 v. — 1. Riitta Kinnunen, miehet sarja 20—29 v. — 5. Pekka Ek.
Kunnallisvaalien merkeissä omistettiin ohjennamateriaali, Nyyty, kunnallispoliittisia kysymyksiä käsittelevälle ohjelmamateriaalille. Liiton ohjelmaryhmät olivat aktiivisesti mukana vaalitulaisuuksien järjestämisessä eri puolilla maata.
Piirijärjestöjen piirijuhlia pidettiin seuraavasti (sulkeissa mainittu liiton edustaja):
Mikkeli 3 - 4.2. näyttämöpäivät Heinolassa (Halinen)
Mikkeli 2 - 3.3. piirijuhlat Savonlinnassa (Halinen)
Pori 23-24.3. piirijuhlat (Puhakka)
Joensuu 23-24.3. piirijuhlat Enossa (Halinen)
Keski-Suomi 6 - 7.4. p"piuhlat Äänekoskella (Penttonen)
Oulu 6 - 7.4. piirijuhlat Nivalassa (Halinen)
Hämeenlinna 20.4. piirijuhlat
Tampere 20-21.4. piirijuhlat Messukylässä (Halinen)
Kuopio 27-28.4. piirijuhlat (Puhakka)
Ételä-Saimaa 4.5. piirijuhlat Tainiokoskella (Halinen)
Uusimaa 5.5. piirijuhlat Karkkilassa (Halinen)
Kymenlaakso 22-23.5. nMriuhlat Haminassa (Halinen)

VIII LEIRI- JA RETKEILYTOIMINTA

1. Yleistä

Leiri- ja retkeilytoiminta muodostavat toiminnassamme tärkeän toimintasektorin, jossakin on ollut huomattavissa osanoton vähenemistä suuremmille leireille ja retkeilytilaisuuksiin. Tämä ei johdu siitä, että kiinnostus olisi vähentynyt. Viikottaisen vapaa-ajan lisääntyessä — ja jotta vapaa-aika voitaisiin mahdollisimman tehokkaasti käyttää — on retkeily- ja leiritöiminnan painopiste siirtynyt piiri- ja perusjärjestöjen järjestämiin mahdollisuuksiin.

IUSY:n leiri Hollannissa oli toimintavuoden tärkein tapahtuma, joskin osanottajien määrä oli vähäinen. Toimintavuonna iäriestettiin **Derinteelliset retkeilypäivät** Kangasniemellä. Nämä olivat tilaisuudet, joita liiton toimesta valmisteltiin.

Lisäksi useat piiri- ja perusjärjestöt järjestivät jäsenistölleen retkeily- ja leiritilaisuuksia.

2. Retkeilypäivät

Liiton X retkeilypäivät pidettiin Kangasniemellä, Mikkelin piirissä, elokuun 17—18. päivinä. Päiville osallistui n. 500 jäsentä. Päivien pääjuhlassa puhuivat johtaja Olavi Salonen ja liittoneuvoston varapuheenjohtaja Antti Leskinen.

Retkeilypäivillä suoritettiin SNK:n urheilumestaruuskilpailut, joista tulokset muodostuivat seuraaviksi:

PiirijärjestöSen välinen ruotsalaisviesti:

1) Pori 2.15.0, 2) Mikkeli 2.18.7, 3) Hämeenlinna 2.23.0, 4) Vaasa 2.24.0, 5) Varsi-

nais-Suomi **2.24.2**, **6**) Keski-Suomi **2.33.0**, **7**) Kuopio **2.51.0**, **8**) SNK:n toimiston joukkue **2.51.0**.

Tyttöjen 3-ottelu (100 m, pituus ja kuula)

1) Anitta Lintunen (Turenki) **207.1 (14.7 — 422 — 822)** **2**) Oili Similä (Lestijärvi) **188.9 (14.8 — 418 — 694)** **3**) Anja Tuomi (Turenki) **95.7 (20.5 — 241 — 658)**.

Poikien 3-ottelu (100 m, pituus ja kuula)

1) Kari Sairanen (Kallistahti) **361.8 (11.8 — 624 — 10.44)** **2**) Seppo Fors (Turenki) **337.5 (12.2 — 604 — 994)** **3**) Pentti Ripatti (Mikkeli) **317.6 (12.0 — 547 — 897)** **4**) Pekka Rautiainen (Konginkangas) **301.6**, **5**) Matti Tuomola (Lahdenkylä) **301.5**, **6**) Rauno Kurki (Turenki) **290.8**, **7**) Lauri Hevosmaa (Oulu) **283.2**, **8**) Timo Mikola (Oulu) **234.2**, **9**) Seppo Kemppainen (Oulu) **179.1**.

Tyttöjen 50 m rintauinti

1) Selja Toivonen (Iittala) **52.8**, **2**) Anitta Lintunen (Turenki) **59.3**, **3**) Anja Tuomi (Turenki) **60.2**.

Poikien 100 m vapaauinti

1) Simo Viitanen (Iittala) **1.26.8**, **2**) Seppo Viitanen (Iittala) **1.32.2**, **3**) Pauli Vuorinen (Iittala) **1.35.1**.

Osastojen 4 x 25 m viestiuinti

1) Iittalan Sos.-dem. Nuoris-osasto **1.14.4**, **2**) Turun Sos.-dem. Nuorisoyhdistys **1.20.1**.

Tyttöjen lentopallo

1) Turenki, **2**) Turku, **3**) Iittala (loppuottelu Turenki — Turku **2—0**).

Poikien lentopallo

1) Tainionkoski, **2**) Kuopio, **3**) Turenki (loppuottelu Tainionkoski—Kuopio **3—1**). Sarjaan osallistui **8** joukkuetta.

Pöytätennis, tytöt

1) Arja Jalava (Turun Sos.-dem. Kilta) **2**) Ritva Hyvärinen (Kuopion Sos.-dem. Nuoris-osasto) **3**) Sinikka Laitinen (Napialan Sos.-dem. Nuoris-osasto).

Pöytätennis, pojat

1) Hannu Kajander (Turun Sos.-dem. Kilta), **2**) Kauko Mantila (Lahdenkylän Sos.-dem. Nuorisosaasto) **3**) Mauri Huttunen (Kuopion Sos.-dem. Nuoris-osasto).

Pöytätennis, sekanelinpeli

1) Arja Jalava — Kalervo Järvi (Turun Sos.-dem. Kilta) **2**) Ritva Hyvärinen — Mauri Huttunen (Kuopion Sos.-dem. Nuoris-osasto).

Jalkapallo-ottelu

Mikkelin piiri — Muu Suomi **1—0**.

3. Leirit

a) IUSY:n leiri Hollannissa.

Sosialistisen Nuorison Kansainvälisen Liiton leiri pidettiin Vierhoutenissa Hollannissa **23.7** ja **1.8** välisenä aikana. Matka tapahtui laivalla ja junalla. Leirille osallistui **31** SNK-laista ja ryhmänjohtajina toimivat Alpo Halinen ja Lauri Sivonen.

Leirin aikana järjestettiin kulttuuri- ja urheilutapahtumia, joihin SNK:n valtuuskunta osallistui hyvällä menestyksellä. Leirin aikana vallitsi huono sää ja sen järjestelyt oli hoidettu huonosti.

Suomalaiset ottivat osaa eri puolille Hollantia ja Brysseliin järjestettyyn matkaan.

b) piirien leirit

Useimmat piirijärjestöt järjestivät jäsenistölleen kesän aikana leirejä ja retkiä. Näiden lisäksi Tampereen, Keski-Suomen ja Vaasan piirit järjestivät "kolmen nuolen leirin" Mäntässä. Hämeenlinnan piiri matkan Lappiin ja Helsingin piiri linja-autotakan Leningradiin pääsiäisenä. Oulun piirissä suoritettiin patikkaretki "Karhunkierros".

Useat perusjärjestöt järjestivät jäsenistölleen viikonloppu- ja kesälomaleirejä, joista ei tässä yhteydessä ole käytettävissä tarkempia tietoja.

IX POLIITTINEN TOIMINTA

Huomattava osa poliittisen toiminnan tapahtumista sisältyy tämän kertomuksen kansainvälistä toimintaa, hallintoa ja koulutustoimintaa koskeviin osiin.

1. Liittotoimikunnan aloitteet ja päätökset

Liittotoimikunta on kokouksissaan päättänyt useista aloitteista, ehdotuksista ja julkilausumista, jotka ovat liittyneet aajankohtaiseen poliittiseen tilanteeseen ja pe-

rustuneet liittokokousten ja liittoneuvoston kannanottoihin. Liittotoimikunta vaikutti mm. kodinperustamislainoja, asuntorahastokysymystä, viisumipakon poistamista, pitkän tähtäimen taloussuunnittelua, rahoituksen ohjausta, asepalvelusajan lyhentämistä sekä asevelvollisuudesta ja aseellisesta palveluksesta kieltäytyvien rangaistus- ja palvelusaikoja koskevien aloitteiden jättämiseen vuoden 1968 valtiopäiville.

Uuden hallituksen muodostamisen yhteydessä liittotoimikunta jätti puoluetoimikunnalle kirjelmän, jossa vaadittiin eräiden nuorisoa koskevien uudistusten sisällyttämistä hallitusohjelmaan. Muissa kirjelmissään puoluetoimikunnalle ja sos.-dem. eduskuntaryhmälle liittotoimikunta on kiinnittänyt huomiota mm. asevelvollisten osallistumisoikeuteen, poliittiseen toimintaan, opiskelijoiden asuntotuotannon kehittämiseen, sekä vaalitulosten tutkimiseen ja vaalityön varhaiseen aloittamiseen. Keväällä liittotoimikunta otti kantaa Etelä-Afrikan osallistumiseen Meksikon Olympiakisoihin. Tšekkoslovakian miehityksen jälkeen liittotoimikunta antoi asiaa koskevan julkilausuman, jota myöhemmin täydennettiin erillisellä kannanotolla.

2. Presidentin valitsijamiesvaalit

Liitto osallistui SDP:n ja Urho Kekkosen vaaliliiton toimintaan Urho Kekkosen uudelleen valitsemiseksi. Nuoriin valitsijoihin kohdistuvassa vaalityössä oli erityinen osuus vaaliliiton NVK-toimikunnan, jonka työssä SNK oli mukana. Nuorten ehdokaiden mahdollisuudet olivat verrattain vähäiset valitsijamiesvaalissa, jonka suuressa vaaliliitossa sosialidemokraattisten ehdokkaiden yhteismäärä oli suhteellisen pieni. Se, että vaalin tulosta yleisesti pidettiin etukäteen selvänä lienee vaikuttanut tärkeimpänä tekijänä siihen, että sosialidemokraattisten valitsijamiesehdokkaiden saama äänimäärä jäi erittäin paljon alhaisemmaksi kuin esim. puolueen edellisissä eduskuntavaaleissa saama kannatus.

3. Kunnallisvaalit

SNK:n suorittama kunnallisvaalityö SDP:n vaalityöorganisaatiossa muodostui sangen laajaksi. Liiton vaalityösuunnitelma oli hyväksytty jo edellisen vuoden syksyllä, jolloin aloitettiin myös vaalityöntekijöille ja ehdokkaille tarkoitettu koulutustoiminta sekä puolueen että SNK:n järjestöjen toimeenpanemien kurssien muodossa. Kevätkauden toiminta keskittyi kuntakohtaiseen vaaliorganisaation käynnistämiseen sekä ehdokasasetteluun ja koulutustyön jatkamiseen. Puolueen ja SNK:n yhteistyönä laadittiin nuoria valitsijoita koskeva kohdemateriaali valmistui kesällä jolloin se jaettiin SNK:n ja puolueen organisaation käyttöön. Syksyllä SNK toimitti runsaasti puhe- ja keskusteluaineistoa nuorille vaalityöntekijöille ja ehdokkaille. Koulutus- ja neuvottelutilaisuuksia toimeenpantiin myös syyskauden alussa. SNK osallistui erilaisten vaalitulaisuuksien järjestämiseen ja valmisti niitä varten ohjelmaryhmien käyttöön tarkoitettua poliittista ohjelma-aineistoa.

Vaaleissa, joissa äänestysaktiivisuus oli alapuolella normaalin, SDP sai n. 24 % annetuista äänistä. Vaikka tarkkaa erittelyä vaalin tuloksista ja niihin vaikuttaneista tekijöistä ei tätä kirjoittaessa ole käytettävissä, on todettavissa, että kunnallisvaltuustojen jäsenistössä tapahtui runsaampaa uudistumista kuin aikaisemmissa vaaleissa. Nuoria ehdokkaita ja SNK:n edustajia valittiin valtuustoon ilahduttavan runsaasti ja esim. Helsingissä, Kotkassa, Nokialla, Karhulassa ja useilla muilla paikkakunnilla sosialidemokraattiset valtuustoryhmät kokivat sangen voimakkaan nuorentumisen.

Välittömästi vaalien jälkeen toimeenpantiin SNK:n jäsenjärjestöjen toimesta eri puolilla maata koulutustoimintaa valituille valtuutetuille ja niille nuorille, jotka olivat ehdokkaina valittaviin kunnallisiin lautakuntiin.

4. E-vaalit

Edistysmielisen osuuskauppaliikkeen vaaleihin, jotka toimitettiin marraskuussa, SNK:n järjestöt osallistuivat niinkään SDP:n vaaliorganisaation sisällä. Vaalikeskustelussa puututtiin erityisesti osuuskauppaliikkeen demokraattisuuden sekä nuorten vaikutusmahdollisuuksiin osuusliikkeiden hallinnossa. Vaaleissa, joiden äänestysaktiivisuus oli laimea, sosialidemokraatit lisäsivät jonkin verran kannatustaan kaikkialla maassa. Useissa liikkeissä valittiin uusiin edustajistoihin aikaisempaa enemmän nuoria jäseniä.

X KOTIMAISET JÄRJESTÖSUHTEET

Yhteistoiminta Sosialidemokraattisen Puolueen kanssa on ollut kiinteätä kaikilla järjestötasoilla. Nuorisoliittolaisten panos puolueen päättävissä ja valmisteleivissa eli-

missä on kasvanut ja työyhteys keskusjärjestöjen ja piirien tasolla on yleensä ollut kitkaton. Yhteistyön kohteista on erityisesti mainittava vaalityö sekä siihen liittyvä vaalityöntekijäin ja ehdokkaiden koulutus.

SNK:n ja Nuorten Kotkain Keskusliiton toimikuntien ja toimistojen kesken on ylläpidetty säännöllistä yhteyttä. SNK:n kenttätöntekijät ovat suorittaneet edelleen tehtäviä myös Nuorten Kotkain organisaatiossa.

Yhteydenpito SONK:n ja SNK:n edustajien välillä on ollut aikaisempaa tiiviimpää. Erityisistä yhteistyön kohteista tarkemmin kansainvälistä toimintaa koskevassa kertomuksen osassa.

Työväen Sivistysliitolla on ollut tärkeä osuus SNK:n koulutustoiminnassa ja TSL:n palvelukset erityisesti perusjärjestöjen toiminnan kannalta keskeisessä opinto-kerhotoiminnassa ovat olleet merkittäviä. SNK on edelleen TSL:n kolmanneksi suurin opintokerhojärjestö. TSL:n edustajistoon kuuluvat Matti J. Laine ja Lauri Sivonen ja toimikuntaan Martti Pöysälä.

Ammattiyhdistysliikkeen hajanaisuus on haitannut edelleen kiinteän ja käytännöllisen yhteistoiminnan ylläpitämistä ammatillisiin keskusjärjestöihin. Joissakin kysymyksissä on yhteistoimintaa harjoitettu hyvin tuloksin.

Yhteyksissä muihin työväenjärjestöihin mainittakoon yhteistoiminta koulutuskysymyksissä Kuntoliikunnan Keskusliiton kanssa. KKK:n hallituksessa on SNK:n edustajana Matti J. Laine. Yhteyksiä edistysmieliseen osuuskauppaliikkeeseen on ylläpidetty aikaisempaan tapaan.

Liitto on pitänyt yhteyttä työväenliikkeen opistoihin, joissa on jatkuvasti opiskellut huomattava määrä SNK:n jäseniä. Erityisesti on pantava merkkeille yhteistoiminnan kehittyminen Väinö Voionmaan Opiston kanssa.

Liitto on jäsenenä Suomi-Neuvostoliitto Seurassa ja Pohjola-Norden ryssä ja on osallistunut näiden järjestöjen nuorisokysymyksiä koskevaan toimintaan.

SNK on osallistunut Suomen YK-liiton työhön ja sen kertomusvuoden aikana tapahtuneeseen toiminnan uudelleen arviointiin ja radikalisointiin.

Erityiskysymyksiin keskittyvien toimintajärjestöjen työ on ollut vuoden aikana merkittävää. SNK on osallistunut mm. Etelä-Afrikkatoimikunnan, Biafra-toimikunnan ja Defence and Aid to the Victims of Apartheidin rahaston toimintaan. Liiton jäsenistöä on ollut mukana myös muiden toimintajärjestöjen työssä.

SNK liittyi vuoden 1968 keväällä Suomen Festivaaliyhdistykseen ja osallistui sen piirissä IX festivaalin ja Suomen valtuuskunnan ohjelman valmisteluun. Yhdistyksen hallitukseen on kuulunut liiton edustajana Martti Pöysälä.

XI KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

IUSY

Liitto on ollut edelleen Sosialistisen Nuorison Kansainvälisen Liiton jäsenjärjestö. IUSY:n pääasiallinen toimintakohde oli Hollannin leiri, ja pääasiallinen poliittinen kysymys oli sen taloudenhoito.

Lauri Sivonen on osallistunut kahteen toimiston kokoukseen, toinen 16.—18.1. Maltalla ja toinen 24.7. Amsterdamissa. IUSY:n kansainvälisen leirin yhteydessä 25.—26.7. oli toimeenpanevan komitean kokous, johon hän myös osallistui.

Liittotoimikunnan päätöksen mukaisesti SNK:n edustaja vaati nk. CIA-kysymyksen täydellistä selvittämistä sekä pääsihteeri Jan Häkkerupin ja valvontakomission puheenjohtaja Ola Teigenin eroa. Kun näistä kahdesta henkilöstä vain toinen erosi, ilmoitettiin toimeenpanevalle komitealle liittotoimikunnan kanta olla osallistumatta IUSY:n toimintatapahtumiin sinä aikana, kun Teigen hoitaa em. tehtävää.

Toimeenpaneva komitea nimesi erikoiskomitean hoitamaan IUSY:n kongressin valmistelua päättäen että se tulee pitää viimeistään helmikuussa 1969. Toimeenpaneva komitea antoi myös useita julkilausumia, joista tärkeimmät käsitelivät Vietnamia ja Etelä-Afrikkaa.

2. Pohjoismaiden yhteistyö

SNK on ollut jatkuvasti läheisessä yhteistoiminnassa Pohjolan sosialidemokratisten Nuorisoliiton (FNSU) piirissä. Toimintavuonna nousi FNSU:ssa tärkeimmäksi kysymykseksi suhtautuminen IUSY:yn. FNSU:n parlamentaankokous pidettiin Tukholmassa 3.—4.2., johon osallistui Suomesta neljä henkeä. Sen yhteydessä pidettiin FNSU:n sihteerikokous.

FNSU järjesti ohjaajakurssin Ruotsissa, ja kulttuurikonferenssin Tanskassa, joihin ei osallistunut SNK:sta ketään.

Liittotoimikunta, johon on kuulunut SNK:n edustajina Martti Pöysälä ja Lauri Siivonen, on kokoontunut seuraavasti:

Helsingissä 8—9.4. Kokous antoi julkilausuman Martin Luther Kingin murhan johdosta.

Islannissa 24—25.6. Kokous antoi julkilausuman NATO:n tuesta Kreikan sotilasdiktatuurille.

Kööpenhaminassa 28. 2. Kokous käsitteli mm. IUSY-kysymyksiä.

Juhani Laven osallistui Oslossa maaliskuussa Pohjoismaiden Neuvoston täysistunnon yhteydessä pidettyyn seminaariin.

Matti J. Laine vieraili syyskuussa Ruotsissa seuraamassa II kamarin vaalikampanjaa.

Inge Stålesen (AUF) ja Bo Toresson (SSU) seurasivat Suomessa kunnallisvaaleja.

3. Muu kansainvälinen toiminta

Neuvostoliitto

SNK:n valtuuskunta, johon kuului puheenjohtaja Väinö Vilponiemi ja pääsihteeri Martti Pöysälä, vieraili 3—13.7. Neuvostoliitossa yleisliittolaisen leniniläisen kommunistisen nuorisoliiton ja Neuvostoliiton nuorisojärjestöjen komitean kutsusta. Vierailu tapahtui samanaikaisesti SONK:n valtuuskunnan kanssa. SNK:n ja SONK:n edustajilla oli tilaisuus tavata Neuvostoliiton arvovaltaisia nuorisajohtajia sekä käydä keskusteluja yhteistoimintaa ja kansainvälistä elämää koskevista kysymyksistä. Vierailun aikana sovittiin kaksipuolisen yhteistoiminnan aloittamisesta.

Liittotoimikunta hyväksyi jälkeinpäin liiton edustajien toimenpiteet matkan aikana. Annetussa kommuniqueassa kiinnitetään huomiota siihen, että Suomessa järjestäisiin Euroopan turvallisuutta käsittelevä nuorisokokous.

Liiton edustajilla on ollut tilaisuus keskustella Neuvostoliiton nuorisajohtajien kanssa mm. ystävyysviikon ja -päivän yhteydessä, joihin tapahtumiin liitto on osallistunut.

Festivaali

Liittotoimikunnan ja liittoneuvoston tekemien päätösten mukaisesti osallistui Sofiassa pidettyyn maailman nuorison ja ylioppilaiden IX rauhan ja ystävyyden festivaaliin 28.7. — 6.8. sosialidemokraattinen valtuuskunta, johon SNK:sta kuului pääsihteeri Martti Pöysälä, varapuheenjohtaja Taisto Tontti, liittoneuvoston varapuheenjohtaja Antti Leskinen ja Helsingin piirin piiritoimikunnan jäsen Juhani Helenius. Lisäksi sos.-dem. valtuuskuntaan kuului NKK:n ja SONK:n edustajia.

Valtuuskunta seurasi festivaalitapahtumia ja käytti eräissä tilaisuuksissa puheenvuoroja sekä neuvotteli yhteistoiminta-asioista mm. Neuvostoliiton ja Unkarin edustajien kanssa.

Muuta

Juhani Helenius osallistui 1—9.4. Strassbourgissa IUSY-seminaariin. Pekka J. Korvenheimo osallistui 25—28. 4. Roomassa pidettyyn turvallisuuskonferenssiin.

Järjestösihteeri Matti J. Laine osallistui 7—17.7. liiton edustajana Itämeren viikon Graal Muritzin leirille.

Liittotoimikunnan jäsen Ulf Sundqvist edusti SNK:ta UYY:n kongressissa Beogradissa 8—14. 2.

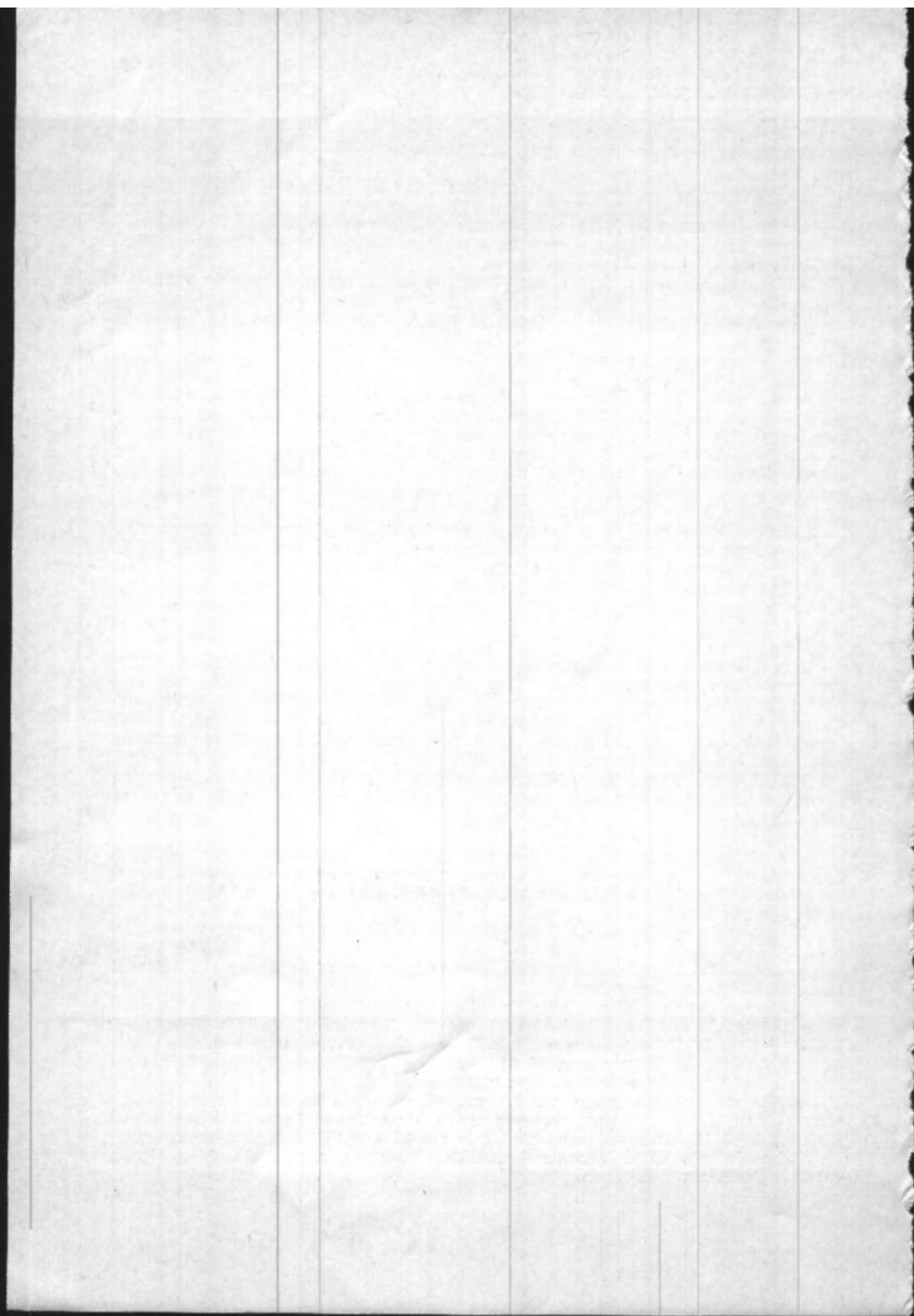
Vuoden aikana osallistui Friedrich Ebert-säätiön kursseille Saksan liittotasavallassa Alpo Halinen, Jarno Espola.

Kertomusvuonna SNK:n edustajilla oli Suomessa tilaisuus keskusteluihin Freli-mon (Mosambik), ANC:n (Etelä-Afrikka), UYY:n (Jugoslavia), JPRF:n (Paraguay), RSD:n (Intia), GEMSOS:n (Indonesia) ja FDJ:n (DDR) valtuutettujen kanssa.

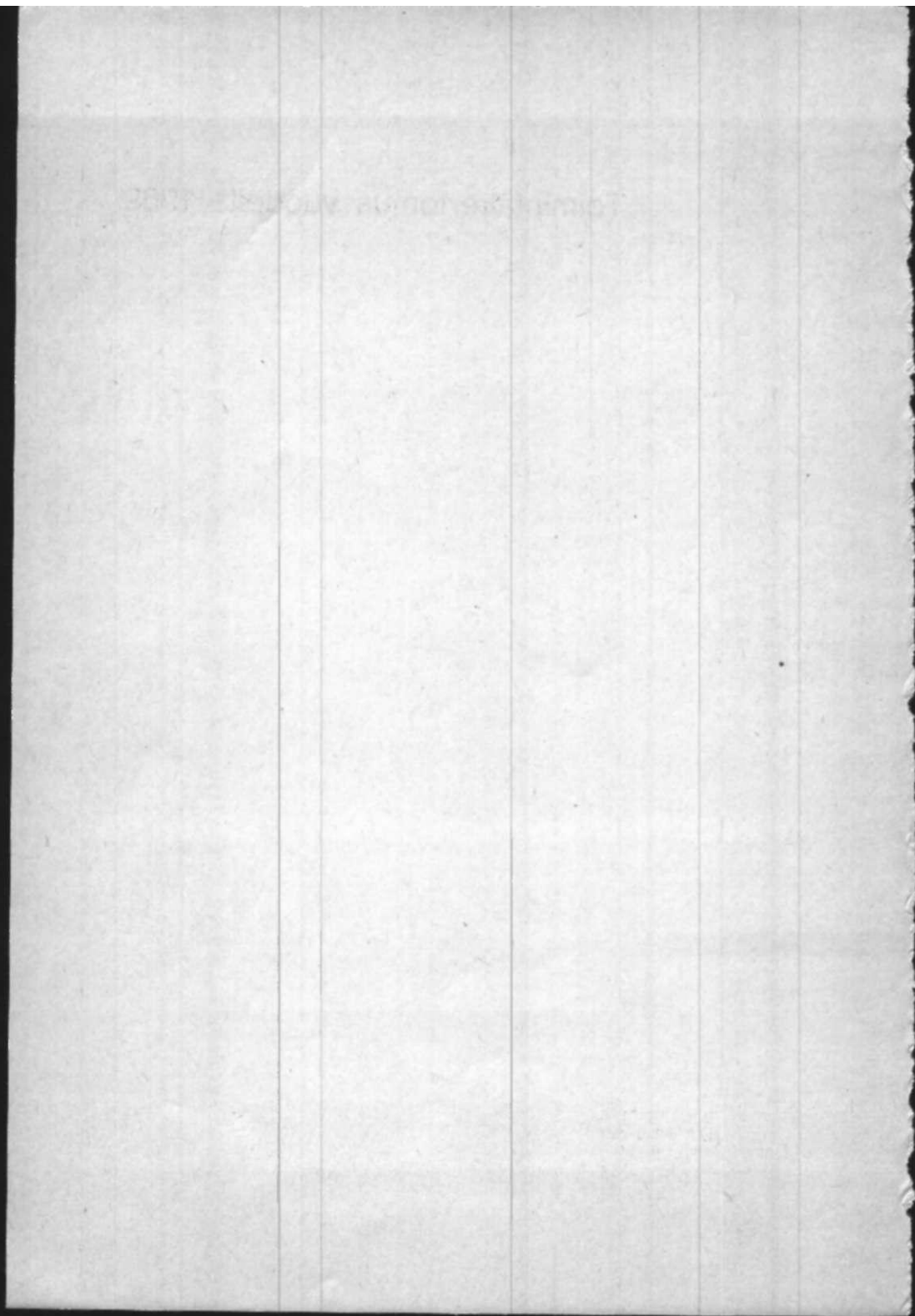
Irja Muikku oli Tansaniassa 26.11. — 18.12. Erkki Tuomioja kuului SNK:n ehdotuksesta TSL:n valtuuskuntaan, joka kävi Itä-Afrikassa.

SNK:n valtuuskunta, johon kuului liittotoimikunnan jäsen Juhani Laven, järjestösihteeri Matti J. Laine ja Keski-Suomen piirin puheenjohtaja Pentti Mäkinen, vieraili DDR:ssä 3—9.11. tutustuen maan oloihin ja neuvotellen FDJ:n edustajien kanssa.

Puheenjohtaja Väinö Vilponiemi osallistui Komsomolin 50-vuotisjuhliin Moskovassa ja Pskovissa.

Toimintakertomus vuodelta 1969

I YLEISTÄ

1. Kansainvälinen kehitys

Maailmantilanteen hallitseva kriisi oli myös vuoden 1969 aikana Vietnamin sota. Sen rinnalle nousivat uudelleen voimakkaasti kärjistynyt tilanne Lähi-idässä, Nigerian sisällissota sekä Neuvostoliiton ja Kiinan rajaselkkaukset.

Vietnamin sota jatkui lähes vähentymättömällä voimalla. USA:n toiminnalle on ollut leimaa-antavaa sodan "vietnamisointi" ja Vietnamin olevien amerikkalaisten joukkojen asteittainen, tosin erittäin hitaasti tapahtuva vähentäminen. Vietnamin kansallisen vapautusrintaman huomattavin poliittinen askel oli Etelä-Vietnamin väliaikaisen vallankumousohallituksen muodostaminen kesällä. Suuren maailman kasvava myötätunto vietnamilaisten taistelua kohtaan korostui Vietnamin Demokraattisen tasavallan johtajan presidentti Ho Tsi Minhin kuoleman aiheuttamissa reaktioissa. Merkittävänä ilmaisuna asenteiden kehityksestä on pidettävä Ruotsin hallituksen päätöstä diplomaattisten yhteyksien soimisesta VDT:aan.

Lähi-idässä ei yrityksistä huolimatta ole päästy osapuolten keskeiseen neuvottelukosketukseen poliittisen ratkaisun aikaansaamiseksi. Kriisi ei ole johtanut varsinaisiin laajoihin sotatoimiin, mutta yhteenottojen määrä ja voimakkuus ovat jälleen lisääntyneet. Merkillepantavaa on ollut myös palestiinalaissyörien lukuisten ryhmittymien aktiivisuuden lisääntyminen, mikä on aiheuttanut eräissä arabimaissa konflikteja a.o. maiden hallitusten ja sissien välillä.

Maaliskuussa tapahtui Ussuri-joella, Kiinan ja Neuvostoliiton välisellä rajalla Mandshuriassa, suuren huomion herättäneitä aseellisia välikohtauksia, joiden näennäisenä aiheuttajana oli kiista maiden välisen rajalinjan kulusta em. joelle. Maiden väliset suhteet kiristyivät, mikä ilmeni julkisuudessa poikkeuksellisen voimakkaana poliittisena kielenkäyttönä ja joukkojen ryhmittämisinä. Myönteisenä merkinä kriisin vaiheissa pidettiin yllättävää neuvottelukosketuksen syntymistä, joskaan neuvotteiluissa ei ole päästy konkreettisiin tuloksiin eikä merkittävään jännityksen lievenemiseen.

Itsenäiseksi julistautuneen Biafran ja Nigerian välinen sota jatkui vuoden aikana liittovaltion joukkojen saavuttaessa asteittain lisääntyvää menestystä Biafran hallussa olevan alueen jatkuvasti supistuessa. Vuoden lopussa tapahtui Biafran joukkojen antautuminen. Muualla maailmassa oli huomio kiinnittynyt entisen sotatoimialueen väestön katastrofaaliseen tilanteeseen ja sen helpottamiseen voimakkaalla avustustoiminnalla.

Euroopassa on tapahtunut useita huomiota herättäneitä muutoksia. Ranskan presidentti de Gaulle kaatui keväällä yllättäen luottamuslauseäänestykseen. Vilkkaan ja vivahderikkaan vaalitaistelun tuloksena valittiin uudeksi valtionpäämieheksi Georges Pompidou. Ranskassa tapahtunut muutos on aiheuttanut voimakasta vilkastumista EEC:n laajentamiseen tähtäävässä toiminnassa, ja Englannin tietä talousyhteisöön on pidetty avattuna. Länsi-Saksassa toimitettiin vuoden aikana kahdet tärkeät vaalit. Maaliskuussa valittiin uudeksi presidentiksi sosialidemokraatteihin lukeutuva Heinenman ja syksyn liittopäivävaaleissa saavutti SPD huomattavan voiton, jonka seurauksena muodostettiin sosialidemokraattien ja vapaiden demokraattien kokoomushallitus Willy Brandtin johdolla. Merkittäviin tapahtumiin eurooppalaisessa politiikassa kuuluu niinkään Suomen hallituksen keväällä Euroopan maille ja eräille muille valtioille tekemä ehdotus Euroopan turvallisuuskonferenssin järjestämisestä Helsingissä. Aloite sai yleensä myönteisen vastaanoton, mutta konkreettisia tuloksia ei kertomusvuoden aikana saavutettu. Merkillepantavaa on kuitenkin ollut Euroopan maiden kahdenvälisten yhteyksien huomattava vilkastuminen.

Pohjoismaiden laajaan taloudelliseen yhteistyöhön eli Nordek-hankkeen toteuttamiseen tähtäävä toiminta on vuoden aikana edistynyt. Nordek-sooimuksen ns. substanssikyseksiin liittyvien ongelmien ratkaisussa on edistytty erittäin nopeasti, mutta hankkeen poliittisten ratkaisujen tekeminen on siirtynyt yli vuodenvaihteen.

2. Sisäpolitiikka

Kertomusvuonna maan hallitus muodostui edelleen sosialidemokraattien, keskustauoluuden, kansandemokraattien, ruotsalaisen kansanpuolueen ja tpsl:n varaan ja työskenteli pääministeri Mauno Koiviston johdolla.

Maan taloudellisessa tilanteessa ei aikaisempaan vuoteen verrattuna tapahtunut

huomattavaa muutosta. Valtiontalous oli edelleen tyydyttävässä kunnossa, ulkomaankauppa oli tasapainossa ja hintakehitys vakauttamisen johdosta tasainen. Hinta- ja palkkakehitykseen vaikutti nimenomaan vakautussopimus, kun taas valtiontalouden tila säilytettiin lähinnä pidettyväisen menopolitiikan vuoksi. Ulkomaankaupan edullisiin lukuihin vaikutti edelleen Paasion hallituksen aikana suoritettu devalvaatio sekä lisääntynyt tuki viennille. Hallituksen politiikkaa noudatteli useimmissa kysymyksissä sovinnasta ja maltillista linjaa, jossa myös huomioitiin opposition vaatimuksia. Tämä herätti tyytymättömyyttä myös sosialidemokraattien keskuudessa. Erityisen suurta arvostelua kohdistettiin siihen, että työttömien määrä pysyi yhä korkeana, tuloerojen kaventamista ei saatu aikaan ja huolimatta palkkojen rajoitetusta kohoamisesta pääomatulot kasvoivat esteittä.

Esitys, jonka hallitus teki Euroopan turvallisuuskonferenssista, herätti vuorostaan laajaa kannatusta sekä Suomessa että Euroopan muissa maissa.

Kertomusvuoden aikana oli tyypillistä poliittiselle elämälle se, että oikeiston ja vasemmiston puolueiden välit kiristivät, mihin olennaisesti vaikutti oikeistolaistumiskehitys nimenomaisesti kokoomuspuolueessa ja SMP:ssä, jotka edellisen vuoden kunnallisvaaleissa olivat menestyneet. Tämä kehitys löi leimansa myös varhain alkaneeseen eduskuntavaalitaisteluun.

Eräänä vuoden huomattavimpana tapahtumana on pidettävä Suomen ammattiyhdistysliikkeen eheytymistä, joka valtaosiltaan tapahtui kesäkuussa pidetyssä Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestön perustavassa kokouksessa pitkällisten neuvotteluiden jälkeen. Kun myöhemmin kertomusvuoden aikana päästiin SAK:n sosialidemokraattisten johtohenkilöiden ja Suomen Ammattijärjestön kesken sopimukseen SAJ:n jäsenliittojen jäsenyydestä SAK:ssa ja kun sen piirissä tämä ratkaisu hyväksyttiin, oli ammattiyhdistysliike lopullisesti eheytynyt.

Vaikka ammattiyhdistysliikkeen piirissä olikin kannatettu vakauttamista, sen taholla esiintyi myös tyytymättömyyttä saavutettuja tuloksia kohtaan. Tämä johti työmarkkinoilla jossakin määrin myös työtaisteluihin.

Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen kannalta vuosi 1969 oli tärkeä sen johdosta että Turussa pidettiin kesäkuussa SDP:n XXVIII puoluekokous. Kokous käsittelee laajan määrän eri aiheita käsitteleviä ennakoluultomia ohjelmia ja esityksiä, jotka antavat täsmällisen pohjan SDP:n vastaiselle työlle. Puoluekokous valitsi puolueen puheenjohtajaksi edelleen Rafael Paasion ja puoluesihteeriksi Kalevi Sorsan. SNK:n piiristä tulivat puoluetoimikunnan jäseniksi Väinö Vilponiemi ja Ulf Sundqvist.

3. Nuorisopoliittinen tilanne

Yleinen huomio on kohdistunut nuorisopoliittisiin kysymyksiin vuoden 1969 aikana poikkeuksellisen voimakkaana. Keskeisiä nuorisopoliittisessa keskustelussa ovat olleet mm. kysymykset äänioikeusikärajasta, työläisnuorison asemasta, koulunuudistuksen osatekijöistä, korkeakoulun hallinnosta, huumausaineiden käytöstä ja sen ehkäisemisestä sekä nuorisotyön lainsäädännöstä ja nuorisojärjestöjen valtionavusta.

Pitkään jatkunut taistelu äänioikeusikärajan alentamisesta valtiollisissa vaaleissa ratkesi eduskunnan päättyessä 20 vuoden ikärajaan. Nuorisojärjestöjen aktiivisuus ei riittänyt 18 vuoden ikärajan saavuttamiseen. Poliittiset nuorisojärjestöt, niiden joukossa SNK, ilmaisivat tyytymättömyytensä ratkaisuun pitäen sitä ainoastaan välivaiheena. SNK vaatii, edelleen täysivaltaisuusiän alentamista kaikilla alueilla 18 vuoteen.

Työläisnuorten ongelmat ovat usean vuoden aikana jääneet runsasta huomiota osakseen saaneiden opiskelijain kysymysten varjoon. Työläisnuorten vaikeudet ovat ilmenneet erittäin polttavina työttömyyskausina, jollainen oli myös kertomusvuoden aikana alkuvuodesta.

Myönteistä kehitystä työläisnuorisokysymyksissä ovat vuoden aikana edustaneet hallituksen pyrkimys uuteen työsopimuslakiin sekä työllisyyttä edistävien ammattikursien taloudellisten ja hallinnollisten edellytysten parantaminen ja kurssien määrällinen lisääntyminen. Siirtotyömaiden ja niiden työntekijäin olosuhteiden parantaminen on myös huomattavalta osaltaan kohentanut nuorten työläisten asemaa. SNK:n liittotoimikunta kiinnitti työläisnuorisokysymyksiin huomiota esittämällä piirikokouksille asiaa koskeneen alustuksen sekä järjestämällä SDP:n puoluekokouksen yhteydessä Turussa työläisnuorisokonferenssin.

Keskustelu kouluuudistuksesta, peruskouluun siirtymisestä, nuorisoasteen koulu-

tuksen järjestämisestä sekä kouludemokratiasta ja koululaisten oikeusturvasta on jatkunut varsin voimakkaana. Aktiivisuuden ylläpitämisestä ovat lähinnä vastanneet koululaisjärjestöt sekä poliittiset nuorisojärjestöt.

Kysymys korkeakoulujen hallinnon uudistuksesta nousi suureksi poliittiseksi asiaksi ns. Nummisen komitean jätettyä asiaa koskevan mietintönsä. SDP:n puoluekokous ja SNK:n liittotoimikunta asettuivat mies- ja ääni-periaatteen toteuttamisen kannalle kaikilla korkeakouluhallinnon tasoilla. Hallitusta kohtaan esitettiin laajalti arvostelua sen johdosta, ettei se antanut esitystään eduskunnalle riittävän ajoissa.

Opetusministeriön kesällä 1968 asettama ns. toinen nuorisolakitoimikunta sai mietintönsä valmiiksi tammikuun lopussa. Mietintö sai nuorisotyön kentässä varsin ristiriitaisen vastaanoton. Nuorisojärjestöjen tilaisuuksissa ja julkisessa sanassa käytiin erittäin vilkasta keskustelua yhteisen kannan löytämisen vaikuttaessa mahdottomalta. Nuorisojärjestöjen edustajien neuvottelukokous syksyllä suositteli erillisen kunnallisen nuorisolain säätämistä sekä valtakunnallisten nuorisojärjestöjen avustuskysymyksen kokonaisvaltaista selvittämistä. Vuoden loppuun mennessä ei Opetusministeriö ollut ryhtynyt konkreettisiin toimiin asiassa. Nuorisolakikysymyksen yhteydessä käynnistyi jälleen keskustelu nuorisotyön päämääristä ja sen suhteesta yhteiskuntaan yleensä. Oman värinsä keskusteluun toivat vuoden aikana ilmestyneet valtakunnalliseen nuorisotutkimukseen liittyneet osatutkimukset.

Ns. poliittisesti sitoutumattomien nuorisojärjestöjen ja -yhteisöjen ryhmittymä ryhtyi keväällä voimakkaaseen julkiseen hyökkäykseen Opetusministeriön suorittamaa nuorisomäärärahojen jakoa vastaan. Nämä järjestöt katsoivat, että poliittisten nuorisovaltionapua on lyhyessä ajassa kohtuuttomasti kasvanut, muiden nuorisotyön muotojen kustannuksella. Mainittakoon, että pääosa hyökkäykseen osallistuneista järjestöistä kuului seurakuntien nuorisotyöorganisaatioon ja saa valtionavustuksensa muista kuin nuorisotyömäärärahoista.

Nuorisojärjestöjen yhteistoimintaa Nuoriso 69-kampanjan sekä kehitys yhteistyön kysymyksissä on selvitetty kertomuksessa toisaalla. Samoin on järjestöyhteyksiä koskevassa selostettu nuorisojärjestöjen hanketta Euroopan turvallisuutta käsittelevän nuorisokonferenssin järjestämiseksi Suomessa.

II HALLINTO

1. LIITTONEUVOSTO

Sääntömääräinen liittoneuvoston kokous pidettiin Helsingissä, Sos.-dem. Puolueen neuvotteluhuoneessa huhtikuun 27. päivänä. Siihen osallistui 15 liittoneuvoston varsinaista ja 5 varajäsentä, 8 liittotoimikunnan jäsentä ja 6 liiton toimitsijaa.

Liittoneuvosto kokoontui ylimääräiseen kokoukseen lokakuun 26. päivänä käsitellen liiton toimintasuunnitelman ja talousarvion vuodelle 1969 sekä keskusteli ajan-kohtaisista poliittisista asioista puoluesihteerin Kalevi Sorsan alustuksen pohjalta. Liittoneuvosto antoi vaalijulistuksen kutsuen kaikkia nuoria Työ-Tasa-arvo-Turvallisuus tunnuksen alle sosialidemokraattien vaalivoiton turvaamiseksi.

Liittoneuvoston ylimääräiseen kokoukseen osallistui 15 liittoneuvoston varsinaista ja 5 varajäsentä, 5 liittotoimikunnan jäsentä ja 10 toimitsijaa.

Toimintavuonna oli liittoneuvoston kokoonpano seuraava:

Karl-Erik Sandell	Central Komite	var. Veikko Wigren
Aimo Hautala	Etelä-Saimaa	var. Esko Pyysing
Irja Muikku	Helsinki	var. Ismo Lappalainen
Seppo Salminen	Hämeenlinna	var. Voitto Penttinen
Urho Loikkanen	Joensuu	var. Eila Hirvonen
Pentti Mäkinen	Keski-Suomi	var. Taisto Kuisma
Keijo Suksi	Kuopio	var. Olavi Vepsäläinen
Veli Heikkilä	Kymenlaakso	var. Kirsti Asplund
Lauri Vähäjärvi	Lappi	var. Mikko Rautiainen
Antti Leskinen	Mikkeli	var. Markku Kokki
Toivo Kanninen	Oulu	var. Terttu Pulkkinen
Simo Järvinen	Pori	
Heimo Leinonen	Tampere	var. Veikko Lamminpää
Ritva Saastamoinen	Uusimaa	var. Isto Paananen
Matti Savolainen	Vaasa	var. Reino Toiviainen
Pentti Lahti	Varsinais-Suomi	var. Pertti Tuominen

Lisäjäsenet:

Uki Voutilainen	Joensuu	Jorma Leppänen	Joensuu
Matti Ripattila	Kymenlaakso	Hannu Laakso	Helsinki
Pertti Paasio	V-Suomi	Matti Kivikoski	V-Suomi
Liisa Manninen	Tampere	Heikki Kanerva	Tampere
Taisto Sonninen	Oulu	Seppo Hirvilampi	Keski-Suomi
Jussi Pikkusaari	Helsinki	Aimo Kairamo	Helsinki
Ari Saarelainen	Mikkeli	Tauno Jaakkola	Mikkeli
Pekka Korvenheimo	Helsinki	Paavo Lipponen	Helsinki
Kyösti Helin	Helsinki	Timo Nurmi	Pori
Jorma Samuelsson	Hämeenlinna	Risto Keskinen	Helsinki

Liisa Manninen erosi 16.10.1969 Sos.-dem. Puolueesta ja SNK:sta ja näinollen myös liittoneuvoston jäsenyydestä.

2. Liittotoimikunta

Liittotoimikunta kokoontui 14 kertaa. Kokouspöytäkirjoihin merkittiin kaikkiaan 186 pykälää.

Lisäksi pidettiin yksi puhelinkokous.

Liittotoimikunnan jäsenet osallistuivat kokouksiin seuraavasti: Väinö Vilponiemi puheenjohtaja 14, Taisto Torsti varapuheenjohtaja 8, Hannu Ahonen —, Jouko Alm 3, Jaakko Kuusela 9, Pauli Kähärä 6, Juhani Laven 4, Keijo Näsi 4, Eila Pokkinen —, Ulf Sundqvist 13, Pentti Torn 8, Terttu Tuomi 11 ja Niilo Virkkunen 8 kertaa.

Aikaisempaa tapaa noudattaen on liittotoimikunnan kokouksiin osallistuneet liiton toimihenkilöt. Liittotoimikunnan kokouksiin on kutsuttu myös liittoneuvoston puheenjohtajat.

3. Jaostot, toimikunnat ja työryhmät

Työvaliokuntaan ovat kuuluneet Väinö Vilponiemi, Hannu Ahonen, Juhani Laven, Jaakko Kuusela, Keijo Näsi, Ulf Sundqvist ja Martti Pöysälä. Työvaliokunta on kokoontunut liittotoimikunnan kokousten väliaikoina käsittelemään lähinnä kiireellisiä asioita tai liittotoimikunnan sille määräämiä tehtäviä. Työvaliokunnan päätökset on vahvistettu liittotoimikunnassa.

Vuonna 1967 nimetyistä työryhmistä ovat toimineet ideologinen työryhmä, joka lakkautettiin saatuaan työnsä päätökseen toimintavuoden lopulla, kansainvälisten asiain työryhmä, joka on tehnyt useita ehdotuksia liittotoimikunnalle sekä kannanottoja useista kysymyksistä kuten mm. kansainvälisen toiminnan kohteet.

Lisäksi toimintavuonna asetettiin poliittisten toimintaohjelmaa liittokokoukselle valmisteleva työryhmä, johon nimettiin Toivo J. Kanninen, Heikki Mäenpää, Pertti Paasio, Pentti Torn ja Lauri Sivonen.

Edellisen liittokokouspäätöksen mukaisesti asetettiin toimintavuonna työryhmä tutkimaan sääntömuutuskysymyksiä. Siihen ovat kuuluneet Keijo Laine, Keijo Näsi, Juhani Laven, Lauri Sivonen, Ulf Sundqvist ja Matti J. Laine.

Työläisnuorison asioita käsittelevä työryhmä nimettiin myös ja siihen kuuluu Ari Kekkinen, Simo Ojanen, Niilo Virkkunen ja Matti J. Laine.

Toimintavuoden lopulla päätettiin asettaa työryhmä uudistamaan kunnallisen nuorisotyön menettelytapaohjelmaa. Sen työskentely jäi kuitenkin seuraavan vuoden puolelle.

Toimistovaliokunta, johon ovat kuuluneet toimistossa työskentelevät työntekijät, kokoontui tarpeen vaatiessa, useimmiten joka viikko.

4. Liiton toimihenkilöt

Liiton sihteerinä on toimintavuoden aikana ollut Martti Pöysälä, järjestösihteerinä Matti J. Laine, tiedotussihteerinä Lauri Sivonen, ohjelmasihteerinä Alpo Halinen, järjestöohjaajina Seppo Puhakka, Pekka Ovaska ja Ritva Penttonen sekä Oulun ja Lapin piirien alueilla Matti Ahde.

Liiton toimistosihteerinä on ollut Marita Tapaninen, toimistoapulaisina Raija Tiihonen ja Pirkko Suominen.

Piirijärjestöjen ohjaajina ovat toimineet:

Etelä-Saimaan ja Kymenlaakson piireissä Veijo Kröger 30.5. saakka ja 1.9. alkaen Veikko Rantala.

Joensuun piirissä 16.2. alkaen Raimo Koivula.

Keski-Suomen piirissä Matti Savolainen
Mikkelin piirissä Toivo Stenbergi 28.2. saakka ja 2.3. alkaen Taisto Savolainen
Varsinais-Suomen piirissä Jarno Espola
Tampereen piirissä Matti Nurmi 31.1. saakka 1.2. alkaen Jorma Kallio
Helsingin piirissä Leena Simonen 1.3.—30.8. ja 1.10. alkaen Martti Koivisto
Lahden kaupungissa Timo Aaltonen ja
Kotkan kaupungissa Veli Heikkilä.

Toimistossa työskentelevät toimitsijat suorittivat toimintavuoden aikana erilaisia valistusmatkoja jäsenjärjestöjen kursseille, neuvottelukokouksiin, keskustelutilaisuuksiin jne. seuraavasti:

Alpo Halinen	102	matkapäivää	Seppo Puhakka	137
Matti J. Laine	115	— „ —	Martti Pöysälä	85
Pekka Ovaska	100	— „ —	Lauri Sivonen	108
Ritva Penttonen	115	— „ —	Marita Tapaninen	26

5. Liiton toimisto ja kirjeenvaihto

Liiton toimisto on sijainnut IV linja 3—5 F.

Liiton toimistosta on kertomusvuoden aikana postitettu 16.302 lähetystä.

III PIIRIJÄRJESTÖT JA JÄSENISTÖ

1. Piirikokoukset

Piirijärjestö	Paikkajaaika	Liiton edustajat
Etelä-Saimaa	Tainionkoski 2.3.	Kähärä, Laine
Helsinki	Helsinki 14.2.	Laine
Hämeenlinna	Forssa 2.3.	Vilponiemi, Tuomi, Ovaska
Joensuu	Joensuu 23.3.	Sivonen
Keski-Suomi	Jyväskylä 23.2.	Torn, Pöysälä
Kuopio	Rautalampi 9.2.	Ovaska
Kymenlaakso	Inkeroinen 16.2.	Kähärä, Pöysälä
Mikkeli	Mikkeli 2.3.	Sivonen
Oulu	Martinniemi 30.3.	Laine
Pori	Harjavalta 23.3.	Alm, Laven, Ovaska
Tampere	Tampere 2.2.	Puhakka
Uusimaa	Karjaa 9.3.	Kuusela, Sivonen
Lappi	Kemijärvi 23.3.	Torn, Laine
Vaasa	Seinäjoki 2.3.	Pöysälä
Varsinais-Suomi	Salo 23.2.	Tontti, Puhakka
CK	Taalintehdas 15—16.3.	Sundqvist, Sivonen

Ylimääräisiä piirikokouksia pidettiin:

Kuopio	Kuopio 22—23.3.	Puhakka
Keski-Suomi	Jyväskylä 4.5.	Puhakka
Vaasa	Seinäjoki 3—4.5.	Ovaska
Helsinki	Helsinki 28.8.	Sivonen
Varsinais-Suomi	Turku 28.5.	Puhakka
Uusimaa	11.9.	Sivonen
Keski-Suomi	Jyväskylä 21.9.	Sivonen
Mikkeli	Mikkeli 28.9.	Sivonen
Vaasa	Seinäjoki 29—30.11.	Ovaska
Joensuu	Joensuu 9.11.	Puhakka
Tampere	Tampere 23.11.	Puhakka
Etelä-Saimaa	Imatra 8.12.	Puhakka

Piiritoimikunnat

Piirijärjestö	Puheenjohtaja	Sihtööri
Etelä-Saimaa	Pauli Savolainen	Martti Valto-aho
Helsinki	Ritva Ailio	Leila Salo
Hämeenlinna	Voitto Penttinen	Raija Kurki
Joensuu	Matti Mikkonen	Reijo Vaaranta
Kuopio	Mikko Karppinen	Ritva Hyvärinen

Kymenlaakso	Pauli Kähärä	Veijo Kröger
Lappi	Lasse Vähäjärvi	Aino Lehtola
Mikkeli	Antti Leskinen	Martti Leppänen
Keski-Suomi	Pentti Mäkinen	Marita Koponen
Oulu	Seppo Säkkinen	Irja Liimatainen
Satakunta	Timo Nurmi	Marja-Liisa Havu
Uusimaa	Hannu Vesa	Tapio Viherä, Marja Loppi
Tampere	Seppo Salminen	Helena Pekkanen
Vaasa	Osmo Leppänen	Raili Järvelä
Varsinais-Suomi	Pentti Lahti	Jarno Espola
CK	Börje Bärnlund	Folke Sundman

3. Perusjärjestöt

Uusia perusjärjestöjä hyväksyttiin liiton jäsenyyteen toimintavuoden aikana 62. Perusjärjestöjä oli vuoden päättyessä 466.

4. Neuvottelukokoukset

Yhteistoiminnassa liiton ja piirijärjestöjen piiritoimikuntien kanssa järjestettiin toimintavuoden aikana piirien perusjärjestöjen edustajille kevät- ja syysneuvottelutilaisuuksia. Näissä käsiteltiin järjestötoimintaan, eduskuntavaaleihin liittyviä kysymyksiä sekä monia yhteiskunnallisia asioita.

Neuvottelupäiviä järjestettiin mm:

Joensuu	Tohmajärvi 17—18.5.	Ovaska
Vaasa	Kokkola 30—31.8.	Ovaska
Oulu	Haukipudas 27—28.9.	Puhakka
Kuopio	Kuopio 27.9.	Sivonen
Keski-Suomi	Suolahti 30—31.8.	Puhakka
Tampere	Ylöjärvi 13—14.9.	Sivonen
Joensuu	Eno 27—28.9.	Laine

IV KOULUTUSTOIMINTA

1. Liiton seminaarit

Liiton toimesta järjestettiin yhteistyössä Työväen Sivistysliiton kanssa loppiaisenä (4—6.1.) Väinö Voionmaan Opistossa Koulunuudistusseminaari. Seminaariin osallistui 30 osanottajaa. Seminaarin alustajina toimivat Väinö Vilponiemi, Jaakko Itälä, Olavi Ketonen, Olavi Hurri, Erkki Tuomioja, Reijo Virtanen ja Reino Breilin.

Alustusten aiheet olivat seuraavat: Peruskoulun jälkeinen opetus — risteävät koulutiet, peruskoulu yhtenäiskoulun kynnyksenä. Aikuiskasvatus opetusjärjestelmän osana, Uusi koulu sisältä päin, Uusi koulu talouspolitiikan kehyksissä ja Ammatillinen koulutus kuuluu järjestelmään.

Seminaarissa tehtiin runsaasti ryhmätyöitä ja siitä valmistettiin kolmiosainen raportti.

Näyttämöpäiviä edeltävänä järjestettiin Seinäjoella 4—5.4. seminaari "Ideologia ja käytännön politiikka", joka keräsi 31 piirijärjestöjen edustajaa ja lisäksi muuta kuulijakuntaa runsaasti.

Seminaarin alustukset: Sosialismin synty ja kehitys — V. O. Veilahti, Sosialidemokratia nyky-yhteiskunnassa — Ensio Kotiranta, Sosialismi kansainvälisenä liikkeenä — Erkki Raatikainen sekä SDP:n periaateohjelma — Aimo Kairamo.

Lisäksi tehtiin ryhmätyöitä ja laadittiin seminaarista raportti. Seminaariin kuuluvana osana oli vielä näyttämöpäivien avajaiskeskustelu aiheesta: Sosialismi ja kulttuuri. Siihen osallistuivat Olavi Hurri, Kari Rydman, Kimmo Kevätsalo ja Seppo Vallgren, puheenjohtajana Matti J. Laine.

Puoluekokouksen aikana, kesäkuun 7—8. päivinä järjestettiin Turussa työläisnuorisokonferenssi. Siihen osallistui piirien edustajia sekä osanottajia SAKsta ja SAJsta yhteensä nelisenkymmentä. Konferenssin avasi liiton puheenjohtaja Vilponiemi ja alustuksia pitivät työministeri Viljo Virtanen ja toimittaja Kimmo Kevätsalo. Taisto Tontin ja Ari Kekkisen alustukset jäivät kuulematta. Konferenssi laati ryhmätyönä kaksi julkilausumaa, toisen puoluekokoukselle ja toisen työläisnuorten kysymyksiä koskettellevan.

Retkeilypäivien yhteydessä Porvoossa 8—9.8. järjestettiin vapaa-aikapoliittinen seminaari ja samaan aikaan kansainvälinen seminaari.

Vapaa-aikapoliittisessa seminaarissa oli kutsuttu osanottajina eri järjestöistä, kunnista jne. yhteensä 19 osanottajaa. Aiheet ja alustajat olivat seuraavat:

Työväenjärjestöjen vaatimukset vapaa-aikasuunnittelussa — Kalevi Sorsa

Vapaa-ajan huomioonottaen yhdyskuntasuunnittelussa — Antti Viinikka n. 10 minuutin alustuspuheenvuorot kuultiin: ajankohtaisista tehtävistä vapaa-aikapoliitikassa: Kunnallispolitiikassa — Matti J. Laine, Sosialipoliitikassa — Kyllikki Maininki, Loma- ja matkailupoliitikassa — Hannu Hämäläinen, Nuorisopoliitikassa — Ilpo Rossi ja Kulttuuripoliitikassa — Alpo Halinen.

Lisäksi tehtiin ryhmitöitä.

Kansainvälisessä seminaarissa keskityttiin lähinnä SNKn solidaarisuuskampanjaan ja siihen oli kutsuttu piirijärjestöissä kampanjasta vastuussa olevat sekä piiri-ohjaajat, yhteensä 20 osallistujaa.

Seminaarissa käsiteltiin:

— Maailma tänään; ajankohtaisia kysymyksiä, Sosialidemokraattisen ulkopoliittikan periaatteet: — Kalevi Sorsa

— Kansainvälinen nuorisotyö — järjestöt — Pertti Paasio

— SNKn kansainvälinen toiminta; sosialidemokraattien kanssa, Itä-Euroopan nuorison kanssa, muut yhteydet ja toiminnan muodot — Martti Pöysälä

— Solidaarisuuskampanja; toiminta osastoissa ja piireissä — Lauri Sivonen

Tehtiin myös ryhmitöitä ja annettiin julkilausuma.

Pyhäinmiestenpäivinä järjestettiin perinteellinen poliittinen seminaari, missä aiheena oli luonnos poliittiseksi toimintaohjelmaksi. Osanottajia oli 26, jotka olivat piirijärjestöjen edustajia. Ohjelmaa laatineen työryhmän jäsenet esittelivät ohjelma-luonnoksen sisältöä ja keskusteluun sekä ryhmitöin perehdyttiin siinä oleviin kysymyksiin. Seminaarista annettiin julkilausuma.

2. Keskuskurssit

a) järjestökurssi

Toimintavuoden keväällä järjestettiin perusjärjestöjen toimihenkilöille tarkoitettuja järjestökursseja kaksi kpl.

Ensimmäinen pidettiin Rautalammillä, KK:n kurssikeskuksessa Kierinniemiessä 2—8.3. Kurssilaisia oli 22 ja ohjaajina toimivat Seppo Puhakka ja Matti Laine.

Toinen kurssi pidettiin Karjaalla, KTVn kurssikodissa 9—15.3. Kurssilaisia oli 23 ja ohjaajina Pekka Ovaska, Seppo Puhakka ja Matti Laine.

b) ohjelmatoiminnan kurssi

Perinteellinen ohjelmaohjaajakurssi järjestettiin Karjaalla KTV:n kurssikeskuksessa 19—25.10. Kurssin aiheina olivat työväen taidetoiminta ja vaaliviesti. Luennoitsijoina ja ohjaajina vierailivat kurssilla: Erkki Uitto, Pekka Gronow, Margaretha Starck, Markus Packalen, Maria Laukka ja Ilpo Saastamoinen.

Lisäksi kurssilla vierailivat liiton toimistosta Martti Pöysälä, Matti J. Laine ja Lauri Sivonen. Kurssin ohjaajina toimivat Ritva Penttonen ja Alpo Halinen. Kurssilla valmistettiin harjoitustyönä vaaliviesti tapahtuma, joka toteutettiin Karjaalla Sisun ja Äminneforssin tehtaiden edustoilla.

c) toimitsijakurssit

Toimitsijoiden neuvottelukokouksia pidettiin neljä.

27—29.1. pidettiin Karjaalla, 18—20.5. Taasjärvellä, 10—12.8. Kotkassa ja 27.10. Helsingissä. Esillä ovat olleet koulutus- ja järjestöasiat sekä poliittiset kysymykset. Liiton johtavat toimitsijat ovat osallistuneet myös SDPn toimitsijatilaisuuksiin.

3. Piiri- ja aluekurssit

Näitä kursseja pidettiin lähes kaikissa piirijärjestöissä ja niissä olivat myös liiton edustajat luennoimassa. Jo keväästä alkaen monissa piirijärjestöissä pidettiin vaali-työkursseja ja muutamia kuntien nuorisotyölautakuntien sos.-dem. jäsenille tarkoitettuja neuvottelutilaisuuksia.

4. Esittävän kulttuuritoiminnan piiri- ja aluekurssit

Seuraavat piirijärjestöt järjestivät kertomusvuoden aikana kurssin: Mikkeli 2, Oulu 2, Keski-Suomi 2, Tampere 2, Joensuu 2, Kymenlaakso, Hämeenlinna, Uusimaa, Vaasa ja Helsinki kukin yhden. Kaikkiaan 15 kurssia. Kaikilla kursseilla oli mukana

liiton ohjaaja. Kevätkaudella järjestettyjen kurssien aiheena oli kabaree- ja näyttämötoiminta. Syyskauden kursseilla keskusteltiin työväenkulttuurista ja selvitettiin vaaliviesti-tapahtumaa.

Aluekursseja, joissa oli mukana kahden tai useamman perusjärjestön edustajia järjestettiin 7. Ohjaajina toimivat liiton ohjaajat. Lisäksi suoritettiin liiton toimistosta 62 osastokäyntiä esittävän kulttuuritoiminnan ohjauksen merkeissä.

Esittävän kulttuuritoiminnan perusjärjestöissä tapahtuva koulutus ja opintotoiminta on kertomusvuoden aikana tapahtunut "Nyyttyyn" sisällytetyn opintomateriaalin pohjalta. Runkona on käytetty TSL:n julkaisemaa "Viisaampaan harrastamiseen" -opintosuunnitelmaa.

5. Opintokerhotoiminta

Liittomme perusjärjestöissä oli toimintavuoden aikana opintokerhoja toiminnassa Työväen Sivustysliiton kirjepiiristön kirjattuina (opintovuoden 1968—69) aikana kaikkiaan 279. Nousua oli edelliseen vuoteen verrattuna 50 kerhoa, mitä voidaan pitää hyvänä saavutuksena. Kerhojen opiskelu keskittyi edelleenkin "Toimiva nuorisosnk" kirjekurssiin sekä "Viisaampaan harrastamiseen" opintosuunnitelmaan, mutta myös paljon muita aiheita oli esillä.

Opintokerhotoiminnasta on lähetetty erillisiä tiedotuskirjeitä, ja muuta aineistoa perusjärjestöille sekä opintokerhoasiat ovat olleet esillä kursseilla ja neuvottelupäivillä.

V TIEDOTUSTOIMINTA

Tiedotustoimintaa on harjoitettu pääasiassa aikaisempien suuntaviivojen mukaisesti liiton ulkopuolelle sekä piiri- ja perusjärjestöihin. Tiedotustoiminta on käsittänyt toiminnallisia ja poliittisia kysymyksiä.

Liiton keskeisimmistä toimintatapahtumista ja kaikista poliittisista päätöksistä on saatettu tietoutta sos.-dem. työväenliikkeen ulkopuolisille tiedotusvälineille. Niiden suhtautuminen ei ole kuitenkaan ollut kovin myönteinen, ja niin useat toimintatapahtumat ja kannanotot ovat jääneet vaille laajempaa julkisuutta.

Kuten aikaisemminkin, on liittotoimikunnan kokouksista lähetetty muistiot liittoneuvoston jäsenille, piiriohjaajille sekä joukolle muita työväenliikkeen luottamus- ja toimihenkilöitä. Liittoneuvoston päätöksen mukaisesti on muistiot koetettu saattaa enemmän kertoviksi.

Liittotoimikunnan päätöksen mukaisesti on poliittisen informaation tehostamiseen kiinnitetty erityistä huomiota. Täten on mm. toimitettu matka- ja eri asioita käsittäviä raportteja laajemmalle ryhmälle. Aiheista mainittakoon nuorisotyöläin nykyinen vaihe, Jugoslavian nuorisoliitto, IUSY:n kongressipäätökset jne.

Kun toimintavuoden syyskaudella järjestettiin kampanja SNK:n kansainvälisen solidaarisuusrahaston kartuttamiseksi, valmistui raportit latinalaisesta Amerikasta, eteläisestä Afrikasta ja Aasiasta hyväksikäyttäen ulkomaista apua. Myös rahaston esite painatettiin.

Perusjärjestöille on toimitettu aikaisempaan tapaan neuvovaa ja tietoa antavaa aineistoa sekä keskitytty tiedotuskirjeissä erityisesti ajankohtaisiin toimintatapahtumiin.

Erityispostitusta ei ole mainittavammin, esimerkiksi kunnallisten nuorisotyölautakuntien jäsenille ja nuorisohjaajille, tapahtunut.

Toimintavuoden aikana lähetettiin perusjärjestöille 19, piireille 17 ja toimitsijoille 11 tiedotuskirjettä.

VI NUORIN SIIVIN

Liiton äänenkannattajajilmestyi 1969 seitsemänä numerona, joista yksi oli kaksoisnumero. Vuosikerta maksoi 6 markkaa. Lehden päätoimittajana oli Martti Pöysälä ja toimitussihteerinä myös taitosta huolehtinut Lauri Sivonen. Toimitusneuvostoksi nimettiin vuoden aikana liittotoimikunnan työvaliokunta, kun aikaisemmin toiminut henkilöjärjestelmä ei toiminut.

Lehden asiamieskilpailun voitti Toivo J. Kanninen Oulu, perusjärjestöjen välisen kilpailun Oulun Sos.-dem. nuorisosasto ja piirien välisen kilpailun Oulun piiri. Parhaiten menestyneet saivat palkintoja.

Lehden levikki ei lisääntynyt ja kun ilmoitustenkin määrä pysyi vähäisenä, lehti aiheutti taloudellista taakkaa liitolle. Liittoneuvosto suosittikin, että liittotoimikunta

käsittelee NUORIN SIIVIN-kysymystä ja kertomusvuoden aikana liittotoimikunta päätti sisällyttää asian liittokokouksen työjärjestykseen.

VII ESITTÄVÄ KULTTUURITOIMINTA

1. Yleistä

Vuoden päätapahtuma, näyttämöpäivien lisäksi suoritettiin syyskaudella vaalien ohjelmatoiminnan koulutustyötä. Vaaliohjelmatoiminnan teema oli poikkeava kaikkien sos.-dem. nuorisoliikkeessä aiemmin koettuun nähden. Tämä ns. vaaliviesti lähti periaatteesta, että ohjelmatoimintamme viedään äänestäjien luo. Viesti toteutettiin mielenosoitusmuotoisena katuteatteriesityksenä. Esityspaikkoina olivat torit, työpaikkojen edusta yms. paikat.

Uutena toimintavuotona viesti otettiin vastaan innostuksella sekä jäsenistön, että yleisön keskuudessa. Parhaissa tilaisuuksissa tapahtuma tavoitti useampia satoja kuulijoita.

SDP:n Turun puoluekokouksen 6–9.6. monipuolisesta ja runsaasta ohjelmasta vastasivat pääasiassa SNKn ohjelmaryhmät. Mukana oli näyttämöpäivien ansiokkaampia esityksiä: Oulun ja Suolahden kabareeryhmät, sekä Toppilan lauluyhtye, Kruunuhaan ja Lauritsalan tanssiryhmät ynnä Kulosaaren kisällit.

Esittävän kulttuuritoiminnan saavutuksiin voidaan laskea kuuluvaksi äänilevyn aikaansaaminen, joka kantaa nimeä laulunyyty. Levy sisältää seuraavat tutut laulut: On aivan sama — Laulu jakamattomasta sivistyksestä — Laulu Hennalasta — Kaivos-työmiesten laulu — Päistä aurinko aina ja Pro Kreikka. Laulut esitti Jorma Laaksonen. Levy sai myönteisen vastaanoton.

2. Näyttämöpäivät

Kertomusvuoden päätapahtuma oli Seinäjoella 5–7.4. järjestetyt IV näyttämöpäivät.

Näyttämöpäivillä sovellettiin uutta ohjesääntöä, jossa olennaisimmat muutokset entisiin sääntöihin ovat kilpailijoiden jakaminen entisen sijajärjestyksen asemasta A-, B- ja C-ryhmiin sekä pistejärjestelmän poisjääminen. Esitykset oli jaettu kahteen sarjaan: a) näytelmät ja b) kabareet.

Sääntömuutoksen tarkoitus, perinteellisen kilpailuasetelman korostamisen vähentäminen saavutti tarkoituksensa. Arvostelun päätarkoitukseksi jäi lähinnä esiintyjien harrastuksen ohjaaminen. Molempien sarjojen kaikista esityksistä antoivat arvostelijat kirjallisen arvioinnin, ja kaikki esitykset sijoitettiin A-ryhmään.

Arvostelijoina toimivat seuraavat henkilöt:

Näytelmät:

Teatterinjohtaja Pentti Lähde
Näyttelijä Liisa Laukkarinen
Teatterinohjaaja Pauli Holm.

Kabareet:

Ohjelmasihteeri Alpo Halinen
Kirjailija Seppo Vallgren
Teatteriohjaaja Seppo Haukijärvi

Kummassakin ryhmässä ensinmainittu edusti liittotoimikuntaa.

Näyttämöpäivillä oli mukana 7 näytelmä- ja 9 kabaree-esitystä.

Näytelmät:

Savonlinnan Sos.-dem. Nuoriso-osasto
JTYn Nuorisosaasto
Suolahden Työn Nuoret
Mäntän Sos.-dem. Nuoriso-osasto
Valkeakosken Sos.-dem. Nuorisoyhdistys
Turengin Sos.-dem. Nuoriso-osasto
Kotkan Sos.-dem. Nuoriso-osasto

Urakat
Misson mun iso pörrönen nalle
Onko Irja Heikkilä ihminen
Vuoden suurin päivä
Oli Kevät
Työttömäksi joutunut Andersson
Kasvot

Kabareet:

Lahden Sos.-dem. Nuoriso-osasto
SNKn Hyrylän Nuoret
Oulun Sos.-dem. Nuoriso-osasto
Kemijärven Sos.-dem. Nuorisosaasto

Käyttäytymishäiriö
Hys hys Hyrylää
Viiriäisen muna
Ubujen armoilla

Tampereen Sos.-dem. Nuoret	Valtataistelu
Helsingin Eteläinen Sos.-dem. N.osasto	Pik-pik-pikkuporvari
Suolahden Työn Nuoret	Elintason maailmassa
Heinolan Sos.-dem. Nuoriso-osasto	He-ei(vät)-nolaa
Kurvan Sos.-dem. Nuoriso-osasto	Ave Marian kehtolaulu

Näyttämöpäivien yhteydessä pidettiin **Seinäjoella Idelogia ja Käytännön poliitiikka** -seminaari 4—5.4.

Näyttämöpäivien aikana järjestettiin kilpailutilaisuuksien lisäksi seuraavia tilaisuuksia:

Avajaispaneeli 5.4.1969, jossa olivat osanottajina pääsihteeri Olavi Hurri, kirjailija Seppo Vallgren, toimittaja Kimmo Kevätsalo ja säveltäjä Kari Rydman. Aiheena oli Sosialismi ja kulttuuri. 5.4. illalla järjestettiin yövalvojaiset työväentalossa ja sunnuntaina 6.4. Maakuntatalossa Pop-ilta laulaen ja soittaen. Maanantaina 7.4. pidettiin päivien päättäjäiset, jossa yhteydessä jaettiin kunniakirjat ja -palkinnot.

3. Piirien kulttuurikilpailut

Piirijärjestöjen omia kulttuurikatselmuksia järjestettiin Keski-Suomessa, Tampereella ja Mikkelissä. Näissä tilaisuuksissa oli yhteensä 14 yksin- ja 15 ryhmäesitystä.

VIII LEIRI- JA RETKEILYTOIMINTA

1. Yleistä

Leiri- ja retkeilytoiminnan suosio perinteellisessä muodossa on huomattavasti vähentynyt. Sitävastoin leirit ja retkeilytilaisuudet ovat muodostuneet asiasisällöltään seminaari- ja kurssiluonteisiksi. Vuoden tärkeimmät tapahtumat olivat FNSU:n järjestämä pohjoismainen leiri Jugoslaviassa ja SNK:n perinteelliset retkeilypäivät Porvoossa.

Lisäksi perus- ja piirijärjestöjen toimesta on järjestetty retkeily- ja leiritilaisuuksia.

2. Retkeilypäivät

Liiton XI retkeilypäivät pidettiin Porvoossa, elokuun 9—10. päivinä. Päiville osallistui n. 400 jäsentä. Päivien pääjuhlassa puhuivat puheenjohtaja Rafael Paasio ja SNK:n varapuheenjohtaja Taisto Tontti.

Retkeilypäivien yhteydessä suoritettiin urheilukilpailut, joiden tulokset muodostuivat seuraaviksi:

Piirijärjestöjen välinen ruotsalaisviesti:

1) Hämeenlinna 2.20,7, 2) Joensuu 2.32,7, 3) Varsinais-Suomi 2.33,8, 4) CK 2.53,4.

Poikien 3-ottelu:

1) Pekka Rissanen (Loviisa) 1636 pist (12.0 — 10.78 — 571) 2) Seppo Fors (Turenki) 1446 pist. (12.6 — 11.57 — 517).

Tyttöjen 50 m uinti:

1) Seija Toivonen (Iittala) 51.7.

Poikien 100 m. vapaauinti:

1) Simo Viitanen (Iittala) 1.25.0, 2) Seppo Viitanen (Iittala) 1.28.5, 3) Pauli Vuorinen (Iittala) 1.30.9, 4) Jorma Huovilainen (Iittala) 1.38.8.

Osastojen 4 x 25 m viestiuinti:

1) Iittalan Sos.-dem. Nuoriso-osasto 1.17.6.

Tyttöjen lentopallo:

1) Turenki.

Poikien lentopallo:

1) Turku, 2) Kuopio, 3) Tainionkoski, 4) Heinola, 5) Joensuu, 6) Ylöjärvi, 7) Herttoniemi, 8) Porvoo, 9) Panelia, 10) Valkeakoski.

Pöytätennis, tytöt:

1) Ritva Hyvärinen (Kuopio), 2) Sinikka Laitinen (Napiala).

Pöytätennis, pojat

1) Timo Tuomi (Turenki), 2) Raimo Sistonen (Kuopio), 3) Sauli Pitkänen (Lauritsala) ja Ali Salahetdin (Turku).

Sekanelinpeli:

1) Ritva Hyvärinen — Raimo Sistonen (Kuopio), 2) Sinikka Laitinen — Jorma Laitinen (Napiala).

Jalkapallo-ottelu:

Uudenmaan piiri — Muu Suomi 2—11.

3. Leirit

a) F N S U : n leiri Jugoslaviassa

Pohjolan Sosialidemokraattinen Nuorisoliitto järjesti heinäkuussa yhteistoiminnassa Jugoslavian nuorison liiton kanssa leirin Becicissä Jugoslaviassa. Matka tapahtui Turusta Norrtäljeen ja takaisin laivalla sekä Tukholmasta Dubrovnikiin ja takaisin lentoteitse 30.6. ja 11.7. välisenä aikana. Matkalle osallistui 24 suomalaista ja ohjaajina toimivat Martti Pöysälä ja Alpo Halinen.

Leiripaikkana oli Jugoslavian nuorison liiton kiinteä lomakeskus Adrianmeren rannalla. Osanottajille, joita oli n. 250 Ruotsista, Norjasta ja Suomesta, oli järjestetty seminaari, jossa käsiteltiin Jugoslavian yhteiskunnallisen elämän sekä IUSY:n ja FNSU:n kysymyksiä. Lisäksi osanottajilla oli mahdollisuus suorittaa matkoja mm. Dubrovnikiin ja Albaniaan sekä osallistua illanviettoihin. Leirin aikana keskusteltiin SNK:n ja Jugoslavian nuorison liiton kesken yhteistoimintakysymyksistä.

b) piirienleirit

Useimmat piirijärjestöt järjestivät omat retkeilypäivänsä, joihin liiton edustajat osallistuivat. Useat piiri- ja perusjärjestöt järjestivät viikonloppuleirejä.

IX POLIITTINEN TOIMINTA

Huomattava osa poliittisen toiminnan tapahtumista sisältyy tämän kertomuksen kansainvälistä toimintaa, hallintoa ja koulutustoimintaa koskeviin osiin.

1. Liittotoimikunnan poliittiset kannanotot ja aloitteet

- a) Liittotoimikunta antoi kokouksessaan 7.1. Julkilausuman aborttikomitean mietinnön johdosta, vaati raskauden keskeytyksen perusteita huomattavasti laajennettaviksi.
- b) 25.2. hyväksymässään kannanotossa Itk arvosteli Seita-hanketta ja esitti käsityksensä linjoista, joiden mukaisesti Lapin nuorison työllisyys- ja ammattikoulutusongelmia olisi ratkaistava.
- c) Samassa kokouksessa liittotoimikunta antoi lausunnon ns. toisen nuorisolakitoimikunnan mietintöön vaati nuorisotyön valtionapujärjestelmän oikeudenmukais- tamista ja vapaa-aikahallinnon kokonaisuudistusta.
- d) 20.3. Itk päätti kahdesta opetusministeriölle lähetettävästä kirjelmästä. Ensimmäisessä vaadittiin valtion taloudellista tukea huumausaineiden käytön estämi- seen tähtäävään nuorisotyöhön ja toisessa nuorison musiikkitoiminnan edistämi- seen tarkoitettujen varojen tarkoituksenmukaista ohjaamista.
- e) 30.3. ammatillisille keskusjärjestöille lähetetyssä kirjelmässä esitettiin, että am- mattiyhdistysliike ryhtyisi toimenpiteisiin loma-ajan palkan kaksinkertaistamiseksi.
- f) Liittotoimikunta esitti Turussa kokoontuvalle SDP:n puoluekokoukselle koulun ko- konaisuudistusta ja työläisnuorison asemaa koskevat ohjelmalliset puoluekokous- esitykset. Puoluekokouksessa SNK:n edustaja vaati Itk:n kannan mukaisesti yh- teen valtakunnalliseen urheilun keskusjärjestöön tähtäävän urheilupoliittisen lin- jan hyväksymistä.
- g) Kesäkuussa liittotoimikunta jätti sosiaali- ja terveysministeriölle kirjelmän, jossa vaadittiin opiskelijain eläkelain aikaansaamista sekä eräitä nuorten työntekijäin asemaa parantavia sosiaalisia uudistuksia.
- h) 7.8. pitämässään kokouksessa liittotoimikunta päätti SDP:n puoluetoimikunnalle lähetettävästä kirjeestä, jossa puoluetoimikuntaa kehoitettiin vaikuttamaan, jotta jokaiseen vaalipiiriin asetettaisiin alle 30-vuotiaita kansanedustajaehdokkaita.
- i) Samassa kokouksessa päätettiin valtioneuvostolle jättää kirjelmä, jossa esitettiin V. I. Leninin muistomerkin pystyttämistä Leninin syntymän 100-vuotisjuhlallisuuksien yhteydessä.
- j) Pohjoismaiden Neuvoston puhemiesistölle antamassaan lausunnossa 3.9. liitto- toimikunta vaati 18 vuoden äänioikeusikärajan toteuttamista kaikkien pohjoismai- den lainsäädännössä.
- k) Liittotoimikunta esitti FNSU:n liittokokouksen päätöslauselman mukaisesti 3.9. ve- toomuksen EM-kisoihin valituille suomalaisille yleisurheilijoille kehoittaen näitä olemaan osallistumatta Ateenan kisoihin.
- l) Samassa kokouksessa liittotoimikunta hyväksyi SNK:n kantaa kehitysmaapolitiik-

- kaan selvittävän päätöslauselman,
- m) 10. liittotoimikunta antoi julkilausuman, jossa se arvosteli vakautuksen eräitä haittavaikutuksia pienituloisten kohdalla ja esitti joukon vuoden 1970 valtion tulo- ja menoarviota koskevia vaatimuksia,
- n) Korkeakoulun hallinnonuudistusta koskevassa julkilausumassaan liittotoimikunta 7.10. vaati mies ja ääni-periaatteen soveltamista korkeakouluhallinnon kaikilla tasoilla.

Lisäksi liittotoimikunta osallistui poliittisten nuorisojärjestöjen kehitysyhteistyötä koskevan kannanoton ja muistion jättämiseen eduskuntaryhmille.

2. Vaalityö

Työ 1970 maaliskuun eduskuntavaalien hyväksi alkoi SNKn osalta yhtenäisesti SDPn vaalityön kanssa jo toimintavuoden alkupuolella. Helmi—maaliskuusta alkaen perustettiin SNKn perusjärjestöihin sekä myös useihin puolueosastoihin nuorison vaalityöryhmiä. Näiden ryhmien jäsenille (n. 750) lähetettiin erilaista aineistoa sekä SNKn että SDPn toimistoista. Maaliskuusta alkaen nimettiin myös nuorisoehdokkaita puolueäänestystä varten. Puolueäänestyksen tuloksen perusteella pääsi SDPn vaali-liittojen listoille ennätysmäärä nuoria ehdokkaita; alle 30-vuotiaita yhteensä 23 ja hie-man yli 30-vuotiaita runsaasti.

Vaalikoulutusta järjestivät SNKn piirijärjestöt monissa piireissä, vaalikoulutuksen keskittyessä kuitenkin pääosaltaan SDPn organisaatioiden toimeenpanemiin tilai-suuksiin.

Elokuussa SNK haastoi muut poliittiset nuorisojärjestöt ja SMPn vaalipiireittäin järjestettäviin vaalikeskusteluihin. Näitä keskustelukierroksia toteutettiin useissa piiri-järjestöissä marras—joulukuussa. Suurta merkitystä ei tälle hyväile yritykselle voida panna koska samaan aikaan oli menossa puolueiden vastaava vaaliralli.

Loka—marraskuussa järjesti puolue ehdokaskursseja, joihin osallistuiivat nuoriso-ehdokkaat.

26.10. antoi liittoneuvoston ylimääräinen kokous vaalijulistuksen "SNK ja vaalit". Sitä julistusta levitettiin SNK-laisten toimesta eri tilaisuuksissa. 27.10. olivat toimit-sijat koolla vaalityön merkeissä.

Vaaliviesti

Viestin tapahtumaketju eteni toimintavuoden aikana seuraavasti:

Lähtö Kemijärveltä 4.11., Rovaniemi, Kemi, Oulu, Ylivieska, Raahe, Vaala, Kuhmo, Kajaani, Kuopio, Joensuu, Eno ja Pieksämäki, jonne viesti saapui 12.12.

X KOTIMAISET JÄRJESTÖSUHTEET

Yhteistoiminta Sosialidemokraattisen puolueen kanssa on ollut perinteisen kiin-teätä kaikilla järjestötasoilla. SNK-laisten panos puolueen päättävissä ja valmistele-vissa elimissä on lisääntynyt ja työyhteys keskusjärjestöjen ja piirien tasolla on ollut kitkatonta. SDPn puoluekokouksessa kesäkuussa Turussa valittiin puoluetoimikuntaan kaksi SNKn liittotoimikunnan jäsentä.

Toimintakauden aikana yhteistyö puolueorganisaation kanssa on ollut suurim-maksi osaksi vaalityön alueella tapahtuvaa, sisältäen vaalityöntekijäin koulutusta ja ehdokkaiden neuvotteluja.

SNKn ja Nuorten Kotkain Keskusliiton toimikuntien ja toimistojen kesken on ylläpidetty työyhteyttä. SNKn piirityöntekijät ovat suorittaneet edelleen tehtäviä myös NKKn organisaatiossa.

Edelleen on ollut myös kosketuksia SONKn edustajiin erilaisissa yhteyksissä.

Työväen Sivistysliiton kanssa on yhteistoiminta ollut tiivistä, mistä voidaan mai-nita yhteinen koulunuudistusseminaari loppiaisenä. TSLn palvelukset koulutustoimin-nassa ja erityisesti perusjärjestöjen toiminnan kannalta keskeisessä opintokerho-työssä ovat olleet korvaamattomia. SNK on edelleen kolmanneksi suurin TSLn opinto-kerhojärjestö. TSLn edustajistoon kuuluvat Matti J. Laine ja Lauri Sivonen sekä toimikuntaan Martti Pöysälä.

Ammattiyhdistysliikkeen uusi voimistuminen ja yhtyminen SAKhon on avannut uusia yhteistyön mahdollisuuksia SNKn ja ay-liikkeen välillä. Toimintavuoden aikana ovat SNKn johdon edustajat neuvotelleet erityisesti yhteistoimintakysymyksistä, jol-loin on todettu, että suhteet ovat läheiset ja normaalit. Lisäksi on käytännön työ-

yhteyttä harjoitettu varsinkin keskusjärjestötasolla mm. työläisnuoria sekä yritys-demokratiaa koskeissa kysymyksissä.

Liitto on pitänyt yhteyttä työväenliikkeen opistoihin ja niissä opiskeleviin SNKn jäseniin. SNKta lähinnä on ollut Väinö Voionmaan Opisto, jonka johtokuntaan valittiin toimintavuoden helmikuussa Matti J. Laine.

Kuntoliikunnan Keskusliiton kanssa on ollut yhteistyötä koulutuskysymyksissä ja SNK on aktiivisesti ollut KKK:n toiminnassa mukana. KKK:n hallituksen jäsenenä on Matti J. Laine SNK edustajana. "Liikunta 70" toiminta käynnistyi toimintavuonna ja sen järjestelytoimikuntaan kuuluu Matti J. Laine.

Osuuskauppaliiikkeen (E-liikkeen) kanssa on ylläpidetty yhteyksiä, joista mainittakoon KKK:n järjestämä työläisnuorisjärjestöjen edustajien seminaari toimintavuoden lopulla.

Liitto on jäsenenä Suomi-Neuvostoliitto-Seurassa ja Pohjola-Norden r.y:ssä, missä viimeksi mainituksessa on nuorisosedustajiston työvaliokunnassa ollut Pekka Ovaska.

SNK on osallistunut Suomen YK-liiton toimintaan pyrkien aktivoimaan sen toimintaa. YK-liiton puheenjohtajana on ollut liittotoimikuntamme jäsen Ulf Sundqvist.

SNK vaikutti ratkaisevasti siihen, että poliittiset nuorisjärjestöt yhdessä YK-liiton kanssa aikaansaativat yhteisen kannanoton ja vetoituksen kehitysyhteistyön kysymyksistä.

SNK erosi toimintavuoden aikana Kansalaisjärjestöjen Rahtiustoiminnan Keskusliitosta todeten, että SNK keskittää rahtiustoliittaisen yhteistoimintansa Sos.-dem. Rahtiustoliiton kesken.

Nuoriso-69 kampanja toteutettiin loka—marraskuun aikana koko maassa. SNK-laisten panos kampanjassa oli keskeinen, sen valmisteluun työvaliokunnassa osallistui Lauri Sivonen. Kampanja keskittyi nuorison koulutuskysymyksiin, vaikuttamismahdollisuuksiin, sosiaalisiin kysymyksiin ja työoloihin.

XI KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

1. Sosialistisen Nuorison Kansainvälinen liitto

IUSY:n toimintaa on hallinnut kriisi, jonka ratkaisemiseksi pyrittiin järjestämään kongressi jo vuoden 1968 lopulla. Kongressin ajankohta on kuitenkin useaan otteeseen siirtynyt. Osatekijänä tähän on ollut SNK:n liittotoimikunnan käsityksen mukaan vt. pääsihteerin Htun Aungin aikaansaamattomuus ja suoranainen asioiden jarruttaminen. SNK on osallistunut IUSY:n toimintaan vain kriisin selvittämistä ja kongressin valmistelua koskeneissa asioissa. Lauri Sivonen osallistui tässä tarkoituksessa

IUSY:n kongressi pidettiin lopulta 28.11.—1.12. Roomassa. SNK:oa edustivat kokouksessa Väinö Vilponiemi, Martti Pöysälä ja Lauri Sivonen, joka osallistui myös välittömästi ennen kongressia pidettyihin toimiston ja toimeenpanevan komitean kokouksiin. Kongressin, jonka työlle olivat leimaa-antavia voimakkaat erimielisyydet ja käsittelyn pitkittyminen työjärjestys- ja jäsenyyskysymyksissä, myönteisinä tuloksina voidaan pitää useita edistyksellisiä päätöslauselmia sekä uusien sääntöjen ja periaateohjelman hyväksymistä. Erimielisyydet huipentuivat kuitenkin ylipääsemättömiksi järjestön johtoa valittaessa SNK:n ja muiden pohjoismaisten järjestöjen ym. pitäessä välttämättömänä järjestön kuvan täydellistä uudistamista. Kongressin äänestyspäätös johti siihen, että kaikki pohjoismaiset sekä useat muut järjestöt kieltäytyivät asettamasta henkilöitä IUSY:n luottamustehtäviin. IUSY:n presidentiksi valittiin argentiinalainen Louis Carello ja yhdeksi varapresidenteistä em. entinen vt. pääsihteerin Htun Aung. Uuden tilanteen mahdolliset ratkaisuyritykset ovat siirtyneet vuoden 1970 puolelle.

Liittotoimikunta hyväksyi kokouksessaan 16.12. seuraavan päätöslauselman:

1. Liittotoimikunta hyväksyy SNK:n valtuutettujen menettelyn IUSY:n kongressissa 28.11.—1.12. ja lausuu tyytyväisyytensä sen johdosta että FNSU:n jäsenjärjestöjen kesken vallitsi täysi yksimielisyys kongressin tärkeimmistä kysymyksistä.

2. SNK:n jäsenyyden ehtona on edelleen ratkaisujen aikaansaaminen, jotka merkitsevät IUSY:n johtavien elinten muodostumista henkilöistä, joiden ei voida katsoa olleen vastuussa IUSY:n poliittiseen kriisiin johtaneesta kehityksestä ennen toimeenpanevan komitean kokousta heinäkuussa 1968.

IUSY:n toimiston kokoukseen Wienissä 10.1.

2. Pohjoismainen yhteistyö

Pohjolan Sosialidemokraattisen Nuorisoliiton (FNSU) tärkein tapahtuma oli Oslon elokuussa pidetty liittokokous. SNK:oa edusti kokouksessa 28-jäseninen valtuuskunta. Kokouksen tärkeimmäksi sisällöksi muodostui liittotoimikunnan esittämän poliittisen toimintaohjelmaluonnoksen käsittely. Liittokokous ei pitänyt mahdollisena ko. kokonaisuohjelman hyväksymistä, vaan päättyi eräisiin erityisohjelmiin. Järjestölistien asiain kohdalla käsiteltäessä kysymystä pysyvän pohjoismaisen sihteeristön muodostamisesta syntyi valitettavaa erimielisyyttä DSU:n edustajien ja muiden valtuuskuntien kesken. FNSU:n uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Ruotsin SSU:n puheenjohtajaksi Bo Ringholm ja liittotoimikunnan suomalaisiksi jäseniksi Pentti Torn ja Lauri Sivonen. FNSU:n työvaliokunnan ja sihteeristön toiminnasta vastaa SSU.

Heinäkuun 1—11. päivinä FNSU järjesti yhteistyössä Jugoslavian Nuorison Liiton kanssa pohjoismaisen leirin Becicissä, Montenegron osavaltiossa Jugoslaviassa. Leirillä oli runsaat kaksisataa osanottajaa, joista noin 30 SNK:laista. Leirin ohjelmaan sisältyi vapaa-aikatoiminnan ohella tutustumista jugoslavalaiseen yhteiskuntaan, ammattiyhdistysliikkeeseen ja poliittisia kysymyksiä koskevia seminaareja sekä retkeilyä ja matkailua. Suomalaisen ryhmän osallistuminen seminaareihin ja leirin kulttuuritoimintaan oli varsin aktiivista.

FNSU:n nuorten parlamentaarikkojen konferenssi pidettiin Porkkalassa SNK:n vastatessa järjestelyistä. Konferenssiin osallistui noin kaksikymmentä nuorehkoa kansanedustajaa eri pohjoismaista.

FNSU järjesti maaliskuussa Tanskassa ohjaajakurssin, jonka päätarkoituksena oli perehtyminen valmisteilla olevaan poliittiseen toimintaohjelmaan liittyviin kysymyksiin.

Liittotoimikunnan kokouksia, joihin SNK:n edustajat ovat osallistuneet, on pidetty seuraavasti:

- 20.1. Oslon (Pöysälä)
- 28—29.4. Tukholmassa (Pöysälä)
- 14.7. Helsingissä (Pöysälä ja Sivonen)
- 3.8. Oslon (Pöysälä)

Lisäksi pidettiin Tukholmassa 10.1. jäsenliittojen sihteerien kokous, jossa käsiteltiin pohjoismaisen leirin valmistelukysymyksiä.

Norjan AUF:n liittokokous pidettiin tammikuun 18—20. päivinä Oslon, jossa SNK:n edustajina olivat Virkkunen ja Pöysälä.

Muusta pohjoismaisesta toiminnasta mainittakoon osallistuminen Pohjola-Norden -yhdistyksen Espoossa huhtikuussa järjestämään pohjoismaiseen seminaariin sekä Tukholmassa maaliskuun 1—6. päivinä Pohjoismaiden Neuvoston kokouksen aikana pidetty nuorisojärjestöjen seminaari, jossa liiton edustajana oli Jaakko Kuusela.

3. Muu kansainvälinen toiminta

Liitto on osallistunut aikaisempaan tapaan Suomen ja Neuvostoliiton nuorison yhteistoimintaan. Liiton edustajia eri järjestötasoilta on ollut jäseninä Neuvostoliitossa vierailleissa valtuuskunnissa ja Suomessa järjestetyissä ystävyystilaisuuksissa, joista laajimmaksi muodostui elokuussa Kiljavalla valtion nuorisotyölautakunnan toimesta järjestetty suomalais-neuvostoliittolainen nuorisoleiri. Ystävyysviikon ja ystävyyspäivän yhteydessä liiton edustajat ovat käyneet neuvotteluja Neuvostoliiton nuorisojärjestöjen Komitean valtuuskuntien kanssa. Keskusteluja edustajien kesken on käyty myös kansainvälisten tapahtumien yhteydessä.

SNK:n valtuuskunta, johon kuuluivat Taisto Tontti, Pauli Kähärä ja Lauri Sivonen oli Unkarin nuorisojärjestöjen vieraina huhtikuun 18—26. päivinä.

FDJ:n keskusneuvoston valtuuskunta oli SNK:n vieraina Suomessa marraskuussa 3 päivän ajan.

Romaniassa kesäkuun 12—29. päivinä pidettyyn Euroopan turvallisuutta käsitteeseen nuorisojärjestöjen pyöreän pöydän konferenssiin osallistui SNK:n edustajana Martti Pöysälä.

Pentti Torn osallistui Graal-Muritzin nuorisoleirille DDR:ssä.

Matti Laine oli SNK:n edustajana Romaniassa 7—16.9. Romanian kommunistisen nuorisoliiton kutsusta järjestetyllä matkalla.

Vuoden tärkeimpiin kansainvälisiin tapahtumiin kuului Kansainvälinen nuorison

ja ylioppilaiden tapaaminen Vietnamin solidaarisuuden puolesta Helsingissä 23—27.8. Liiton edustajina tapaamisessa olivat Pertti Paasio, Martti Pöysälä ja Pentti Torn. Tämän tapaamisen yhteydessä SNK:n edustajilla oli myös kahdenvälinen tapaaminen vietnamilaisten edustajien kanssa.

Edelläolevan lisäksi liittotoimikunnan edustajat ovat eri yhteyksissä käyneet keskusteluja ja neuvotteluja mm. Zimbabwen, Romanian, Jugoslavian, Ceylonin, Unkarin, DDR:n ja Kreikan nuorisjärjestöjen edustajien kanssa.

Lauri Sivonen edusti liittoa Jugoslavian nuorisoliiton 50-vuotisjuhlissa ja symposiumissa Bledissä lokakuussa.

Vuoden aikana on käyty runsaasti keskusteluja nuorisjärjestöjen kesken valmistelujen aloittamiseksi Euroopan turvallisuutta käsittelevän nuorisokonferenssin järjestämiseksi Helsingissä. SNK:n ja sen liittotoimikunnan rooli on näiden keskustelujen ja neuvottelujen kaikissa vaiheissa ollut aktiivinen. Vuoden alkupuoliskolla neuvotteluihin osallistuivat vasemmiston nuoriso- ja ylioppilasjärjestöt, mutta yhteisestä linjasta ei päästy yksimielisyyteen. Sadankomitea teki elokuussa aloitteen kaikkien poliittisten ja eräiden muiden nuorisjärjestöjen yhteisistä neuvotteluista. Järjestöjen edustajien yhteisessä kokouksessa asetettiin toimikunta valmistelemaan esitystä nuorisjärjestöille. Toimikunnassa oli SNK:n edustajana Martti Pöysälä. Joulukuussa pidetty järjestöjen neuvottelukokous päätti suositella poliittisille nuorisjärjestöille vastuun ottamista konferenssin valmistelujen aloittamisesta.

SNK:n solidaarisuusrahaston toiminta alkoi varsinaisesti liittoneuvoston kokouksen hyväksyttyä huhtikuussa rahaston ohjesäännön. Solidaarisuustoiminnan aktivoimiseksi ja rahaston tukemiseksi laadittiin liiton toimesta kolme laajaa kirjasta: Tosiasioista latinalaisesta Amerikasta, Tosiasioista eteläisestä Afrikasta ja Tosiasioista Aasiasta. Kirjojen jäsenistön keskuudessa saama vastaanotto oli erittäin myönteinen ja kahden ensinmainitun painokset loppuivat kesken. Varainkeräystä rahastoon suoritettiin syyskauden aikana. Joulukuussa liittotoimikunta päätti ensimmäisistä lahjoituksista, joiden vastaanottajia olivat FNL, Paragayn sosialistinen nuorisjärjestö sekä kreikkalainen järjestö PAK.

